Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 181 A

Poznań, czwartek dnia 20 kwietnia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 19 kwietnia.

W Waszyngtonie

Uwaga świata skupi się znowu przez kilka dni na zjeździe dyplomatycznym, zorganizowanym w Waszyngtonie przez prezydenta Roosevelta. Zjazd w Waszyngtonie nie ma charakteru konferencji. Mają to być rozmowy, które poszczególni przedstawiciele państw odbywać będą z prezydentem Stanów Zjednoczonych. Zaproszenia wysłano przedewszystkiem do Anglji i do Francji. I tylko oba te państwa reprezentowane będą przez osobistości z poza miejscowego korpusu dyplomatycznego. Wyjazd do Waszyngtonu premjera Wielkiej Brytanji MacDonalda oraz b. premjera Francji Herriota nadaje siłą rzeczy rozmowom waszyngtońskim charakter przedewszystkiem narady angielsko - francusko - amerykańskiej. Paryski „Temps" mówi, że będzie to zjazd „ostatnich wielkich demokracyj świata".

Zaproszenie poszczególnych państw do Waszyngtonu jest wyrazem zmiany, jaka zaszła w polityce amerykańskiej po objęciu władzy przez p. Roosevelta. Stany Zjednoczone wychodzą z odosobnienia, chcą zerwać z protekcjonizmem, wysuwają hasła współpracy międzynarodowej, zbliżają się do państw europejskich. Prezydent Roosevelt nawiązuje do tradycji prezydenta Wilsona.

Konferencje w Waszyngtonie mają na celu przygotowanie wielkiej światowej konferencji gospodarczej londyńskiej — oraz omówienie kwestji długów wojennych. W umyśle polityków amerykańskich sprawa taryf oraz sprawa długów wiązały się zawsze ściśle. Amerykanie jeszcze za czasów prezyd. Hoovera twierdzili, że wzamian za obniżenie taryf celnych i otwarcie przez Europę rynków zbytu dla produktów amerykańskich, gotowi zredukować spłatę długów. Dziś wystąpią zapewne z temi samemi projektami, lecz realizacja ich będzie dość trudna.

Wszystkie dotychczasowe międzynarodowe konferencje gospodarcze, zmierzające do ustanowienia wolnego handlu, zawiodły. Poszczególne państwa odwykły od współpracy międzynarodowej. Hasło samowystarczalności przyjęło się już wszędzie zbyt silnie, aby można je dzisiaj z dnia na dzień porzucić. Zwłaszcza Wielka Brytanja zaangażowała się tak daleko w dziedzinie samowystarczalności imperjalnej na konferencji w Ottawie, że p. MacDonaldowi trudno będzie odstąpić od ustalonych tam zasad. A właśnie Ottawa jest dla Amerykanów jednym z głównych powodów obrazy.

Można się spodziewać, że ekspansywne zamiary Ameryki w kierunku rozwoju i ożywienia handlu międzynarodowego spotkają się z zawodem i że nawet nacisk, jaki Stany Zjednoczone mogą wywierać na Europę przez domaganie się spłaty długów, nie da prezydentowi Rooseveltowi dostatecznego rezultatu. Lecz któżby wówczas odpowiadał za niepowodzenie planów amerykańskich?

Zdaje się, że premjer MacDonald liczy się już z możliwością niepowodzenia zjazdów gospodarczych. I już dziś szuka winowajców, oczywiście poza Wielką Brytanją. Wyjeżdżając do Ameryki p. MacDonald wysunął tezę, że przyczyną kryzysu gospodarczego jest niepokój polityczny, jest brak stabilizacji stosunków politycznych w świecie. Należy więc przeprowadzić pacyfikację. W jaki sposób? Na pytanie to odpowiedziała, jak na zawołanie, rzymska „Tribuna". Przez rewizję traktatów. I jednocześnie pismo włoskie w dłuższym artykule wywodziło, że ostatni plan Mussoliniego porozumienia czterech mocarstw dla dokonania rewizji traktatów idzie całkowicie po linji zamierzeń prezydenta Roosevelta.

Premjer Herriot zrozumiał niebezpieczeństwo, gdyż, udając się do Waszyngtonu, odpowiedział pośrednio p. MacDonaldowi, dowodząc, że to nie kryzys ekonomiczny jest wynikiem kryzysu politycznego, lecz kryzys polityczny jest następstwem kryzysu ekonomicznego. Wynika z tego, że p. Herriot będzie mówił w Waszyngtonie głównie o sprawach ekonomicznych, występując conajwyżej z tezą obrony przez trzy wielkie mocarstwa zasad demokratycznych w świecie, natomiast p. MacDonald, widząc, że w sprawach ekonomicznych nie będzie mógł się tak łatwo porozumieć z p. Rooseveltem, zacznie mówić o polityce.

Opinja polska musi śledzić uważnie przebieg zjazdu waszyngtońskiego. Mówić się tam będzie o taryfach, długach, parytecie złota, ale jednocześnie z największą łatwością wypłynąć mogą znowu sprawy polityczne.

Wyrok na angielskich inżynierów w Moskwie

Trybunał zasądził Thorntona na trzy lata i MacDonalda na dwa lata więzienia, Gregory'ego uniewinnił, a pozostałych skazał na opuszczenie Rosji — Obywatele sowieccy otrzymali od półtora do 10 lat więzienia — Sukces interwencji rządu brytyjskiego

Londyn, 19. 4. (Tel. wł.) W procesie moskiewskim zapadł wyrok, mocą którego Anglicy MacDonald i Thornton skazani zostali pierwszy na 2, drugi na 3 lata więzienia. Gregory został uniewinniony. Pozostali oskarżeni muszą w trzech dniach opuścić Rosję i w przeciągu pięciu lat nie wolno im wracać.

Moskwa, 19. 4. (PAT.) Oskarżonych Rosjan zasądzono na następujące kary: inżynierów Suchoruckina, Gusiewa i Łobanowa na 10 lat więzienia, 5 lat pozbawienia praw, oraz konfiskatę majątku; inż. Sokołowa, Kotlarewskiego i Zorila na 8 lat więzienia, 5 lat pozbawienia praw, oraz konfiskatę majątku; Kraszenninikowa na 5 lat więzienia i pozbawienie praw przez lat 5; technika Olejnika na 3 lata więzienia, technika Lebiedjewa na 2 lata więzienia i Kutuzową na 1 i pół roku więzienia. Technikowi Siewertowi darowano karę z powodu okazania skruchy.

Londyn, 19. 4. (Tel. wł.) Łagodny wyrok należy uważać za bezsprzeczny sukces energicznej interwencji rządu angielskiego. Przecież prokurator stwierdził, że sądy rosyjskie są klasowe i że ich akcja kieruje się wyłącznie interesem państwa klasowego i dopiero w drugiej linji — jeżeli wogóle to się robi — wchodzi w grę kwestja winy oskarżonych.

W każdym razie wyrok raz jeszcze dowiódł, że nawet w Rosji sowieckiej względy polityki zagranicznej biorą górę nad sprawami wewnętrznemi. Groźba Anglji zerwania stosunków zrobiła swoje.

Sam proces miał znamy z innych tego rodzaju sowieckich widowisk sądowych charakter. Znalazł się więc znów oskarżony, który ze skruchą przyznał się do winy; był również i świadek koronny. Lecz ani oskarżony MacDonald ani też sekretarka Kutuzowa nie odegrali swej roli konsekwentnie do końca. Widocznie terroryzowani zmieniali kilkakrotnie swe stanowiska, wypowiadając chwilami własne zapatrywania, a wyjaśnieniem tych sprzeczności sąd nie interesował się. Dwa, względnie trzy lata więzienia dla MacDonalda i Thorntona nie są w żadnym stosunku do wieloletnich kaźni dla większości oskarżonych Rosjan. To też pomiędzy wyrokiem na Anglików a przytaczanemi nawet w uzasadnieniu rzekomemi dowodami winy, zachodzi bardzo wielka sprzeczność.

W każdym bądź razie dla propagandy wewnętrznej uzyskano znów materjał pod postacią twierdzenia, że pięcioletni plan niezupełnie udaje się wskutek sabotażu kapitalizmu zagranicznego i działalności grup kontrrewolucyjnych.

Oświadczenie fir. „Metropolitan Vickers" — Komentarze prasy angielskiej

Londyn, 19. 4. (Tel. wł.) Dyrekcja fir. „Metropolitan Vickers" oświadcza po wyroku moskiewskim przeciw jej sześciu pracownikom, że i nadal rzekome dowody, oraz przyznanie się oskarżonych nie przekonywują firmy o winie agielskich inżynierów. Po powrocie prawnych doradców z Moskwy, dyrekcja wyda komunikat, w którym zbije oskarżenie.

Londyn, 19. 4. (Tel. wł.) W prasie londyńskiej tylko niewiele dzienników zdążyło krótko skomentować wyrok moskiewski. Prasa konserwatywna uważa ten wyrok za surowy, natomiast opozycyjna określa go jako łagodny i wypowiada się przeciw wprowadzeniu zakazu importu towarów rosyjskich.

„Daily Telegraph" stwierdza, że wyrok moskiewski zadał policzek sumieniu świata. Jego charakter polityczny nie ulega żadnej kwestji.

„Daily Express" pisze:

„Cały naród angielski został znieważony przez wyrok moskiewski. Rzekome dowody były tak słabe, że oskarżonych opinja całego świata uznała za niewinnych. Anglja nie zapomni swym ziomkom, że wytrwali oni na posterunku wobec tyranji i reakcji.

Londyn, 19. 4. (Tel. wł.) Powszechnie przypuszcza się, że skazanym inżynierom przyznane zostanie prawo apelacji, względnie też, że w drodze łaski karę więzienia zamieni się im na wydalenie z granic Rosj.

Przed wyborami do sejmu gdańskiego

Gdańsk, 19. 4. (Tel. wł.) Krótki termin nowych wyborów do sejmu gdańskiego, wyznaczony na dzień 28 maja zmusza stronnictwa polityczne do nadzwyczaj intensywnej działalności.

Ogólnie panuje przekonanie, że hitlerowcy, jeżeli nie osiągną w nowym sejmie absolutnej większości, to w każdym razie wyjdą z wyborów jako najsilniejsza partja. Nacjonaliści gdańscy na wzór Niemiec wystąpią, jako „front czarno-biało-czerwony". Centrowcy, chociaż stracą pewną ilość głosów na rzecz hitlerowców, jednak zdołają utrzymać dużo swoich wyborców, rekrutujących się w większości z rolniczej ludności katolickiej. Socjaldemokraci i komuniści poniosą niewątpliwie straty, których wielkość zależna będzie od represyj, jakie senat gdański zastosuje wobec nich.

Polacy w ostatnich wyborach uzyskali 6 377 głosów i przeprowadzili dwóch posłów. W nowych wyborach, jeżeli wysiłki polskie będą dosyć wielkie, to prawdopodobnie dotychczasowy stan posiadania zostanie utrzymany. Piąty zkolei sejm składać się będzie z 72 posłów. S. B.

Krwawe awantury hitlerowców w Czerniowcach

Bukareszt, 19. 4. (PAT). Wczoraj wieczorem w Czerniowcach około 200 Niemców zdemolowało miasto.

Zwolennicy Hitlera urządzili w śródmieściu demonstrację, rozbijając szyby w magazynach i raniąc wielu przechodniów, w tej liczbie 5 ciężko.

Policja przy pomocy wojska przywróciła porządek, aresztując 35 manifestantów.

Odwołana rozprawa

Gdynia, 19. 4. (Tel. wł.) Na dzień 24. bm. na sesję wyjazdową sądu apelacyjnego w Toruniu, pod przewodnictwem wiceprezesa Klanka, wyznaczono w instancji odwoławczej rozprawę karną przeciw Kotlińskiemu, Mikulskiemu i tow. Ze względu na nieukończony jeszcze proces inż. Ruszczewskiego w Warszawie termin ten odwołano. S. B.

Katastrofa autobusowa

Rzym, 19. 4. (Tel. wł.) Na szosie górskiej Radicofani prowadzącej z Florencji do Rzymu przewrócił się jadący w zwiększonem tempie autobus wycieczkowy, w którym znajdowało się ogółem 33 osoby. 16 z nich odniosło mniej lub więcej cięższe obrażenia.

Co robi opozycja w Niemczech?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Berlin, 18. 4. 1933.

Co robi w Niemczech opozycja? Lewica niemiecka ustąpiła bez walki, a zdarzały się nawet wśród jej leaderów aż przykre objawy braku godności własnej. „Paraliż lewicy", o którym pisaliśmy jeszcze przed przewrotem, ujawnił się w chwili decydującej w całej pełni. Nominacja Hitlera nie wywołała ani strajku, ani żadnego poważniejszego oporu. Gdy wybory dały rządowi Hitlera ogromny sukces, sprawa była dla opozycji ostatecznie przegrana. Nastąpiły wzmożone represje. Zawieszona została prasa socjalistyczna i oczywiście komunistyczna. Rozpoczęło się usuwanie „marksistów" i Żydów już nie tylko z urzędów, ale ze wszystkich instytucyj kulturalnych i gospodarczych. Nikt się tej akcji nie przeciwstawił; wszyscy ustępowali natychmiast. Przykłady dotkliwego tchórzostwa dała specjalnie prasa liberalno-demokratyczna.

Powie ktoś, że to wskutek strachu przed terrorem. Znamy jednak wiele przykładów z historji, w których terror nie złamał przeciwników, a tylko budził opór tem zaciętszy i skuteczniejszy bez względu na prześladowania. Działo się to jednak tylko wtedy, gdy opór wypływał z fanatycznego umiłowania idei i zdolności do poświęcenia. Tymczasem hasła i idee, głoszone przez lewicę niemiecką zbankrutowały już dawno. Została warstwa ludzi, którzy nie mieli w sobie świętego ognia wiary i wynikającej z niej zdolności do walki. Byli to raczej ludzie, jeżeli chodzi naprzykład o socjalistów, którzy bronili wprawdzie dobrych pozycyj i władzy, czując niebezpieczeństwo, grożące im w razie wypuszczenia z rąk cugli, ale którzy w gruncie rzeczy przesiąknięci byli sceptyczną rezygnacją.

Nigdy nie zapomnę rozmowy, którą miałem z jednym z wybitnych socjalistów niemieckich już jakiś rok temu. „Pan wie — powiedział na jakieś moje pytanie — że już coraz mniej mamy wpływów. Do najwyższych instancyj w państwie wogóle przecież nie mamy dostępu." Słowa te powiedziane były w formie stwierdzenia bezapelacyjnego faktu. Nie było w nich wcale oburzenia ani porywu do zmiany odnośnego stanu rzeczy. Pożegnałem się z moim rozmówcą, przekonany już wtedy, że socjaliści odegrali swoją rolę w Niemczech.

Mimo to socjaliści w ostatnich wyborach, uwzględniwszy stosunki przedwyborcze, wcale nieźle się utrzymali w przeciwieństwie do komunistów, którzy silnie stracili. Socjaliści mieli mimo wszystko tradycje dobrej organizacji partyjnej i ostatecznie na czele ludzi, może niezdolnych już do walki czynnej, ale inteligentnych. Zebrali więc przedewszystkiem owoce swojej dawniejszej działalności.

Natomiast komuniści mieli bezwątpienia w masach materjał ludzki, nadający się nawet do „rozgrywki" czynnej. Widziałem formacje „Rotfrontu" na zebraniach komunistycznych. Były to twarze zdecydowane i groźne. Jednak masy te miały przywódców mało inteligentnych i nieodznaczających się wybitną indywidualnością. Słyszałem ich przemowy, a kiedyś nawet miałem sposobność przyjrzenia się im bliżej na konferencji, którą posłowie Torgler i Pieck urządzili w pokoju frakcyjnym partji komunistycznej w Reichstagu, już po dojściu do władzy Hitlera dla przedstawicieli prasy zagranicznej. Byli to ludzie mali i nie mający żadnego szerszego polotu.

Mówiąc nawiasem: na konferencji tej było dwudziestukilku wybitniejszych przedstawicieli prasy zagranicznej. Piszę to dlatego, bo może znowu jakiś dziennikarz minorum gentium nie znając stosunków i pracy korespondenta zagranicznego, zacznie się denerwować, iż posłuchałem, co mają do powiedzenia komuniści. Przecież rozmaite organy socjal. i żydowsk. względnie przez Żydów pisane, w tem również krakowski „Il. Kurjer Codzienny" krzyczą w niebogłosy dla tego, że wraz z całą prawie prasą zagraniczną byłem na konferencji, którą dla tej prasy urządził minister Goering, i że razem z kilkunastu wybitnymi przedstawicielami prasy światowej, Francuzami — wśród nich był również korespondent paryskiego „Tempsa" — Anglikami i Amerykanami zwiedziłem jedno z więzień ażeby się przekonać, w jakich warunkach żyją tam więźniowie polityczni. Krakowski „Il. Kurjer Codz." oraz inne brukowce, zwykle żydowskie, plotą z tego powodu niestworzone bzdury — niewiadomo czy świadomie, czy w napadzie „rasowej" histerji — o jakiejś rzekomo osobnej konferencji dla „przyjaznej" Hitlerowi prasy. Czy nie przydałoby się więcej poczucia odpowiedzialności i poprostu mniej kłamstwa?

Lecz wróćmy do tematu. Niezwykle marnie zachowała się również wobec dojścia do władzy Hitlera opozycja kół t. zw. republikańsko-demokratycznych, silnie przesiąkniętych żywiołem żydowskim. Stchórzyły one poprostu w nieprawdopodobny sposób, podwijając ogon pod siebie i próbując za wszelką cenę łasić się nowym władcom, ażeby tylko zachować materjalne korzyści i pozycje, co im zresztą nie wiele pomogło.

Ukorzenie się nastąpiło więc na całej linji. Nikt nie zaryzykował walki, nikt nie spróbował oprzeć się represjom, nikt nie wystąpił odważnie w obronie swoich przekonań bez względu na choćby najdalej idące konsekwencje dla własnej osoby.

Czy jednak należałoby wnioskować tem samem, że opozycji już niema? Takie przypuszczenie byłoby przedwczesne. Nie ulega wątpliwości, że jej zachowanie się wykazało zupełną ideową słabość i brak odwagi, chociaż miała przecież do dyspozycji formacje bojowe „Reichsbanneru", „Rotfrontu" itd. Jednak trudno jest zdać sobie sprawę, co się wśród niej teraz dzieje.

Jeżeli chodzi o prasę rzeczywiście opozycyjną, to ona chwilowo nie istnieje. Nie można się więc np. z niej poinformować, co te koła myślą i co zamierzają. Nie ulega wątpliwości, że fakt ten może stworzyć nawet duże niedogodności dla obecnego rządu, który mimo wszystko nie będzie sobie dokładnie zdawał sprawy z nastrojów i prądów w narodzie niemieckim.

Niemożność zajrzenia do jakichś naprawdę niezależnych organów prasowych jest również głównym powodem rozrośnięcia się ogromnego najrozmaitszych wieści o stosunkach w Niemczech. Niektóre z nich polegają na prawdzie, co przyznali nawet członkowie rządu, inne znowu są przesadzone. Rzecz bowiem jasna, że organy rządowe nie mogą tu być i nie będą objektywne. Gdy więc strona przeciwna ma usta zamknięte i nie istnieje żadna zdrowa i rozsądna kontrola, a za to rozwija się — bo rozwijać się w tych warunkach musi — poczta ustna, która zawsze posiada tendencję do przerostów, jakakolwiek spokojna ocena będzie zawsze trudna.

W każdym razie opozycja lewicowa dzisiaj jest rozbita. Wnosząc z jej zachowania się i ogólnego w całym świecie bankructwa haseł, które ona głosiła, nie widzimy objawów, rokujących możność prawdziwego jej odrodzenia. Jednak te masy, które ją tworzyły, jeszcze istnieją. Bardzo dużo zależy od polityki rządu, czy zdoła on je porwać w przeważającej części za sobą, czy też masy trwać będą w głuchej i narazie tajonej, ale niebezpiecznej dla rządu w razie jakichś trudności nienawiści.

Nie wiemy, jakie zamiary żywią sfery rządzące na przyszłość w sprawie ewentualnego rozluźnienia ściągniętych dzisiaj bezwzględnie cugli. W każdym razie, rozluźnienie to dałoby dopiero możliwość dokładnej orjentacji!

JERZY DROBNIK.

Na marginesie konfliktu japońsko-sowieckiego

Według ostatnich wiadomości, stosunki japońsko-sowieckie uległy ponownemu zaostrzeniu.

Bezpośrednim tego powodem jest zatrzymanie przez władze sowieckie części taboru kolejowego. Właściwych jednak przyczyn narastającego konfliktu szukać należy znacznie głębiej. W grę wchodzą tu najżywotniejsze interesy zarówno Japonji jak i Rosji Sowieckiej.

Stosunek Japonji do Sowietów oddawna już był niejasny. Wprawdzie oba państwa utrzymywały z sobą poprawne stosunki dyplomatyczne a obecny konflikt jest również tylko nieporozumieniem między Rosją a Mandżurją. Jednak przy faktycznej zależności państwa mandżurskiego od Japonji można stwierdzić, że stoimy wobec konfliktu japońsko-sowieckiego.

Dotychczasowe dość częste nieporozumienia, wynikające z racji rozbieżnych interesów na kolei wschodnio-chińskiej udawało się zawsze usuwać, dzięki ustępliwości obu stron. Obecny konflikt, którego bezpośrednia przyczyna wcale nie jest poważniejsza od dotychczasowych, może jednak doprowadzić do poważnych nieporozumień, gdyż polityka japońska staje się coraz bardziej bezwzględna i agresywna.

Japonja wychodzi najprawdopodobniej z założenia, że obecny kryzys światowy i naprężenie stosunków między Rosją Sowiecką a Niemcami, Anglją i Włochami nadaje się najlepiej do wykorzystania przy realizowaniu jej interesów na kontynencie azjatyckim.

Interesy te można różnie interpretować. Przedewszystkiem należałoby uwzględnić dwa punkty zasadnicze: 1) zapewnienie przewagi gospodarczej Japonji w Chinach, Mandżurji i przyległych prowincjach; 2) zdobycie nowych terenów kolonizacyjnych dla nadmiaru ludności Japonji.

Oba te dążenia mogą być uważane jako zasadnicze wytyczne japońskiej polityki imperjalistycznej. Realizacja ich jednak musi iść w dwu kierunkach: zdobycie przewagi gospodarczej na Dalekim Wschodzie wymaga osłabienia siły militarnej Chin, aneksja nowych terenów kolonizacyjnych musi zaś nieuchronnie doprowadzić do zbrojnego konfliktu z Rosją Sowiecką.

Pierwsza część programu polityki japońskiej została już prawie zrealizowana. Po opanowaniu Mandżurji, Jeholu, i wyparciu wojsk chińskich poza wielki mur, zdobyła Japonja dostateczne tereny dla swej ekspansji gospodarczej i dalsze przedłużanie konfliktu z Chinami staje się bezcelowe.

Pozostaje jeszcze sprawa zdobycia terenów kolonizacyjnych. Tereny te jednak znajdują się w posiadaniu Rosji Sowieckiej. Na tej właśnie płaszczyźnie rozpatrywać należy pogłębiający się konflikt japońsko-sowiecki Trudno jest dziś ustalić jaki będzie jego rozwój i przebieg, pewnem jednak jest, że prędzej czy później nastąpi na Dalekim Wschodzie krwawa rozprawa, od wyniku której zależeć będzie przyszłe oblicze polityczne Azji.

Szwecja coraz mniej bierze naszego węgla

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Gdynia, w kwietniu.

Do Gdyni, będącej w silnym kontakcie z Górnym Śląskiem, nadeszły wiadomości z Katowic, iż zamorski eksport węgla polskiego ma ulec zasadniczej reorganizacji. Poszczególne biura sprzedaży węgla na Górnym Śląsku mają się połączyć w jedną organizację, a poszczególne węglowe przedsiębiorstwa spedycyjne w Gdyni nie będą już obsługiwały wyłącznie swoich koncernów, lecz służyć będą ogólnej organizacji.

Ta koncentracja ma na celu uproszczenie walki o taryfy kolejowe itd., a z drugiej strony jeżeli już nie forsowanie, to przynajmniej utrzymanie dotychczasowych ilości węgla, wywożonego drogą morską.

Spedytorzy węgla w Gdyni, mają teraz bardzo kwaśne miny. Z miesiąca na miesiąc i z tygodnia na tydzień kurczą się zastraszająco najpoważniejsze rynki. Nawet te państwa, dla których tani węgiel polski był nieocenionem dobrodziejstwem, dzisiaj dyktują warunki i godzą się na węgiel jedynie w drodze kompensaty. Doszło do tego, że jedno z przedsiębiorstw żeglugowych, które zajmuje się jedynie transportem węgla i to tylko na własny rachunek, dzisiaj nie może zatrudnić wszystkich statków i posyła je przed czasem do stoczni, chociaż nie nadszedł jeszcze termin dorocznych remontów.

Szczególnie bolesny jest systematyczny spadek eksportu węgla polskiego do pobliskiej Szwecji, która w latach 1931 i 1932 brała prawie 50 proc. węgla, wywożonego przez Gdynię. Były to olbrzymie ilości: 1931 — 1,831.000 tonn, 1932 — 1,986.000 tonn. W pierwszym kwartale b. r. eksport węgla do Szwecji przez Gdynię wyniósł już tylko 320.900 t., co stanowi niespełna 33 proc. ogólnej ilości węgla, wywiezionej w tym okresie czasu.

Spadek eksportu węgla do Szwecji w ostatnich miesiącach zilustruje dokładnie następujące zestawienie (w 1 000 t.):

XI 1932	XII	I	II 1933	III
231,3	180,2	130,6	100,7	89,6

Straty na rynku duńskim i norweskim nie są w tym stopniu zastraszające i tak jaskrawe, chociaż i tam niebezpieczeństwo jest wielkie. Wobec ucieczki największego odbiorcy, strat poniesionych w Danji, która w latach ubiegłych importowała przez Gdynię trochę więcej, jak czwartą część tego, co brała Szwecja, i poniesionych w Norwegji (1/3 importu Szwecji) nie odczuwa się tak dotkliwie.

Takie wnioski wysnuwa się ze sprawozdań statystycznych portu gdyńskiego za pierwsze trzy miesiące r. b. W najbliższej przyszłości zbyt naszego węgla w Norwegji, dzięki umowie kompensacyjnej na śledzie, nie będzie poderwany, natomiast Danja, która związała się całkowicie z Anglją, ma odpaść zupełnie

Rynkiem węglowym straconym bezpowrotnie zdaje się być obecnie Finlandja. W roku 1931 wywieziono tam przez Gdynię 348,000 t., w r. 1932 — 286.000 t., a w pierwszym kwartale b. r. tylko 18.000 t Pewną rekompensatą w ramach podobnych mniejwięcej ilości staje się Irlandja, dokąd w pierwszych trzech miesiącach r. b. wywieziono przez Gdynię 97,000 t., czyli więcej aniżeli w całym roku ubiegłym (86 000 t.). Eksport do Irlandji, który w roku 1931 wogóle nie istniał, kształtował się via Gdynia w ostatnich miesiącach następująco (w 1.000 t.):

XI 1932	XII	I	II 1933	III
26,4	24.8	24.1	34,4	38,5

Wiadomem jest jednak, że rynek irlandzki jest wybitnym rynkiem politycznym i dlatego wątpić można, czy dobrze się zapowiadający wywóz węgla do tego państwa, utrzyma się na dłuższy dystans.

W każdym razie Irlandja, a nawet Grecja, gdzie w bieżącym roku zaczęło się lokować pewne ilości polskiego węgla, nie zastąpią nam utraty rynku w Szwecji, rynku tak wygodnego ze względu na bliskie sąsiedztwo i zdobytego tak wielkim wysiłkiem. Jeżeli obecnie nie powstrzymamy spadku wywozu węgla polskiego do Szwecji, to spotka nas ta wielka przykrość, iż w bieżącym roku przeładujemy w Gdyni do 1.000.000 t. węgla mniej dla Szwecji, aniżeli w dwóch latach poprzednich. Jeżeli dodamy do tego straty identyczne, jeżeli nie większe, które odniesie przeładunek węgla polskiego dla Szwecji w porcie gdańskim, to będziemy mieli zupełnie niewesoły horoskop dla naszego handlu zagranicznego w roku 1933 i stanu zatrudnienia w polskiem górnictwie węglowem.

FOB.

Powrót z Szwajcarji

Gdynia, 19. 4. (Tel. wł.) Ostatnio powrócił ze Szwajcarji wicekomisarz rządu w Gdyni, p. inż. Szaniawski, który interwenjował w sprawie wekslu miejskiego na 200 000 fr. szwajc., zdyskontowanego przez byłego dyrektora M. T. K., Goldhara.

Inż. Szaniawski złożył wczoraj obszerne sprawozdanie komisarzowi rządu p. Sokołowi. Inżynier Szaniawski widział się z Goldharem w Zurychu i ten miał oświadczyć, że przyjedzie do Gdyni „później", ponieważ obecnie zatrzymują go w Szwajcarji „interesy".

Sprawa weksli, powierzonych niebacznie Goldharowi, zupełnie słusznie niepokoi opinję publiczną, tembardziej, że dziwna ta transakcja odbyła się poza plecami rady miejskiej i poderwała zaufanie do finansowej gospodarki komisarycznych rządów w Gdyni. S. B.

Stronnictwo Narodowe

KOŁO ŁAZARZ

Plenarne zebranie z referatem p. red. Adama Piotrowskiego, odbędzie się dziś w środę 19 bm. o 20 w lokalu „Kasyna Obywatelskiego", ul. M. Focha 81. O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Plenarne zebranie odbędzie się w piątek, dn. 21 kwietnia o godz. 20 w sali Stronnictwa przy św. Marcinie 65. Ciekawy referat wygłosi p. pos. Piestrzyński. O liczne i punktualne przybycie prosi członków Zarząd.

Herriot o Niemcach i Wielkiej Brytanji

Tuluza, 19. 4. (PAT.) Przed samym wyjazdem do Stanów Zjednoczonych Herriot zamieścił w „Dépeche de Toulouze" znamienny artykuł, podkreślający szczęśliwą ewolucję, jaka dokonała się w Anglji, a czego najlepszym dowodem są ostatnie debaty w izbie gmin w sprawie paktu czterech. Pakt ten zdaniem Herriota został pogrzebany bezpowrotnie i „można już swobodnie oddychać".

Zmiana poglądów, jaka się ostatnio dokonała ułatwi zadanie Francji w czasie spotkania w Waszyngtonie. Wraz z przedstawicielami innych mocarstw, Francja będzie musiała przedewszystkiem rozważać zagadnienie walki z bezrobociem, anarchją gospodarczą, sprawę ceł, cen i systemów pieniężnych.

W kwestji demarche ambasadora niemieckiego w Londynie w związku z debatą w izbie gmin Herriot pisze, że jest to jeszcze jeden fałszywy krok dyplomacji niemieckiej, przyczem wyraża przekonanie, że Anglja potrafi bronić swobody obrad parlamentarnych. Niemcy, którzy nigdy się nie mylą w kalkulacjach technicznych, zawsze popełniają błędy w ocenie czynników moralnych. Parlamentarzyści angielscy nie zgodzą się na kontrolę uitlerowców.

Chwilowa przerwa w walkach na Dalekim Wschodzie

Londyn, 19. 4. (Tel. wł.) Według doniesień z Pekinu sztab japoński zakończył narazie swoje operacje przy murze chińskim. Plan japoński obsadzenia najważniejszych punktów strategicznych w tej okolicy został w całości wykonany. Wojska wraz z pułkami republiki mandżurskiej zakończyły marsz, mający na celu obsadzenie strategicznego trójkąta pomiędzy wielkim murem chińskim, a rzekami Lu-Jan i Hsi. Poza tem Japończycy zajęli miasta Tczing-Wangtau i Pai-Tei-Ho.

Dowództwo japońskie wydało równocześnie odezwę, w której urzędowo stwierdza, że operacje miały na celu uniemożliwienie jakiejkolwiek akcji zaczepnej wojsk przeciwnika. W razie zaniechania ze strony chińskiej dalszych przygotowań do walki oraz prowokacyjnych wystąpień wojska mandżurskie nie pójdą na Tsien-Tsin lub Pekin.

Paryż, 19. 4. (Tel. wł.) Agencja Havasa dowiaduje się z Pekinu, według doniesień z urzędowych źródeł chińskich, że w odległości 100 klm od tego miasta samoloty japońskie rozrzuciły między ludnością odezwę, w której nawołują do spokoju i opanowania, twierdząc, że cała obecna akcja ma na celu tylko wyzwolenie Chin z pod jarzma niewoli „białych".

Niewierna żona żywcem pochowana

San Francisko, 19. 4. (PAT.) — Na wysepce Jersey Island na rzece San Joakuin władze dokonały straszliwego odkrycia: odkopano zwłoki 26-letniej Celiny Novano, która, jak się okazało, została pochowana żywcem przez swoich rodaków filipińczyków, należących do tajemniczej sekty „Marja Clara".

Aresztowani sprawcy zbrodni przyznali się do winy i wyjaśnili, że Celina Novarro skazana została na śmierć przez trybunał tej sekty z powodu niewierności w stosunku do chorego męża. Skazaną zawieziono w nocy na wyspę, w jej obecności wykopano grób, do którego została wrzucona.

Na to, że morderstwo nie miało żadnego podłoża rabunkowego, wskazuje fakt, iż po odkopaniu grobu znaleziono przy zwłokach wiele cennych klejnotów, oraz znaczną sumę pieniędzy w dolarach.

Automobilista pod kołami pociągu

Łódź, 19. 4. (Tel. wł.) Pomiędzy Łodzią a Koluszkami, na przejeździe kolejowym przy stacji Widzew, wydarzył się straszny wypadek. Przez przejazd kolejowy zdążał samochód, prowadzony przez kupca Schindlera z Łodzi.

Schindler mimo, iż widział nadjeżdżający pociąg, usiłował przejechać przez przejazd, co się jednak nie udało..

Parowóz zmiażdżył samochód, z pod którego rumowisk po zatrzymaniu pociągu wydobyto zmasakrowane zwłoki Schindlera.

W nietrzeźwym stanie z okna na bruk

Warszawa, 19. 4. (Tel. wł.) Przy ulicy Pańskiej 112, z okna 5 piętra wyskoczyła 20-letnia Stefanja Lipkówna, kelnerka z zawodu. Wskutek pęknięcia czaszki, zmarła denatka przed przybyciem lekarza Pogotowia. Lipkówna mieszkała jako sublokatorka w tymże domu. W mieszkaniu tem, z okazji świąt, odbywała się uczta. Po obfitej libacji Lipkówna, będąc w nietrzeźwym stanie — wyszła z mieszkania i popełniła samobójstwo.

O bezpieczeństwo w Gdańsku

Gdańsk, 19. 4. (PAT.) Przed kilku dniami komisarz generalny Rzplitej złożył wysokiemu komisarzowi Ligi Narodów memorandum, wyszczególniające szereg wypadków zajść ulicznych, ofiarą których padli m. in. również i obywatele polscy. Wypadki te są dowodem braku bezpieczeństwa w Gdańsku, oraz niedostatecznej sprężystości policji, która niejednokrotnie wykazała pobłażliwość w stosunku do pewnych sprawców zajść ulicznych.

W związku z tem memorandum, senat złożył wys. komisarzowi Ligi Nar. wyjaśnienie, usiłujące dowieść, że w Gdańsku spokój i porządek publiczny są całkowicie zabezpieczone.

Postrzelenie konduktora

Warszawa, 19. 4. (PAT). Prasa donosi o zajściu w kolejce elektrycznej Warszawa—Grodzisk.

Do wagonu kolejki wsiadł ppor. Jan Wronka z 1 p. lotn. i chciał od konduktora biletu według ulgowej taryfy. Konduktor zażądał okazania oficerskiej legitymacji. Na to ppor. Wronka oświadczył, że mundur wystarcza całkowicie za legitymację.

Doszło do ostrej wymiany zdań, przyczem zdenerwowany ppor. Wronka spoliczkował konduktora, który odpowiedział również uderzeniem. Oficer wystrzałem z rewolweru zranił konduktora w rękę. Ppor. Wronka został zatrzymany.

Socjaliści francuscy

Paryż, 19. 4. (PAT.) Zakończyły się w Avinjonie dwudniowe obrady nadzwyczajnego kongresu francuskiego stronnictwa socjalistycznego.

Obrady miały bardzo burzliwy przebieg. Pomimo wysiłku nie udało się doprowadzić do kompromisu, który znalazłby wyraz we wspólnej rezolucji Zgromadzenie przyjęło ich aż trzy. Najwięcej głosów otrzymała rezolucja zgłoszona przez Leona Bluma (2.807 głosów).

Wielki pożar

Łuniniec, 19. 4. (PAT.) We wsi Łunin wybuchł groźny pożar w beczkarni tartaku Bromberga. Dzięki wytężonej akcji ratunkowej, wieś udało się uratować, natomiast spłonął doszczętnie tartak, młyn i dom mieszkalny Bromberga. Straty wynoszą około 10 tys. złotych.

Ponadto spłonęła beczkarnia ks. Druckiego-Lubeckiego, właściciela majątku Krystynowo, wartości około 20 tysięcy zł oraz 5 wagonów desek, znajdujących się na terenie tartaku, wartości około 5 tys. zł.

Dzień Pułaskiego w Ameryce

Nowy Jork 19. 4. (PAT.) Władze ustawodawcze stanu Nevada uchwaliły rezolucję, na mocy której dzień 11 października ma być dorocznie obchodzony jako Dzień Pułaskiego i Święto Stanowe. Jest to już 24 stan unji, który uchwalił doroczny Dzień Pułaskiego.

— * **Przepowiednia pogody na czwartek:** Bardzo chłodno, w nocy lekkie przymrozki; przelotne opady, umiarkowany zimny wiatr.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 19 4 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l 2 żyto pomorskie 695 g/l 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l 4. owies poznański i pomorski 445 g/l

Ceny transakcyjne:

Żyto 180 tonn par Poznań	18,00

Ceny orjentacyjne:

Żyto	17 75— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	35,50— 36,50
Usposobienie stałe.	
Jęczmień 681—691 g/l.	14.25— 15,00
Jęczmień 643—662 g/l.	13,75— 14,25
Usposobienie spokojne.	
Owies	11,50— 12,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	27,50— 28,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	54,50— 56,50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	8,25— 9,00
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,25— 11,25
Gorczyca	42,00— 48,00
Wyka latowa	12,50— 13,50
Peluszka	12,00— 13,00
Groch Victoria	21,00— 23,00
Łubin niebieski	7,00— 8,00
Łubin żółty	8,50— 9,50
Seradela	11,00— 12.00
Ziemniaki jadalne	1,90— 2,00
Ziemniaki fabr za kg %	11
Słoma pszenna luzem	1,75— 2,00
„ pszenna prasowana	2,00— 2,25
„ żytnia luzem	1,75— 2,00
„ żytnia prasowana	2,00— 2,25
„ owsiana luzem	1,75— 2,00
„ owsiana prasowana	2,00— 2,25
„ jęczmienna luzem	1,75— 2,00
„ jęczmienna prasow.	2,00— 2,25
Siano zwykłe luzem	4,50— 5,00
Siano zwykłe prasowane	5,30— 5,60
Siano nadnoteckie luzem	5,00— 5,50
Siano nadnoteckie pras.	6,00— 6,50

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 180 tonn, jęczmienia 30 tonn, otrąb żytnich 30 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 19. 4 1933 r.

Spędzono: wołów 130, buhajów 212, krów 408, świń 1540, cieląt 470, owiec 60, razem 2820 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi)

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	64— 68
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	54— 60
Mięsiste tuczone starsze	46— 50
Miernie odżywione	36— 40
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	56— 62
Tuczone mięsiste	50— 54
Nietuczone dobrze odżywione starsze	38— 42
Miernie odżywione	34— 36
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	62— 66
Tuczone mięsiste	54— 58
Nietuczone dobrze odżywione	34— 38
Miernie odżywione	22— 30
Cielęta:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 66
Tuczone mięsiste	54— 60
Nietuczone dobrze odżywione	48— 52
Miernie odżywione	36— 40
Młodzież:	
Dobrze odżywione	36— 40
Miernie odżywione	32— 36
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	70— 74
Tuczone cielęta	64— 68
Dobrze odżywione	56— 60
Miernie odżywione	50— 54

OWCE:

Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	60— 64
Tuczone starsze skopy i maciórki	50— 54
Dobrze odżywione	00— 00

ŚWINE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	108—110
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	104—106
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	98—102
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	86— 94
Maciory i późne kastraty	90—100

Przebieg targu normalny.

Uwaga: Z powodu świąt świń mało spędzono.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.86 zł. w Gdańsku 8.87 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem w dewizach 211 50 zł. gotówką 207.00 zł, za 100 guld. gd w dewizach 173.76 do 174.02 zł. gotówką 173.42 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań 19 4 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers 42,60 za 4% premj dol 56 — oraz za 4% poż inwestycyjną 100 —; 3% poż bud obracano po 41 — w tranzakcjach.

Z pożyczek komunalnych obracano 8% obligacjami m. Poznania z r 1927 po 92 —%

Z papierów lokacyjnych P. Z. K ofiarowano 4½% listy dol. stare po 36¾—36½, natomiast handlowano w tranzakcjach 4½% listy żytnie po 5 65.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 73 —

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% pożyczka konwersyjna 42 60 P.
8% obl. m. Poznania z 1927 r. 92% +
4½% dol. listy P Z K 36¾—36½% O.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dolarowa. serja III 56.— P.
4½% listy żytnie P Z K 5.65 +
4% prem poż. inwestycyjna 100.— P.
3% pożyczka budowlana. serja I 41.— +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 73 — P.

Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 19. 4. 1933 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,40	124.71	124.09
Gdańsk	174.06	174 49	173.63
Holandja	350.35	361.30	359.50
Londyn	30,73	30.89	30.59
N Jork czek	8,76	8.78	8,74
N. Jork kabel	8.77	8,79	8.75
Paryż	35.11	35.20	35.02
Sztokholm	162.50	163.30	161.70
Szwajcarja	172.35	172.78	171.92
Włochy	45.90	46,12	45,68
Berlin	210,65		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	41.60
4% poż. inwest.	101.50
4% poż. inwest. ser.	107.00
5% poż konwers.	44,00
6% poż. dolarowa	55.88— 55,50
4% poż. dolarowa	55.25
7% poż stabiliz.	53,63— 54,25

Tendencja słabsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	75,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Berlin, 19. 4. 1933 r.

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Pszenica march.	194,00—196,00
Tendencja stała.	
Żyto march.	154,00—156,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień browarowy	172,00—180,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	163,00—171,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	123,00—126,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	23,00— 27,00
Tendencja stała.	
Mąka żytnia	20,60— 22,60
Tendencja stała.	
Otręby pszenne	8,40— 8,90
Tendencja stała.	
Otręby żytnie	8,70— 8,90
Tendencja stała.	
Groch Victoria	20,00— 23,00
Groch drobny jadalny	19,00— 21,00
Groch pastewny	13,00— 15,00
Peluszka	13,00— 14,00
Bob	12,00— 14.00
Wyka	13,50— 14,50
Łubin niebieski	8,50— 9,75
Łubin żółty	12,00— 13,00
Kuchy lniane	10,80 — 11,00
Kuchy z orzecha ziemnego	10,90
Kuchy mielone (mączka)	11,00
Wytłoki suche	8,50
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	9,40
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10 20
Płatki ziemniaczane	13,80

Ogólna tendencja stała.

Zniżka dolara na giełdzie londyńskiej

Londyn, 19. 4. (PAT.) Wczoraj na giełdzie londyńskiej dolar uległ poważnej zniżce. W sobotę notowany był 3,44 3/4. Wczorajsze zaczęły się od 3,45 1/2, a po zamknięciu giełdy notowano już 3,51 1/4 dol. za funt. Według pogłosek spadek dolara wywołany jest alarmami o zamierzonej jakoby w Ameryce inflacji.

W Londynie czynione są wysiłki, aby niedopuścić do zwyżki funta, niepożądanej ani dla handlu W. Brytanji, ani rozmów, prowadzonych obecnie przez Mac Donalda w Waszyngtonie.

Bank Ang. zakupił wczoraj największą z nabywanych dotychczas w ciągu jednego dnia ilość złota a mianowicie za 4.468.121 ft., doprowadzając swój zapas złota do 183.963.895 ft.

Warszawa, 19. 4. (PAT). Dziś rano przy otwarciu giełdy zagr. ujawniła się w dalszym ciągu tendencja zniżkowa dla dol. St. Zjd. Dziś rano na giełdzie londyńskiej notowano dolar 3.57 (na wczorajszem zamknięciu giełdy londyńskiej kurs dolara wynosił 3.47,37). Na giełdzie paryskiej dolar notowany był 24,89 (wczoraj 25,25), na giełdzie w Zurychu — 5,06 (5,14).

Unja monetarna anglo-amerykańska?

Wiedeń, 19. 4. (PAT). „N. Wiener Tgb." donosi z Nowego Jorku:

Grupy zwolenników inflacji domagają się od prezydenta Roosevelta przy nadchodzących rokowaniach gospodarczych z Anglją i Francją, aby zawarł z temi państwami układ walutowy. Gdyby wysiłki te nie dały wyniku prezydent powinien rozpocząć własną amerykańską politykę walutową. Rolnictwo obiecuje sobie po dewaluacji dolara obniżkę swoich długów.

Prez. Roosevelt dał do zrozumienia, że nie podejmie kroków decydujących przed rokowaniami z MacDonaldem. W związku z tem wyłania się w Nowym Jorku plan waloryzacji funta i projekt zawarcia angielsko-amerykańskiej unji monetarnej.

Londyńska City przypuszcza, że rząd amerykański uzależni ustępstwa w kwestji celnej od stabilizacji funta. Kursują pogłoski o planowanej wielkiej emisji bonów o niskiej stopie procentowej, przyczem bony te mogłyby być w każdej chwili wymienione na banknoty.

Wyrok Ponckiego Piłata z przed 1900 lat

San Gemignano, 19. 4. (PAT.) Wśród „białych kruków" pozostałych po śmierci jednego z miejscowych kanoników łącznie z manuskryptem z 1500 roku znaleziono odpis wyroku, wydanego przez Ponckiego Piłata, a skazującego Jezusa Chrystusa na śmierć w 17 roku panowania cesarza rzymskiego Tyberjusza.

Manuskrypt tłumaczy, że odpis tego wyroku sporządzony został z oryginału hebrajskiego, znalezionego w 1499 r. w szkatułce zamurowanej w jednym z domostw rzymskich pomiędzy płytami marmurowemi, zdobionemi płaskorzeźbami.

Jak wiadomo Quintus Septimus Tertullian stwierdził, że w II wieku po Chr. na Kapitolu znajdowały się akta dotyczące skazania Chrystusa. Być może, że odpis znaleziony w San Gemignano jest wiarygodną kopją oryginału przesłanego przez Piłata Ponckiego cesarzowi Tyberjuszowi.

Zjazd Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa

Zakończenie obrad — List ks. biskupa Łukomskiego — P. Sobolewski wybrany nadal prezesem

Jak już pokrótce donieśliśmy, odbywały się wczoraj w Poznaniu obrady delegatów Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych okręgu poznańskiego Obrady przeciągnęły się do wieczora. Z wielkim aplauzem przyjęto list przesłany zjazdowi przez zasłużonego organizatora szkolnictwa polskiego w Wielkopolsce ks. biskupa Stanisława Łukomskiego z Łomży.

Szczegółowe sprawozdania z czynności okręgu w roku sprawozdawczym przedłożyli pp.: Kitka, o pracach zarządu okręgowego, Sobolewski, o obronie prawnej; sprawozdanie z kół oddziału poznańskiego wygłosił p. Kruppik, o stanie kasy referował p. Wielicki, a w imieniu komisji rewizyjnej przedłożył sprawozdanie p. Beisert.

Po dyskusji nad sprawozdaniami przyjęto szereg wniosków, dotyczących m. in. budowy domu wypoczynkowego Stowarzyszenia w Jastrzębiej Górze, w sprawie zwolnienia dzieci od nauki szkolnej w Popielcu i zredukowania liczby dzieci w klasach do przepisowego minimum. W jednym z wniosków wypowiada się postulat, by grono nauczycielskie było skompletowane już z początkiem roku szkolnego, ażeby nie następowały przeniesienia już w roku szkolnym. Wzywa się też zarząd główny do poczynienia starań o to, żeby procesy sądowe o niezdrowej sensacji toczyły się przy drzwiach zamkniętych.

Po przerwie obiadowej i ukończeniu obrad komisyj podjęto dalszy ciąg obrad zebrania plenarnego. P. prof. Wachowski wygłosił referat na temat: „Metoda nauczania syntetycznego na tle współczesnej pedagogiki praktycznej".

Po wyczerpaniu dyskusji nad sprawozdaniami, dokonano wyborów uzupełniających do zarządu okręgowego Stowarzyszenia w miejsce ustępujących z powodu upływu trzyletniej kadencji P. rektor Beyer z Bydgoszczy podkreślił szczególniejsze zasługi prezesa okręgowego Stowarzyszenia p radnego Sobolewskiego który od dwunastu lat nieprzerwanie piastuje godność prezesa i został wczoraj wybrany ponownie na okres trzyletni. Dalszy skład zarządu jest następujący: wiceprezesami pp.: rektor Barlik z Poznania i Brzozowski z Zębcowa w powiecie ostrowskim, sekretarzem p. Kitka, zast. p. Brzozowska, referentem organizacyjnym p. Kruppik, jego pomocnikiem p. Bogusławski, referentem oświatowym p. rektor Ikiert, skarbnikiem p. Wielicki. Ponadto wchodzą w skład zarządu pp.: Mager z Gniezna, rektor Józef Dąbrowski z Poznania, rektor Beyer, Dachtera i Kobzianka z Bydgoszczy, Bogusławski z Inowrocławia i Eckert z Pleszewa. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Kowalskiego z Gniezna, Henkego, Beiserta, Sikorskiego i Szafrana. Delegatami do zarządu głównego Stowarzyszenia wybrano pp.: Wielickiego i Kitkę.

Należy podkreślić, że sprawozdania wykazały w całej pełni owocną pracę okręgu, który jest silną liczebnie i solidarną organizacyjnie jednostką. Do okręgu poznańskiego Stowarzyszenia Chrześć. Narod. Nauczycielstwa Szkół Powsz. należy 76 kół z liczbą około 2 tysięcy członków. Zjazd następny odbędzie się w miesiącu czerwcu w Gdyni. Termin ostateczny nie jest jeszcze ustalony

Na zakończenie zjazdu przemówił w serdecznych i podniosłych słowach prezes Stowarzyszenia p. Sobolewski, dziękując delegatom za okazane mu zaufanie i zakończył apelem do wytrwałej pracy dla idei wytkniętej w programie Stowarzyszenia Chrześć. Nar. Nauczycielstwa. Zebrani nakoniec odśpiewali hymn „Boże coś Polskę"

(kl.)

W razie przeziębienia, grypy, zapalenia gardła, migdałów, przy bólach nerwowych i łamaniu w kościach należy dbać o codzienne, regularne wypróżnienie i w tym celu używać pół szklanki naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"**. Zalecana przez lekarzy. Tg 1103

Zlikwidowany zatarg

Warszawa, 19. 4. (Tel. wł.) W Tomaszowie Mazowieckim zlikwidowano zatarg o płace w fabryce sztucznego jedwabiu, przyczem ustalono nową tabelę stawek, która przewiduje obniżkę płac o 6 do 8 proc. (w)

Jakie korzyści daje pobyt w kąpieliskach?

Leczenie kąpielami sięga czasów najdawniejszych. W starożytnej Grecji, a jeszcze więcej w Rzymie używanie kąpieli było bardzo rozpowszechnione. Wcześnie też uznano uzdrawiające działanie słonych kąpieli morskich. Rzymianie zakładali w najodleglejszych prowincjach wspaniałe gmachy kąpielowe. Źródła mineralne, szczególnie solankowe we Francji, Szwajcarji i Niemczech zachodnich zawdzięczają swe odkrycie i popularność przeważnie synom dawnej Italji. Żołnierzy - reumatyków odsyłano już wtenczas regularnie do kąpieli solankowych.

Podróże do miejscowości leczniczych popularne były również w średniowieczu. Królowie i możnowładcy po trudach wojen i uciążliwych łowów poszukiwali odnowienia sił u źródeł wód ciepłych i mineralnych.

Obserwacje czasów nowszych stwierdziły najwięcej w oczy rzucające się działanie kąpieli i wziewań solankowych na wątły ustrój dziecka: zołzy, krzywica, powiększone gruczoły ustępowały szybko po kąpielach solankowych przy współdziałaniu słońca i powietrza.

Podczas normalnego zajęcia trudno poddać się systematycznemu leczeniu i zachowaniu przepisów lekarza. Koniecznem staje się więc poświęcenie kilku tygodni dla zdrowia, tem bardziej, że ustrój nasz podczas pracy, uciążliwych zajęć i z wiekiem przeładowuje się różnemi truciznami, pochodzącemi ze złej przemiany materji. Toksyny działają w kierunku rozwoju chorób stawowych, sklerozy, podwyższenia ciśnienia krwi, chorób serca oraz schorzeń wątroby, przewodu pokarmowego i t. p. W tych wypadkach leczenie zdrojowiskowe staje się nieodzowne. Pod wpływem kąpieli i źródeł wód pitnych ustępują objawy chorobowe bardzo szybko, o ile chory nie zaniedbywał zbytnio swego zdrowia. Powracając jednak nieomal zawsze w złe i nienormalne warunki życiowe, należy częściej powtarzać kuracje, jeśli po roku lub później zaobserwuje się nawrót dolegliwości.

Częstym objawem naszych czasów to powiększone tętnice ciśnienia krwi, powodowane stałemi podrażnieniami systemu nerwowego i niedomogami gruczołów o wydzielaniu wewnętrznem. Oderwanie się od codziennych zajęć, cisza i spokój w miejscowości leczniczej, należyte odżywianie i zastosowanie odpowiednich kąpieli i zabiegów (elektrycznych, emanatorjum radowe) czyni tu prawdziwe cuda: ciśnienie krwi powraca do systemu normalnego w bardzo krótkim czasie. Źródła wód słonych nadają się pozatem szczególnie na stosowanie inhalacji w najróżniejszych schorzeniach górnych dróg oddechowych, gardła, krtani, oskrzeli i nosa. Ponadto tak kąpiele solankowe, jak szczególnie kąpiele borowinowe, używane są powszechnie w chorobach kobiecych.

Silne i bogate źródła wód słonych, wodę solankową do picia, kąpiele borowinowe, nowoczesne urządzenia inhalacyjne i wodolecznicze posiada najbliżej nas, na Kujawach położony Inowrocław. Zakłady zdrojowe mieszczą się w wielkim parku solankowym, starannie utrzymanym.

Osoby cierpiące szukają spokoju w długich alejach nowego parku, inni oraz młodsi gromadzą się na deptaku w pobliżu pawilonu muzycznego. Kuracjusze wczesnym rankiem piją wody mineralne, a później biorą natryski, kąpiele i inhalacje. Wszystko jest nastawione dla ich wygody. Personel biurowy, służba pomocnicza i kąpielowa zawsze uprzejma stara się odgadnąć myśli kuracjusza oraz jak najwięcej ułatwić i udogodnić mu pobyt leczniczy.

W dzielnicy willowej miasta znaleźć można ożywione pensjonaty i skromniejsze pokoje umeblowane. Ruch kołowy jest ograniczony i możliwie tak skierowany, aby zapewnić jak największy spokój. Zdrojowisko jest jakby wielkiem sanatorjum. Zachodnio - europejskie warunki pobytu sprawiają, że zdroje inowrocławskie odwiedzane są przez kulturalną publiczność kraju a także zagranicy. Tysiące cierpiących opuszcza miejscowość tę z zadowoleniem pokrzepieni na siłach i zdrowiu, z wdzięcznością wspominając miły pobyt.

Dr. S.

CZWARTEK to OSTATNI DZIEŃ GŁOSOWANIA NA NAJPIĘKNIEJSZĄ WYSTAWĘ w branżach bławatniczo-konfekcyjnych. Czy już oddałeś swój głos?

Korzyści z udziału w naszych konkursach okien wystawowych

Dla kupców:

Poparcie społeczeństwa w walce kupiectwa chrześcijańskiego z napływem żydowskim i z nieetyczną konkurencją żydowską.

Reklama w dwóch najpoczytniejszych i najbardziej wpływowych pismach poznańskich przez figurowanie w wykazie firm, biorących udział w konkursie.

Sposobność skierowania uwagi publiczności kupującej na okna wystawowe, przyciągnięcie jej tą drogą do wnętrza składu, a co za tem idzie, wywołania wśród niej chęci kupna i powiększenia obrotów.

Nasze konkursy okien wystawowych rozszerzają krąg klienteli, gdyż przyciągają wiele publiczności z prowincji, która objawia niemniejsze zainteresowanie, niż ludność samego Poznania.

Możliwość zdobycia nagrody: dyplomu lub listu pochwalnego, co oznacza zaszczytne wyróżnienie danej firmy i dokument owocnej pracy i zasługi.

Wreszcie zamieszczenie fotografji nagrodzonego dyplomem okna wystawowego w kilku dziesięciu tysiącach egzemplarzy naszych pism, które dochodzą rąk około dwustu tysięcy czytelników.

Dla czytelników:

Publiczność może mieć zaufanie do kupców, biorących udział w konkursach, że będzie dobrze i uczciwie obsłużona, bo kupcy ci dają dowód, że starają się pod każdym względem zadowolić swą klientelę.

Konkursy podnoszą wygląd estetyczny naszego miasta, sprawiają, że z przyjemnością ogląda się okna wystawowe.

W czasie trwania konkursów można dokonywać korzystnych zakupów, bo składy idą na rękę klienteli.

Co dziesiąty uczestnik głosowania otrzymuje premję od naszego wydawnictwa, w postaci tym razem książek.

Konkursy stanowią pewne urozmaicenie na tle szarzyzny dnia powszedniego.

Premje konkursowe

Jak w poprzedniej serji konkursów naszych, tak i tym razem Czytelnicy, biorący udział w głosowaniu, mają szanse uzyskania **premij**, i to tym razem **książkowych**, a mianowicie:

co dziesiąty przy zliczaniu głosów otrzyma książkę pt. „Poznań w historycznym rozwoju od początków aż po dzień dzisiejszy", 121 stron z dwiema mapkami i licznemi ilustracjami;

co setny zaś otrzyma jedną z zajmujących powieści znanych autorów polskich: Jerzego Bandrowskiego „Na polskiej fali", — Wład. Chojnowskiego „Kuźnia", — J. I. Kraszewskiego „Stara Baśń", — Heleny Mniszek „Dziedzictwo", — Władysława St. Reymonta „Na zagonie", — Macieja Wierzbińskiego „Atak sępów."

Nowe zgłoszenia

udziału w konkursie branż bławatniczo - konfekcyjnych

W dalszym ciągu zgłosiły się następujące firmy:

w branży, obejmującej składy t. zw. krótkich towarów, galanterji, trykotaży, pończoch i t. p. —

Z. Dernow, Pierwszy specjalny skład pullowerów i bielizny, Gwarna 8,

w branży, obejmującej składy bławatów —

Hipolit Karaś, bławaty, Zamkowa 4, narożnik Pocztowej.

Spór teatralny

o prawo wystawienia „Fräulein Doktor"

Dyrekcja Teatru Polskiego w Poznaniu nadesłała nam poniższe oświadczenie:

„Szanowna Redakcjo!

Unikając najskrupulatniej wszelkich pozorów niepoprawnego wkraczania na cudzy teren, zmuszony jestem prosić najuprzejmiej Szanowną Redakcję o miejsce na łamach Sz. Pisma dla następującego wyjaśnienia:

„Od kilku dni zapowiada Teatr Nowy wystawienie sztuki Jerzego Tepy „Fräulein Doktor", powołując się na to, że autor przesłał swój utwór do wystawienia właśnie temu teatrowi. Otóż należy wyjaśnić, że w ten sam sposób przesłał p. Tepa egzemplarze tej sztuki wielu innym teatrom, w ich liczbie i Teatrowi Polskiemu, który po zapoznaniu się z sztuką wszedł w pertraktacje z autorem, uzyskał prawo grania i zawarł formalną umowę, umocowaną odpowiednią zaliczką.

„Tych formalności Teatr Nowy poniechał, natomiast bez wiedzy autora rozpoczął próby ze sztuki i kampanję reklamową. W tych warunkach Teatrowi Polskiemu nie pozostawało, niestety nic innego, jak uzyskać na podstawie posiadanych dokumentów i aprobatą autora — zarządzenie sądowe, zakazujące Teatrowi Nowemu wystawiania sztuki „Fräulein Doktor". Szczerze ubolewamy, iż jest to już trzeci wypadek, kiedy Teatr Nowy zapowiada sztukę, do której prawa posiada Teatr Polski, jednak każdy zrozumie, iż nie mogę lojalności posuwać aż do rezygnacji z praw, nabytych podług wszelkich form.

Raczy Szanowna Redakcja przyjąć wyrazy najszczerszego szacunku i poważania:

TEOFIL TRZCIŃSKI."

Z dyrekcji Teatru Nowego otrzymujemy w tej sprawie pismo poniższe, które zamieszczamy w imię bezstronności, ze swej strony nie mieszając się do sporu:

„Wielce Szan. Panie Redaktorze!

„Pismo p. Teofila Trzcińskiego, dyrektora „Teatru Polskiego", ogłoszone w kilku pismach miejscowych w notatce pt. „Sprawa Fräulein Doktor", zniewala mnie do złożenia następującego oświadczenia, o umieszczenie którego najuprzejmiej proszę:

„Pismem z dn. 2 kwietnia br. przesłał mi p. Jerzy Tepa, egzemplarz swej sztuki pt. „Fräulein Doktor", z prośbą o decyzję przyjęcia, lub odrzucenia sztuki, zaznaczając, że od odpowiedzi mej chce uzależnić „daty premjer w Warszawie, Krakowie, Łodzi i Katowicach, oraz termin wydania sztuki drukiem w wydawnictwie „Drogi" w Warszawie.

„W piśmie tem autor, ani nie oznaczył czasokresu, po upływie którego uważa swą ofertę za niewiążącą, ani nie uzależnił skuteczności przyjęcia oferty od zawarcia formalnej umowy, ani wreszcie nie żądał umocowania jej zaliczką.

„Pismo autora, wraz z egzemplarzem otrzymałem w dniu 5 kwietnia br. i dnia 7 kwietnia zawiadomiłem autora, iż ofertę Jego przyjmuję. Tem samem nabyłem wprost od autora prawo do wystawienia sztuki „Fräulein Doktor" w „Teatrze Nowym" w Poznaniu przed innemi teatrami poznańskiemi i jestem w prawie zapowiadać jej wystawienie.

„Jeżeli „Teatr Polski", jak twierdzi p. Teofil Trzciński — uzyskał od autora prawo grania sztuki „Fräulein Doktor" na zasadzie umowy formalnej umocowanej odpowiednią zaliczką, to okoliczność ta nie może prawnie, ani pozbawić mocy umowy, przedtem już zawartej przezemnie, ani uzasadnić jakichkolwiek roszczeń „Teatru Polskiego" w stosunku do mej osoby.

„Co do wykonania tej sztuki nie wchodziłem bowiem w żadne stosunki prawne, ani z „Teatrem Polskim", ani z p. Teofilem Trzcińskim.

„Ubolewam, że p. Teofil Trzciński ogłosił pismo swe, nie wyjaśniwszy przedtem sprawy, chociażby w telefonicznej rozmowie ze mną. Gdyby to bowiem był uczynił, byłby niewątpliwie skierował swe roszczenia do autora sztuki, nie zaś do mnie.

„Ogłaszając pismo swe — z pominięciem mych wyjaśnień — p. Teofil Trzciński wyrządził ciężką krzywdę i moralną i materjalną — tak mnie i „Teatrowi Nowemu", jak i zespołowi, który, z upoważnienia autora sztukę przygotowuje już od dnia 6 kwietnia br., gdy „Teatr Polski" o upoważnienie do jej wystawienia prosił autora dopiero dnia 9 kwietnia.

„Tyle dla wyjaśnienia sprawy. Zgóry dziękuję za użyczenie miejsca na łamach poczytnego pisma Panów i kreślę się z głębokiem poważaniem

MIECZYSŁAW RUDKOWSKI."

Konferencja prezesów Akcji Katolickiej

W sali Księgarni św. Wojciecha odbyła się konferencja dla prezesów parafjalnych Akcyj Katolickich. Celem konferencji była wzajemna wymiana myśli i doświadczeń, poczynionych w Akcji Katolickiej na terenie parafij. Punktem wyjścia dla dyskusji był referat dyrektora archidiecezjalnego Instytutu ks. kanonika Jarosza na temat „Z naszych doświadczeń w pracy parafjalnej Akcji Katolickiej." Referent omówił organizację apostolstwa świeckich i wskazał na sposoby pracy w Akcji Katolickiej. Po referacie wywiązała się nadzwyczaj ożywiona dyskusja. Omawiano w niej plan pracy dla parafjalnej Akcji Katolickiej, podkreślano znaczenie wydawanych przez Instytut wydawnict. Bardzo duży nacisk położono na wyrobienie wewnętrzne, które jest podstawą pracy apostolskiej w Akcji Katolickiej.

Oddzielny punkt dyskusji stanowiły sprawozdania niektórych prezesów. Przedstawiały one wyniki osiągnięte przez apostolstwo świeckich na terenie poszczególnych parafij.

Konferencja prezesów, w której brała udział przeważnie inteligencja, wykazała wzrastające stale zainteresowanie oraz inicjatywę elementu świeckiego wykazała wzrastające stale zainteresowiedzialności za kościół i społeczeństwo. (KAP.)

Z życia towarzystw

Z Tow. Przemysłowców w Buku. Na ostatniem zebraniu Tow szeroko omawiano sprawę Żydów, ich metody w handlu i w życiu społecznem Postanowiono w sposób moralny zwalczać niebezpieczeństwo żydowskie w interesie tak bytu poszczególnych obywateli, jak również bytu państwa. Obszernie omawiano również zbyt pochopne przyjmowanie do miasta obcych elementów, którzy po to tylko przychodzą, aby tym łatwiej uzyskać wsparcie bezrobocia, stając się ciężarem nietylko właścicielowi domu, któremu nie płacą dzierżawy, ale i miastu, narażając na wysokie wydatki. Zalecałoby się większą ostrożność w tym względzie. Niech niektórych panów właścicieli domów nie nęci zbytnio uzyskana dzierżawa, bo najczęściej ponoszą na tem wysokie straty. (bem.)

Z Tow. Przemysłowców w Skokach. Zebranie Tow Przemysłowców odbyło się 4. b m. Zagaił obrady przy licznym udziale członków prezes Tow p. Stefaniak, który też wygłosił sprawozdanie z zjazdu delegatów Zw Tow. Przemysł. i Rzemieśln w Poznaniu Po sprawozdaniu wywiązała się obszerna dyskusja. Również referował preze ssprawę o kredytach dla rzemiosła, poczem odczytał okólnik informacyjny z Izby Przem.-Handlowej w Bydgoszczy Sekretarz Tow p. Sawicki odczytał artykuł z „Przemysłowca": Wymiar i pobór podatku od nieruchomości.

W komunikatach zarządu załatwiono sprawy organizacyjne, na czem obrady zakończono.

Zebranie obywateli w Skokach. Zebranie miejscowego obywatelstwa zwołano z inicjatywy Tow. Przemysłowców w niedzielę, 9 b. m. Zebranie zagaił prezes Tow. p A. Stefaniak Następnie szczegółowo zareferował program gospodarczy rzemiosła, opracowany przez dyr. p. Erenberga z Poznania, którego zebrani — mimo że obszerny, wysłuchali z dużem zainteresowaniem.

O zainteresowaniu świadczyło m. in. to, że w dyskusji zabierali głos liczni słuchacze z pośród zebranych Szczegółowo omówiono również sprawę związkowej kasy rzemieślniczej, która służyć będzie zorganizowanym rzemieślnikom jako instytucja kredytu średnio- i długoterminowego. Kilku z pośród zebranych zapisało się jako członkowie wyżej wymienionej kasy. (gr.)

„Numerus clausus" ale — w Lipsku

Lipsk, 19. 4. (PAT.) Prasa narodowo-socjalistyczna dowiaduje się z miarodajnego źródła, że centralne władze saskie wprowadzą w najbliższym czasie „numerus clausus" w uniwersytecie lipskim, który przez okres najbliższych 10 semestrów zamknięty będzie całkowicie dla słuchaczy pochodzenia żydowskiego.

W branży, obejmującej: składy konfekcji męskiej i dla chłopców, futer oraz artykułów męskich, uważam za najlepszą wystawę firmy . . . . . .

ul. (pl.) . . . . . nr. . . .

Podpis . . . . . .

Adres . . . . . .

W branży, obejmującej: składy konfekcji damskiej i kapeluszy, uważam za najlepszą wystawę firmy . . . . . .

ul. (pl.) . . . . . nr. . . .

Podpis . . . . . .

Adres . . . . . .

W branży, obejmującej: składy drobnych, czyli t. zw. krótkich towarów, galanterji, trykotaży, bielizny, pończoch i t. p., uważam za najlepszą wystawę firmy

. . . . . ul. (pl.) . . . . . nr. . . .

Podpis . . . . . .

Adres . . . . . .

W branży, obejmującej składy bławatów, wełny i jedwabi, oraz sukna i materjałów męskich, uważam za najlepszą wystawę firmy . . . . . .

. . . . . ul. (pl.) . . . . . nr. . . .

Podpis . . . . . .

Adres . . . . . .

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tragiczna śmierć poznańskiego taternika

W śmiałej wyprawie zginął profesor gimnazjum im. Paderewskiego ś. p. Wincenty Birkenmajer

Jak już donieśliśmy w wydaniu porannem „Kurjera Poznańskiego", uległ w Tatrach tragicznemu wypadkowi prof. Wincenty Birkenmajer z Poznania. W tej sprawie dowiadujemy się następujących szczegółów.

Śp. prof. Wincenty Birkenmajer był od jesieni 1931 r. profesorem polonistyki gimnazjum im. Paderewskiego w Poznaniu. Korzystając z feryj wielkanocnych, śp. prof. Birkenmajer wyjechał wraz ze swym starym towarzyszem Stanisławem Grońskim, urzędnikiem z Gniezna, we wtorek, 11 bm. wieczornym pociągiem pospiesznym do Zakopanego. Celem wyjazdu obu taterników było zdobycie Ganku, wschodnią jego ścianą, t. zw. Drogą Świerza, jednym z t. zw. filarów.

Taternicy, przybywszy do Zakopanego, wyruszyli w czwartek, 13 bm. ze schroniska w Roztoce. Wyprawa trzymana była w tajemnicy; wiedzieli o niej tylko nieliczni taternicy. Pierwszą noc spędzili odważni sportowcy w Dolinie Kaczej, rozbiwszy biwak na górnem jej piętrze. W drugim dniu, tj. w piątek, rozpoczęli oni o godz. 4 rano próbę zdobycia ściany. Zlodowaciała powierzchnia nastręczała taternikom olbrzymich trudności, narażając ich co chwilę na groźne niebezpieczeństwa. W dniu tym posunęli się oni, wykuwając czekanem stopnie w powłoce lodowej o 70 metrów. Warunki atmosferyczne pogarszały się co chwilę, przyczem zerwał się ostry wiatr.

Noc z soboty na niedzielę spędzili taternicy w biwaku, rozbitym na żlebie. Wiatr wzmagał się w dalszym ciągu, zamieniając się chwilami w huragan.

Dalsze zdobywanie ściany rozpoczął prof. Birkenmajer nazajutrz o godzinie 4 rano. Wraz ze swym towarzyszem posuwali się przez cały dzień aż do godz 1 w nocy. Tuż pod szczytem w Galerji Gankowej próbowali założyć biwak. Huragan, połączony z zadymką śnieżną, porwał jednak taternikom część namiotu oraz szereg prowiantów. W tych warunkach, widząc w poniedziałek rano niemożność dojścia do celu swej wyprawy, rozpoczęli odwrót, posuwając się w kierunku Przełęczy Rumanowej, chcąc dotrzeć do schroniska przy Jeziorze Popradzkiem. W drodze prof. Birkenmajer począł słabnąć, tak, że ekwipunek jego przejął Groński. Kiedy wyczerpanie prof. Birkenmajera uniemożliwiło im dalsze posuwanie się, Groński postanowił wykopać jamę śnieżną na schronisko dla swego towarzysza i samemu udać się po pomoc. Tymczasem o godz. 8 rano prof. Birkenmajer zmarł.

Groński posuwał się dalej ku Jezioru Popradzkiemu i o godz. 12 w południe natknął się na grupę zawodników czeskich.

Przy pomocy telefonu porozumiano się z Zakopanem, skąd we wtorek rano o godz. 6 wyruszyła ekspedycja ratunkowa Polskiego Tow. Tatrzańskiego pod wodzą znanego taternika Oppenheima. Pozatem we wtorek wyruszyć również miała ekspedycja ratunkowa z Szczyrbskiego Jeziora.

Śp. prof. Wincenty Birkenmajer należał do naszych najwybitniejszych taterników młodego pokolenia. Był on synem prof. Birkenmajera z Krakowa, zmarłego przed kilku laty, znanego ze swych prac naukowych o Koperniku. Jeden z braci prof. Birkenmajera, Aleksander, jest znanym historykiem w Krakowie, drugi zaś, Józef, jest wybitnym tłumaczem i współpracownikiem „Kurjera Poznańskiego". Śp. Wincenty Birkenmajer uczył kolejno w gimnazjach w Inowrocławiu, Nakle, w szkole kadetów w Rawiczu, a ostatnio od około 2 lat w Poznaniu w gimnazjum im. Paderewskiego.

Tragicznie zmarły był człowiekiem wszechstronnie uzdolnionym. Ceniono go jako znakomitego pedagoga i człowieka o kryształowym charakterze. Znane są jego prace nowelistyczne o Tatrach, którym poświęcał się od wczesnej młodości. Tłumaczył Tagorego „Dom i świat", wydany przez bibljotekę laureatów Nobla.

Marzeniem jego życia była wyprawa w Himalaje, do której tragicznie zmarły przygotowywał się gorliwie od wielu lat, biorąc m. in. przed 2 laty udział w polskiej wyprawie alpinistycznej. Liczył lat 35.

Towarzysz tragicznej wyprawy śp prof. Birkenmajera p. mgr. Stanisław Groński jest urzędnikiem kolejowym w Gnieźnie. Był on stałym towarzyszem wszystkich śmiałych wypraw śp. prof. Birkenmajera, m. in. obydwaj wzięli udział w drugiej polskiej wyprawie alpinistycznej w lecie br. Zdrowiu p. Grońskiego nie zagraża niebezpieczeństwo, gdyż doznał on tylko odmrożenia nóg.

Nakaz chwili

Odezwa w sprawie „Biura Opłat studenckich"

Położenie materjalne naszych akademików staje się rozpaczliwe. Ani podpisany niżej Komitet ani „Bratnie Pomoce" U. P. nie mogą zaradzić rosnącej biedzie, wzmagającej się z dnia na dzień wskutek ogólnego przesilenia oraz podwyższenia opłat studenckich. Kilkaset studentów i studentek U. P nie ma w tej chwili środków na wniesienie opłat za I trymestr.

Liczba ta będzie niewątpliwie wzrastała.

Najciężej na wszystkich wyższych uczelniach są dotknięci Polacy. Powodowani troską o przyszłe pokolenie polskiej inteligencji, do głębi zaniepokojeni borykaniem się naszej młodzieży z widmem nędzy, zwracamy się do całego dobrze myślącego społeczeństwa z płomiennym apelem, aby mimo własnego ciężkiego położenia składało ofiary na opłaty dla młodzieży akademickiej, zagrożonej wręcz skreśleniem z listy słuchaczy uniwersyteckich. Odzywamy się do serca społeczeństwa w imię miłości Chrystusowej, w imię solidarności narodowej i obywatelskiego poczucia obowiązku!

Przy „Bratniej Pomocy" U. P. powstała sekcja p. n. „Biuro Opłat Studenckich" z kontem w P. K. O. 200 701. Prosimy na to konto wpłacać ofiary, za których właściwe i sprawiedliwe zużycie ręczą podpisani.

Poznański Komitet Wojewódzki do spraw pomocy polskiej młodzieży akademickiej

Wojewoda Adolf hr. Bniński, przewodniczący — X. Józef Prądzyński, wiceprzewodniczący — Rektor Prof. Dr. Stanisław Kasznica, wiceprzewodniczący — Dyr. Dr. Tadeusz Drzażdżyński, skarbnik — Marjan Pukacki, sekretarz — J. M. Rektor U. P. Prof. Dr. Stanisław Pawłowski — Dyrektor W S. H. Prof. Dr. Antoni Peretiatkowicz — Wojewoda Poznański Roger hr. Raczyński — Kurator „Bratniej Pomocy" U. P. Prof. Dr. Paweł Gantkowski — Kurator Organizacji Studentek U. P. Prof Dr. Adam Wrzosek — Wanda Chłapowska — Rektor Prof. Dr. Jan Grochmalicki — Przewodnicząca Organizacji Studentek U. P. Hanna Głowacka — Prezes Leopold Hebda — Prezes „Bratniej Pomocy" Stud. W. S H. Józef Mertka — Prof. Dr. Stanisław Runge — Prezes Seweryn Samulski — Zofja Żychlińska.

Zarząd „Bratniej Pomocy" T. S. S. U. P Marjan Pukacki, prezes — Jan Terlecki — Bogdan Maciejewski — Lucyna Stysiakówna — Apolinary Goszczyński — Ludwik Komczyński — Zdzisław Poklękowski.

Upiększajcie balkony!

W roku bieżącym odbędzie się wielki zjazd lekarzy i przyrodników z całej Polski, połączony z wystawą w halach międzynarodowych targów. Na tę niezmiernie dla naszego zdrowia ważną imprezę winniśmy przyozdobić jak najokazalej nasze balkony, werandy, i wszystkie miejsca, nadające się do bezpiecznego ustawiania skrzynek i doniczek z kwitnącemi roślinami. Nasz gród winien tonąć w zieleni i kwieciu! Pokażmy nasze zamiłowanie pięknej przyrody!

Teraz jest czas do zaopatrzenia się w skrzynki i doniczki z dobrą ziemią ogrodową. Należy zaapelować gorąco do pp. stolarzy o wykonanie skrzynek, a związku ogrodników do odstąpienia zieleni wzgl. obsadzania balkonów po cenach jak najbardziej przystępnych dla każdego. Niechby jakiś rzutki przedsiębiorca podjął się dostawy skrzynek i dobrej ziemi wszędzie tam, gdzie zobaczy jakibądź balkon lub werandę, po poprzedniem zapytaniu się u właściciela mieszkania. Deski są teraz bardzo tanie, doskonałej ziemi t. zw. „próchnicy" mamy w bród na starych śmietnikach między torami kolejowemi do Ławicy i Obornik. Właściciele furmanek proszą się o pracę dla ich koni. Otóż tu się nadarza sposobność do pracy i skromnego, ale zato bardzo uczciwego i szlachetnego zarobku dla dobra i upiększenia naszego miasta.

Burza nad Azją

Nad Dalekim Wschodem zbierają się chmury coraz czarniejsze. Zwycięski pochód Japończyków, którzy, „wyzwoliwszy" już z pod „jarzma" chińskiego Mandżurję, przekraczają Wielki Mur Chiński, niepokoi coraz bardziej Sowiety. Bacznie śledzą rozgrywające się tam wypadki rodacy nasi, których garstka mieszka stale w Mandżurji. W ostatnim n-rze (17) „Jlustracji Polskiej" czytamy zajmujący, bogato ilustrowany oryginalnemi zdjęciami list pewnego rodaka naszego z Charbina, który barwnie opowiada o walkach, toczących się w dalekiej Mandżurji. W tym samym numerze znajdujemy nadzwyczaj interesujący feljeton p. t. „Tak żyliśmy przed wiekami", w którym profesor Uniwersytetu Poznańskiego dr. J. Kostrzewski opowiada o przedsięwziętych przez się pracach wykopaliskowych na wyspie jeziora Bytyńskiego. Ciekawe rekonstrukcyjne rysunki grodzkie z przed 25 wieków zdobią ten zajmujący i barwny artykuł. Na treść pięknego numeru składają się pozatem ciekawe i bogato ilustrowane artykuły, jak „Wyprawa na dno oceanu", „Echa katastrofy sterowców" i t. d. Uzupełnieniem pięknego numeru są zwykłe działy stałe: odcinek doskonałej powieści A. Kawczyńskiego, zajmująca nowela, humor, mody, dział młodzieży, rozrywki umysłowe itd.

KALENDARZYK

Środa, 19 kwietnia 1933.

Słońce: wschód 4.48; — zachód 18.57; — długość dnia 14 godz 9 min.

Księżyc: wschód 3.10; — zachód 12.55; — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska plus 1 st. C., pochmurno, wiatr północno-zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 749 mm — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 8 st. C., najniższa minus 2 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: dziś plus 0.27 m.

Kal. rzk.: Tymon M.; jutro Krzysztof, Sulpicujsz, Serwacy

Kal. słow.: Władymir; jutro Czesław M.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 45. — Apteka Sapieżyńska plac Sapieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76 — Apteka pod Eskulapem, plac Wolności 13.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka „pod Koroną", Górna Wilda 61.

Jeżyce: Apteka „pod Gwiazdą", ul Kraszewskiego 12.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— ° **Z Narodowej Organizacji Kobiet, Oddział miasto Poznań.** Walne zebranie odbędzie się w czwartek dnia 20 bm. o godz. 19.30 w sali św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22. Na porządku obrad: sprawozdania roczne, wybory zarządu, referat posłanki H. Grossmannówny. — Uprasza się o liczny udział członkiń.

— ° **Z Poznańskiego Klubu Krótkofalowców — Okręg P. Z. K.** Zarząd Klubu przypomina wszystkim członkom o nadzwyczajnem walnem zebraniu, które będzie się w piątek, 21 bm. o godz. 19 w małej salce Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22 I ptr. p. 24. O ile nadzwyczajne walne zebranie nie dojdzie do skutku w pierwszym terminie z powodu braku quorum, drugie nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w tymże dniu i tej samej salce o pół godziny później, przyczem zebranie to będzie prawomocne dla wszystkich uchwał bez względu na ilość członków. W razie niemożności przybycia na zebranie członkowie P. K. K. mają prawo uczestniczyć i głosować przez pełnomocnika, mającego prawo głosowania na nadzw. walnem zebraniu; w tym celu należy upoważnić pisemnie jednego z członków P. K. K.

— ° **Z Koła Eucharystycznego Panien, Poznań-Jeżyce.** Jutro, w czwartek, dnia 20 bm odbędzie się nabożeństwo miesięczne o godz. 19.30, poczem zebranie w ochronce z referatem ks. patrona.

— ° **Ze Związku Polskich Cechów Fryzjerskich i Perukarskich.** W dniu 20 b. m. o godz. 20 na sali Domu Rzemieślniczego przy ulicy Fr. Ratajczaka odbędzie się wielkie zebranie wszystkich samodzielnych i właścicieli zakładów fryzjerskich, tak zorganizowanych jak niezorganizowanych. Na porządku obrad ważne sprawy, dotyczące zawodu, jak praca niedzielna, sprawy podatkowe i inne. Wstęp na salę dozwolony tylko dla samodzielnych i właścicieli zakładów fryzjerskich.

WYKŁADY

— ° **Sekcja apologetyczno-pedagogiczna przy Sodalicji Pań w Poznaniu.** Dnia 21 bm. o godz. 17 na sali św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22, odbędą się dwa wykłady pedagogiczne: 1) ks. prof. Skaziński na temat: „Młodzież w wieku szkolnym 11—16 lat". 2) ks. prof. Leon Skórnicki: „Współpraca matki w okresie przygotowania dziecka do I komunji św."

— ° **Ze Związku Inżynierów Chemików.** Na podstawie zwiedzanych zakładów w Niemczech i Danji wygłosi p. inż. Wiktor Kurpisz w sobotę, dnia 22 bm. o godz. 18 odczyt p. t. „Czy malarstwo jest przemysłem?" Odczyt odbędzie się w Państwowej Szkole Budownictwa, sala fizyki, ul. Łąkowa 11.

WYCHOWANIE, KURSY

— ° **Nowy kurs gotowania** rozpocznie się w ostatnich dniach kwietnia. Zgłoszenia do 25 bm. przyjmuje biuro Związku Kobiet Katolickich, Al. Marcinkowskiego nr. 1 w godzinach od 13—14, w czwartek od godz. 17—18.

Prosimy nie odkładać
„Kurjera Poznańskiego"
przed przejrzeniem
ogłoszeń „drobnych"
Zainteresują Cię one
z korzyścią dla Ciebie!

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Z Tow. Młodych Przemysłowców.** Zgłoszenia na bilety ulgowe do Ogrodu Zoologicznego dla członków przyjmuje skarbnik w biurze Funduszu Zapomogowego które się mieści w bibljotece Stowarzyszenia, w poniedziałki, środy i piątki o godz 5—7 popoł

— * **Z Tow. Miłośników Fotografji.** W czwartek 27 bm o godz. 20 odbędzie się w lokalu Towarzystwa przy ul Libelta 14 pokaz nowości na rynku fotograficznym. W dniu 13 bm. otwarta została wystawa zbiorowa fotoklubu wileńskiego. Wystawa ta obejmuje przeszło 70 prac znanych i cenionych autorów z Wilna z mistrzem Janem Bułhakiem na czele. Wystawa trwać będzie do dnia 20 bm włącznie — Czas zwiedzania codziennie w godzinach 11—13 i (za wyjątkiem soboty, niedzieli i świąt) od 16—20. Wstęp dla członków Tow na wystawę i wykład bezpłatny, dla niecżłonków 20 gr od osoby.

— * **Zjazd absolwentów Seminarjum Naucz. w Rawiczu.** Maturzyści, którzy ukończyli Seminarjum Nauczycielskie w Rawiczu w roku 1923, są proszeni o podanie swych adresów. Chodzi o urządzenie zjazdu koleżeńskiego z okazji 10-lecia. — Zgłoszenia przyjmuje p. Lembicz, szkoła powszechna Potrzebowo p. Wijewo, pow. leszczyński

— * **Pielgrzymkę do Częstochowy** urządza Związek Kobiet Katolickich w dn. od 27 do 29 czerwca. Opłata za przejazd wraz z wpisowem wynosi od osoby 14 zł w klasie III. a 20 zł w klasie II. W pielgrzymce mogą brać udział wszyscy, mężczyźni kobiety i młodzież Zgłoszenia przyjmuje biuro Związku Kobiet Katolickich, Al. Marcinkowskiego 1.

— * **Wszystkich były żołnierzy 15 pułku ułanów Pozn.** uprasza się o liczne wzięcie udziału w apelu poległych i capstrzyku ku czci poległych towarzyszy broni w dniu 22 bm. o godz. 21 przed pomnikiem poległych ułanów przy ul. Ludgardy. Zbiórka przed kościołem Franciszkanów o godz. 20,30. — Grono byłych ułanów 15 pułku ułanów Pozn.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ceny detaliczne nabiału** notowane w mieście Poznaniu w dniu 12 bm.: mleko niezbierane 1 litr 0.24 zł; jaja 1 szt. 0,07 zł; twaróg 1 kg. 0,80 zł; masło solone 1 kg 4,40 zł; masło mleczarskie 1 kg. 4,80 do 5,20 zł.

— * **„Święcone" w Uczelni im. Dąbrówki.** Z prawdziwą radością stwierdzić należy, że młodzież nasza nie ustosunkowuje się biernie do biednych, lecz wedle sił i możności stara się ulżyć ich doli. W niedzielę, 9 bm. rozdano im „święcone". Uczennice z gronem profesorskiem na czele dołożyły wszelkich starań, aby tegoroczne „święcone" pod względem obfitości darów nie różniło się od lat poprzednich. Na ładnie udekorowanych stołach rozłożono strucle, wędliny, jajka, mąkę, cukier, masło i słodycze; pozatem były jeszcze odzież i obuwie. Po przybyciu dzieci z rodzicami do sali gimnazjalnej, odbyło się poświęcenie darów. Przemówił przytem ks. radca Putz, dziękując gronu profesorskiemu z pp. dyr. Marją i Konstancją Swinarskiemi na czele, za trud, położony około urządzenia „święconego". Akcją tą kierują pp. Dropińska i Walkowska, przewodn. Koła Samarytanek. — Po przemówieniu przystąpiono do rozdania darów. Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafji św. Wojciecha składa w imieniu ubogich serdeczne „Bóg zapłać".

— * **Z targu.** Dnia 19. b m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2,80—3,00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,20—3.40 zł; 1 kg twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1,40—1.60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 85—90 gr.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,60—1 70 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1.40—1.80 zł; wołowiny 1.20—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1,30—1.40 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalcu 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3 zł; kaczka 2—4 zł; gęś 4—6,50 zł; para gołębi 1.00—1.10 zł; indyk 6.00—9.00 zł; perlica 3.20—3.50 zł; królik 1.30—1.40 zł.

Za jarzyny płacono: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; marchwi 15—20 gr; szpinaku 20—30 gr; kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pęczek pietruszki 20 gr; 1 kg jarmużu 30—40 gr; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—60 gr; pęczek młodej kalarepy 50—60 gr; główka ziel. sałatki 15—20 gr; pęczek rzodkiewek 15—20 gr; 1 kg. rabarberu 60—80 gr

Za ryby: 1 kg szczupaka 2,20—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.00—2.40 zł; karasia 1.80—2.00 zł; sandacza 3.60—4.00 zł; suma 2.60—3.20 zł; miętusa 2.40—3.00 zł; leszcza 1,00 zł; 1 kg białych ryb 0.60 do 1,20 zł; 1 kg karpia 2,20—2.40 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. śledzi zielonych 70—80 gr; 1 kg. węgorza 4.40—5.00 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; 1 kg pieczarek 5.00 do 5,40 zł; 1 kg. piestrzenic (t. zw. smardzów) 1,40—1.60 zł.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1,60—2.40 zł; za 1 kg jabłek 0.70—1.60 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,60—2,80 zł; laskowych 3.20—3.60 zł.

Targ słaby. Masło potaniało znacznie, pozatem ceny bez znaczniejszych zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadki przy pracy.** Wczoraj interwenjowało Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55) z powodu wypadków przy pracy. Na Winiarach, 14-letni Krzyżaniak przypatrywał się pracy swego ojca przy budowie studni na ul. Kowalskiej. W pewnej chwili spadł chłopcu na głowę kawałek betonu i przeciął mu ucho. — Na Ratajach nieletni chłopiec Władysław Ruks manipulował przy maszynie i włożył w tryby palec. Zgnieciony palec, z którego zerwany został paznokieć, opatrzył lekarz Pogotowia. — Na ulicy Szkolnej zatrudnionemu w firmie Deierling monterowi p. P. K. spadła na nogę blacha i rozcięła ją dotkliwie. (kl.)

— * **Żołnierz pod kołami autobusu.** Na Placu Nowomiejskim najechany został przez autobus PZ 46183, kierowany przez szofera Nikodema Paszkieta (ul. Madalińskiego 6), jadący na rowerze strzelec 1. pułku pancernego Bolesław Dudek. Z powodu dotkliwych obrażeń pokaleczonego żołnierza-cyklistę przewieziono do wojskowego szpitala okręgowego w Poznaniu. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Spłoszeni złodzieje pozostawili bogaty łup.** Ubiegłej nocy nieznani złoczyńcy włamali się do składu krawieckiego p. Dzierżewicza przy ul. Fredry 5. Łupem włamywaczy padły materjały na ubrania męskie wartości 5 tys. złotych. Złodzieje załadowali bogaty łup na dorożkę konną nr. 97. Spłoszył ich jednak stróż Poznańskiego Towarzystwa Strzeżenia Domów „Potow". Złodzieje zbiegli niepoznani, pozostawiając cały łup w dorożce. (kl)

— * **Aresztowania.** Na dworcu poznańskim przytrzymano 17-letnią Bronisławę Przyborowską, która po ucieczce z Zakładu Anioła Stróża w Płocku, przyjechała do Poznania pociągiem pośpiesznym „na gapę", rzekomo w celu poszukania pracy. — Za kradzież z wagonu na przeładowni poznańskiej aresztowano Sylwestra Maćkowiaka bez stałego mieszkania i handlowca Hieronima Jankowskiego (ul. Żydowska). (kl)

— * **Niezwykłe rozzuchwalenie.** P. Władysław Jezierski doniósł policji, że Leon Kotliński (ul. Wyspiańskiego 35) oraz Józef Szczepański i Jan Frankowski (Nad Bogdanką 6), rozerwali na ulicy Jeżyckiej kawał płotu i podpalili słupy. Przez ten dziki wybryk powstała znaczna szkoda. (kl)

Wykupujcie roczne karty wstępu do Ogrodu Zoologicznego

po następujących cenach:

1. Za kartę główną dla głowy domu	11.25 zł
2. Za kartę dla żony	3.75 zł
3. Za karty dla dzieci i starszych członków rodziny będących na utrzymaniu głowy rodziny	0.75 zł
4. Za kartę dla służącej jako towarzyszki dzieci	0.75 zł
5. Za kartę dla służącej abonentów bezdzietnych	3.75 zł
6. Za karte studencką i uczniowską (o ile nie wchodzi pod nr. 3)	3.75 zł
7. Za kartę dla zarobkujących członków rodziny	7.50 zł
8. Za kartę dla osób samotnych	7.50 zł

Zwiedzajcie Ogród Zoologiczny w Poznaniu. Otwarty codziennie od godziny 8-mej do 19-tej Wstępne 1 zł od osoby, w święta 50 gr. Dzieci płacą połowę.

Pokaz przeszło 900 rozmaitych zwierząt, miły i pouczający pobyt.

— * **WRONKI.** (Caritas). Z inicjatywy ks. prob. Jasika został założony parafjalny „Caritas". Zebranie zagaił p. burmistrz Ratajczak, do pióra poproszono p. Izę Kitzmanównę. Ks. dyr. Wołkowski z Poznania omówił zadania „Caritasu". — Zarząd tworzą pp.: Ks. prob. Jasik — prezes, sędzia Budzyński — zast prezesa burmistrz Ratajczak — sekretarz, siostra Romana — skarbniczka, dalsi członkowie zarządu pp.: Elżanowska, Kitzmanowa, Bączyk, Rybacki, Piasek Paweł.

Z Pomorza

— * **CHEŁMNO.** (Krwawa bójka). Znany awanturnik Szymborski oraz niejaki Nieczyński, w stanie nietrzeźwym wszczęli przed lokalem p. Kasztelana awanturę z pewnym gospodarzem z powiatu. W trakcie sprzeczki zadali gospodarzowi kilka niebezpiecznych ran nożem w twarz. Przywołana policja aresztowała nożowców.

— (Nieszczęśliwy wypadek). Samochód osobowy najechał na powracającego z pracy robotnika. Koła samochodu przeszły nieszczęśliwemu przez twarz, powodując ciężkie okaleczenia.

— (Samobójstwo). Właściciel domu Tomasz Pruszczyński (ul. Polna 1-3) popełnił samobójstwo przez poderżnięcie sobie gardła. Denat cierpiał na rozstrój nerwowy, spowodowany trudnościami finansowemi.

— (Osobiste). Naczelnikiem ttuejszego Urzędu Skarbowego został p. asesor Nowacki, który już objął urzędowanie. (mg.)

— * **CHOJNICE.** (Z Klubu Żeglarskiego). Doroczne walne zebranie miejscowego Klubu Żeglarskiego przyjęło sprawozdanie, wybrało nowy zarząd — ponownie w dotychczasowym składzie — oraz omówiło program pracy na bieżący sezon. Do komisji egzaminacyjnej szkoły żeglarskiej wybrani są pp. Kaletta, Steinhilber i Weilandt, jako zastępcy pp.: adw. Słapa, Rasch i Kondziela. Utworzono sekcje kajakową i pływacką.

— (Z Tow. Właścicieli Nieruchomości). W niedzielę odbyło się w hotelu Engla wielkie zebranie protestacyjne Tow. Właścieli Nieruchomości, na które przybył z referatem członek zarządu głównego, poseł Mazur z Grudziądza. Również przybył na zebranie prezes Tow. z Tucholi. W swym około półtoragodzinnym referacie omówił poseł Mazur obecne położenie właścicieli domów i skutkach nowych ustaw i rozporządzeń. Specjalną uwagę poświęcił referent sprawie eksmisyj, moratorjum długów, nowemu prawu cywilnemu itd. Uchwalono rezolucje.

— (Nieszczęśliwy wypadek). Robotnik Jan Jakubowski z Brus, idący obok wozu, wskutek spłoszenia koni dostał się pod koła wozu i odniósł złamanie obu nóg i ogólne potłuczenie. Natychmiast przewieziono go do szpitala Sióstr Boromeuszek w Chojnicach. (tts.)

— * **DZIAŁDOWO.** (Nowy starosta). — Starostą powiatu działdowskiego mianowany został dotychczasowy wicestarosta grodzki dr. Adam Twardowski z Wilna. Dr. T. pochodzi z Małopolski.

— (Masowe aresztowania). Władze policyjne aresztowały Żyda Barucha, jego syna i pewnego Żyda z Niemiec, podejrzanych o przemyt narkotyków. Równocześnie aresztowano dwóch mieszkańców z Kurek. Ze względu na toczące się śledztwo szczegółów tej afery narazie nie ujawniono. (x.)

— * **GRUDZIĄDZ.** (Napad rabunkowy). W nocy na pierwsze święto Wielkiejnocy kilku bandytów urządziło napad rabunkowy na mieszkanie 87-letnich małżonków Riege w pobliskich Parskach. Opryszki pobili dotkliwie staruszków, zrabowali kilkadziesiąt złotych gotówki oraz browning i uszli niepoznani.

— (Z królestwa ptaków). Na jeziorze gminnem w Szynwałdzie osiadła, jak w latach poprzednich, para dzikich łabędzi. Rzadkie te ptaki czują się tu widocznie dobrze. Łabędzie, które dawniej miały swe letnie leże w jeziorach w Łasinie i Radzynie, nie wróciły na swe stare miejsca. Natomiast na bagnach majętności Fijewo osiadło najróżnorodniejsze rzadkie gdzieniegdzie ptactwo wodne, jak dzikie gęsi (kilka par), bąk wielki i mały, oraz cztery pary żórawi. Czaple, perkozy itp. proletarjat ptactwa wodnego stawił się w komplecie. W majętności Fijewo żyje wśród gęsi domowych kilka sztuk oswojonych dzikich gęsi, do których, jako intruzów, gęsi domowe odnoszą się z niechęcią. (x.)

— * **ŚWIECIE n. W.** (Walka z bandytą). Na szosie między Warlubiem a Bąkowem napadł pewien osobnik na jadącą rowerem p. Annę Kotecką. Bandyta napotkał na niespodziewany opór ze strony upatrzonej ofiary i nie mogąc jej obezwładnić, uciekł. Wkrótce napastnika ujęto w osobie Ropińskiego Franciszka z Buźni.

— (Kościotrup). W Przechowie pod Świeciem w ogrodzie p. Wegnera przy kopaniu gliny odkopano kościotrupa, leżącego na głębokości 25 cm. Na miejsce przybyła komisja sądowo-lekarska. (tts.)

— * **STAROGARD.** (Kradzież u księdza). Nieznany złodziej włamał się do mieszkania ks. wik. Detlafa w Barłożnie i skradł mu odzież wartości 750 zł. Policja prowadzi dochodzenia. (wa.)

— * **TCZEW.** (Z sądu). Odbyła się rozprawa karna w sprawie włamania do biura Zarządu Dróg Wodnych w Tczewie, którego dokonał niejaki Kułakowski, znany władzom sądowym w Warszawie oraz Paweł Sucharzewski, też już kilkanaście razy karany, z Tczewa. K., który już około 20 lat przesiedział w więzieniach za różne przestępstwa, został zasądzony na 2 lata więzienia, S. na 6 miesięcy.

— (Aresztowanie urzędnika). Z polecenia tutejszych władz sądowych aresztowano urzędnika kolejowego Jachimczaka. Tenże pod eskorą został odesłany do więzienia sądowego w Starogardzie. Aresztowanie wywołało duże zainteresowanie wśród tutejszego społeczeństwa. Dalsze dochodzenia są w toku.

— (Budowa kościoła). Ostatnia kolekta na rzecz budowy nowego kościoła przyniosła razem 680 zł. Kolekta domowa, urządzona w tym miesiącu na ten sam cel, przyniosła dotychczas około 1500 złotych. Materjały budowlane, znajdujące się na placu budowy, są już zapłacone. W kasie znajduje się około 3000 zł gotówki. (ds.)

Z Kaliskiego

— * **KALISZ.** (Zuchwałe włamanie). W nocy na sobotę nieschwytana dotąd szajka złodziei włamała się do sklepu towarów kolonjalnych firmy St. Nagadalski przy ul. Ciasnej 1. Włamywacze rozbili ścianę i przez otwór wynieśli skradziony towar na podwórze. Skradziono co cenniejszy towar, mianowicie likiery, wina, czekolady, herbaty itp. oraz 300 zł gotówki. Policja prowadzi energiczne śledztwo.

— (Z sądu). Odbyła się tutaj sprawa redaktora kaliskiego „ABC." p. M. Krauckiego, oskarżonego z art. 127 k. k. i 170 k. k. za umieszczenie sprawozdań z przebiegu wiecu Stronnictwa Narodowego w Kaliszu, który się odbył 11 października 1932 w sali kina „Słońce". W sprawozdaniach zamieszczono streszczenie przemówień pp. posłów oraz treść uchwalonej przez zebranych rezolucji. Sąd uznał winnym redaktora M. Krauckiego „obrazy władz i rozsiewania fałszywych wiadomości", wymierzając karę z art. 127 k. k. 100 zł grzywny oraz z art. 170 k. k. 3 tygodnie aresztu i 100 zł grzywny, łącznie sąd skazał p. Krauckiego na 3 tygodnie aresztu z zawieszeniem na dwa lata i 150 zł grzywny. Oskarżony wniósł apelację.

— * **WIELUŃ.** (Śp. Bolesław Modrzejewski). Zmarł tutaj w ub. miesiącu śp. Bolesław Modrzejewski, zasłużony działacz społeczny i patrjota. Jako kupiec samodzielny, prowadził interesy w kilku miastach w Poznańskiem, ostatnio osiedlił się w Wieluniu.

Podczas wojny stawał Zmarły przed sądami niemieckiemi z powodu tego, że dwóch jego synów zbiegło z armji niemieckiej, udawszy się do II brygady Legjonów gen. Hallera. W powstaniu wielkopolskiem brał, mimo podeszłego wieku, żywy udział. Do końca życia wiernym był wyznawcą hasła: „Dla Ciebie Polsko i dla Twojej Chwały". To też pogrzeb Zmarłego był dowodem czci, szacunku i uznania w szerokich kołach narodowców m. Wielunia. R. i. p.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **OSTRÓW.** (Fałszerki masła). Policja wykryła tu dwie handlarki masłem, u których obłożyła aresztem przeszło pięć ctr masła fałszowanego, przygotowanego do rozsprzedaży na święta. Należy również przestrzec przed kupnem masła od przyjezdnych handlarek kaliskich, które przywożą tu na targ masło przeważnie mieszane z margaryną.

— (Manifestacja). W przejeździe przez Ostrów do Rzymu zgotowano tu w drugi dzień świąt Wielkanocnych J. Em. ks. Kardynałowi-Prymasowi Polski serdeczną owację. Około godz. 17 na peronie dworca zgromadzili się przedstawicieli władz, duchowieństwo, kompanja honorowa wojska z orkiestrą, poczty sztandarowe bractw i stowarzyszeń oraz liczne rzesze wiernych. Dworzec przybrano w zieleń. W wagonie powitali Jego Eminencję ks. prob Zamysłowski oraz starosta i burmistrz. Następnie przeszedł ks. Prymas przed frontem wojska i zgromadzonych organizacyj Przed odejściem pociągu pożegnał odjeżdżającego Arcypasterza prezes Akcji Katolickiej, p. komandor Jankowski i wniósł okrzyk na cześć Jego, który obecni z entuzjazmem podchwycili. Prócz miejscowego kleru przybyło i duchowieństwo zamiejscowe z ks. dziekanem Piszczygłową na czele. (n.)

Bestjalski napad rabunkowy

Z Grudziądza donoszą: W czasie świąt Wielkiej nocy, w nocy z niedzieli na poniedziałek dokonano zuchwałego napadu rabunkowego na gospodarstwo osadników niemieckich w Parskach pod Grudziądzem. Około godz. 10 wieczorem trzech zamaskowanych bandytów napadło mieszkańców zagrody 87-letniego Edwarda Riege i jego również 87-letnią żonę Henrykę.

Po bestjalskiem zmasakrowaniu staruszków, bandyci splondrowali mieszkanie, przyczem łupem ich padło 18 zł.

Policja jest na tropie zbrodniarzy, którym grozi sąd doraźny.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

WŚRÓD KSIĄŻEK

Z LITERATURY PODRÓŻNICZEJ.

Ferdynand Goetel, autor „Płonącego Wschodu" i opisów podróżniczych z Egiptu oraz z Islandji, wydał nowy tom, poświęcony Indjom*). Podróż Goetla po Indjach trwała trzy miesiące. Najdłużej zabawił na północy, najkrócej na południu olbrzymiego półwyspu. Wysiadłszy w Bombaju skierował się przez Udaipur do Lahore, gdzie natknął się odrazu na kongres wszechindyjskiego związku kobiet oraz na zjazd kobiet panazjatyckich. Z Delhi, które Anglicy postanowili uczynić stolicą Indyj, pojechał do Agry, aby zobaczyć słynne mauzoleum Tadż-Mahal, stamtąd do Allahabad, gdzie wziął udział w olbrzymim wiecu hinduskim, na którym przemawiał świeżo wypuszczony z więzienia Mahatma Gandhi (był to rok 1930).

Jest to epizod bardzo zajmujący i charakterystyczny. Nacjonaliści hinduscy są mistrzami w reżyserowaniu masowych wieców, więc i ten był zorganizowany i przygotowany lege artis. Zawiodła jednak technika, ściślej mówiąc: mechanika. Olbrzymi plac, na którym zebrały się tysiączne tłumy, był obstawiony megafonami, aby mowy dochodziły wszędzie do każdego ucha. W środku przemowy Gandhiego megafony się popsuły. Przewodniczący zarządził przerwę i wtedy Gandhi, który przemawiał, siedząc w kuczki na estradzie, wydobył skądsiś kołowrotek i — zaczął prząść. Przędzenie symbolizuje jak wiadomo bojkot angielskiego przemysłu włókienniczego przez Hindusów i chodzenie w samodziałach. Gdy megafony nie chciały się naprawić, mahatma zaczął mówić mimo to, ma zaś głos cichutki, intonację monotonną, nie gestykuluje zupełnie. Jakiś człowiek o olbrzymim głosie zaczął powtarzać słowa mistrza, lecz rychło wszczął się hałas i Goetel opuścił wiec, kończący się w pełnem gwaru zamięszaniu.

Przez Benares dotarł Goetel pod Himalaje, zrobił wycieczkę po dolinach i szczytach Sikhimu i zwiedził klasztor lamajski w Pamionczi. Robił też ekskursję w bok od utartego turystycznego szlaku, np. do Rayagada, gdzie budował kolej żelazną inżynier-Rosjanin, znajomy autora z czasów wojennej niewoli w Turkiestanie. Opisy życia białych kolonizatorów, oparte o życie tego inżyniera oraz o pracę misjonarską dwóch księży polskich: ks. Leona Piaseckiego w Gauhati i ks. Władysława Klimczyka w Artocie należą do najbardziej interesujących rozdziałów książki. Poświęcenie, energja i szlachetny idealizm polskich misjonarzy zostają czytelnikowi w pamięci, jak smuga światła w oku.

Stanowisko względem obserwowanych zjawisk i pisarskie ich ujęcie nie odbiega w tej książce od znanej z poprzednich opisów podróżnych techniki Goetla. W stosunku np. do zwartych i obrazowych kart podróżnych prof. Bystronia, wyglądają wrażenia Goetla nieco szaro, jeżeli idzie o opis krajobrazu, o nastrój i koloryt lokalny. Ciągle też ma się wrażenie, że autor nie pisał, ale dyktował, przy którym to systemie łatwo popaść w wielosłowność, a zwroty i wyrażenia oddają to, co autor zamierzył niezawsze w sposób precyzyjny i artystyczny. Odczyt i książka to dwa pisarskie światy, w każdym z nich słowo ma swoją odmienną technikę.

Więcej niżeli o przyrodzie, dowiemy się o ludziach — wiadomo jednak jak trudny ma dostęp człowiek biały do duszy kolorowej, co też Goetel nieustannie akcentuje. Czytelnik nabierze wszelako wyobrażenia o wrzeniu, jakie wstrząsa teraz Indjami budzącemi się do samodzielności, i elementy tego ruchu zatrzyma w pamięci, poza tem, dzięki wplecionym skrótom historycznym zorjentuje się w przerażająco dalekiej perspektywie kulturalnej, jaką przedstawiają dzieje Indyj. Już dla tego samego książka powinna znaleźć licznych czytelników.

*) Ferdynand Goetel: „Podróż do Indyj". Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa.

Jutro:

JAN KASPROWICZ O SWOJEJ RODZINIE.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA O LITERATURZE I ZYGMUNT WASILEWSKI

Czytelnicy przypominają sobie dyskusję, jaką wszczął na łamach Działu Kultury i Sztuki Zygmunt Wasilewski, nawiązując do poruszonego przez nas problemu t. zw. nauki o literaturze (Litteraturwissenschaft). W artykule p. t. „Każda metoda jest dobra" naświetlił Wasilewski istotne cechy krytyki literacko-naukowej i dla przykładu rozebrał jeden z niedawno wydanych i skomentowanych przez Przesmyckiego utworów Norwida. Świetna analiza Wasilewskiego poszła szerokiem echem po prasie polskiej; miedzy innemi zajęły się nią obszernie „Czas" i „ABC", przyłączając się w zupełności do stanowiska, jakie zajął znakomity krytyk.

LITERATURA

Nowoczesna powieść indjańska. Swego czasu, jeszcze w w. XVIII, idealizowano Indjan i przeciwstawiano ich „zgniłej Europie". Później bawiły nas, jako dzieci historje o zasadzkach, pościgach, skalpowaniu, oblężeniach, przerwanych egzekucjach przy „palu męczarni" naszpikowane takiemi wyrażeniami jak „Wielki Duch", „blada twarz", „woda ognista" itd. W najnowszych czasach znowu D. H. Lawrence użytkował Indjan południowo-amerykańskich do jaskrawych efektów natury erotycznej. Dawid Garnett, autor powieści „Pocahontas" (Londyn, Chatto i Windus, 1933) strzeże się pilnie, aby nie popaść w żadną z tych manjer. Psychikę porównawczą rasy białej i czerwonej stara się ująć głęboko, starannie wyzyskując wspólne rysy. Przygód w powieści nie brak, ale nie są rzeczą główną. Żywioł erotyczny zajmuje tyle miejsca, ile w rzeczywistem życiu. Tłem jest życie osadników angielskich w Wirginji i ich stosunek do tubylców. Garnett opiera się na autentycznych źródłach i stara się nie odstępować od nich zbytnio nawet w wątku. Jak wyraził się pewien krytyk, książka jego to „Cooper dla dorosłych". Centralną postacią jest córka indjańskiego monarchy, która jako dziecko ocaliła życie Anglikowi, osłaniając go własnem ciałem w chwili, gdy z rozkazu ojca miano mu uciąć głowę, która później poślubiła innego Anglika, pracowała z nim w plantacjach tytoniu, a w r. 1614 odwiedziła Anglję i dwór Jakóba I. Biedaczka nie zniosła mglistego klimatu ojczyzny męża i umarła w drodze powrotnej, nie mając jeszcze lat dwudziestu. (W. T.)

TEATR

Co grają w Warszawie? Piszą nam z Warszawy (tw): Pantalejmon Romanow, znany pisarz sowiecki, przerobił był swoją powieść „Trzy pary jedwabnych pończoch" na scenę. Teatr Adwentowicza wystawił tę sztukę, która jest prawowiernie sowiecką o tyle, iż ma obrazować bezsilność ludzi, będących przeżytkami burżuazji i niezdolnych wżyć się we wspaniałą nową rzeczywistość. Trochę to naciągnięte, bo owymi burżujami są ludzie młodzi, którzy powinniby dawno z sowietyzmem się zżyć. Młody bolszewizm poza paru ucinkami satyrycznemi, jest pokazany, ma się rozumieć, modelowo, jak się go starym sposobem potemkinowskim przygotowuje dla zachodnich burżujów, gdy Sowiety zwiedzają. W książce Romanowa wychodzi życie sowieckie o wiele mniej propagandowo, a więcej prawdziwie, tj. beznadziejnie. Główne role grali pp.: Adwentowicz, Kwiatkowski i Grywińska.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Henryk Van der Velde ma lat 70. Słynny belgijski artysta-zdobnik, z którego nazwiskiem są związane postępy sztuki dekoracyjnej w obecnem stuleciu obchodzi 70-te urodziny jako dyrektor Szkoły Sztuk Dekoracyjnych w Brukseli. Van der Velde był jednym z odnowicieli rzemiosła artystycznego w całej Europie. Przed laty trzydziestu mówiło się ciągle o „linji Van der Veldego", która długim, falistym strumieniem opływała meble i różne przedmioty codziennego użytku. Jako prekursor dzisiejszego konstruktywizmu, „nowej rzeczowości" w zdobnictwie, ma Van der Velde duże zasługi. (nz)

SZKOLNICTWO

Młodzież w pracy wychowawczej szkoły. Poza szkołą i domem, czynnikiem współdziałającym w wychowaniu może i powinna być również sama młodzież. Zagadnieniem takiego współdziałania zajął się w ciekawem studjum pedagogicznem p. Józef Mirski p. t. „Współdziałanie młodzieży w pracy wychowawczej szkoły". Formy tego współdziałania polegają na organizowaniu młodzieży w grupy życia i pracy. Dawna szkoła zaniedbywała organizację, traktowała młodzież nie jako grupy, lecz jako masę. Szkoła dzisiejsza powinna stwarzać swym wychowankom możność swobodnego organizowania się, oczywiście, czuwając nad tem i regulując zgodnie z ogólnemi zadaniami wychowawczemi. Autor omawia samosądy szkolne, ich historję, rozmaite formy oraz warunki powodzenia i pożytki wychowawcze. Książka, wydana przez Książnicę-Atlas, spotka się napewno z zainteresowaniem wychowawców i pedagogów. (tk)

KTÓRE REGJONY NASZE ZNAMY JUŻ LEPIEJ?

W ostatnich latach obserwujemy dość ożywiony ruch naukowy na polu badań nad przeszłością Wielkopolski, ściślej: jej poszczególnych ziem, powiatów czy regjonów. Idzie nowa fala zainteresowań, nowe pokolenie badaczów, nawiązujące do tradycyj Łukaszewicza, Lekszyckiego, St. Karwowskiego, Warszauera i innych. Interes naukowy budzą nietylko dzieje wpływowych i zasłużonych rodów, nietylko dzieje polityczne, ale i gospodarcze, kulturalne, stosunki oświatowe itd. Jest to niewątpliwie bardzo doniosłe odrabianie zaległości. W tym renesansie badań biorą udział obok specjalistów-naukowców także amatorzy: lekarze, księża, nauczyciele, studenci itd., których prace wykazują niekiedy przez swą źródłowość i sumienność wymagany poziom. Gra w tem często rolę sentyment do stron rodzinnych. Budzi on w poszukiwaczu jakąś pasję, która wyrównywa niekiedy lub przynajmniej łagodzi niedociągnięcia metodyczne. Ale i publikacje skromniejsze, mało krytyczne i nieprzejrzyste mogą być należycie wyzyskane do przyszłej syntezy dziejów — w szerokiem znaczeniu — Wielkopolski.

Zróbmy teraz zwięzły przegląd ostatnich badań. Pominiemy wydawnictwa poznańskie jako często omawiane, oraz liczne prace ks. doc. Kozierowskiego, z których także Dział Kultury i Sztuki zdawał sprawę. Z regjonów poznaliśmy przedewszystkiem „Historję powiatu żnińskiego" (pod red. p. St. Truchima), rzecz źródłowa, ściśle naukowa, z lapsusami jeno u p. Gumowskiego. Z pod pióra niezawodowego historyka wyszła książka „Z przeszłości miasta Wielichowa", jest to wszakże pióro rutynowanego archiwarjusza, obeznanego z tego rodzaju pracami. Rzecz właściwą poprzedził szkicem o pradziejach Wielichowa p. K. Jażdżewski, który wraz z p. Rajewskim (pradzieje ziemi wrzesińskiej, a teraz ziemi gostyńskiej) najwięcej, z uczniów prof. Kostrzewskiego, nad terenem wielkopolskim pracuje.

Językiem barwnym i archaizowanym napisał dość obszerną książkę „Z przeszłości ziemi kościańskiej" ks. Z. Cieplucha. Mimo, że amator, umiał jednak wprowadzić rzecz nową do takich badań: obszerny rozdział o przezwiskach i dawnych nazwiskach. Stosunki gospodarcze omówił wprost drobiazgowo. „Kronika Gostyńska" buduje historję swej ziemi za pomocą drobnych, skrzętnie i systematycznie zbieranych cegiełek. Małe studjum Czernika o „Rozwoju ludności m. Ostrzeszowa" stanowi jeden rozdział nowszej historji tego miasta. Szkice „Z przeszłości Pakości" ks. Kiełczewskiego, chociaż niezawsze narysowane naukowo, opierają się o dane źródłowe. „Września" miała więcej redaktorów niż ważniejszych przyczynków, przykład jednak, jak mogą pracować dla swego miasta koła akademickie. Nacisk położono na sprawy kulturalne, co jest największym tytułem do pochwały tego przedsięwzięcia. Amatorski charakter nosi na sobie „Powiat wągrowiecki" p. Palińskiego, ale czasy nowsze dają tu szereg wiadomości ważnych. Dr. (med.) Świderski w swym „Ilustrowanym opisie Leszna i ziemi leszczyńskiej" opierał się na wytrawnych badaczach dawniejszych, ale i czasy najnowsze wnoszą do tej pracy szereg elementów nowych, nie obojętnych dla przyszłości. Krotoszyn posiada swoje tradycje, to też ostatnie „Dzieje" tego miasta, napisane przez p. Krotoskiego (dotąd cz. I.), podnoszą się znów do poziomu historji żnińskiej. Przedwcześnie sądzić o całości. Natomiast leżą odłogiem takie miasta jak Chodzież, Międzychód, Zbąszyń (codopiero odezwał się Wolsztyn, ks. Zakrzewski), czyli północno-zachodnie, kiedyś zgermanizowane peryferje, a dalej: Jarocin, Środa, Ostrów, Kępno itd. Gdzież ambicje regjonalne tych i innych środowisk? Cóż tam robią historycy, nauczyciele gimnazjalni, gdzież tradycje sprawozdań szkolnych z rozprawami wstępnemi?

„Większości wymienionych prac, a także wielu innym, można stawić jeden zarzut: pobieżne traktowanie dziejów kulturalnych (oświata, ruch umysłowy, wybitni ludzie), etnografji i spraw narodowościowych, nie mówiąc już o onomastyce, stawiającej u nas pierwsze dopiero kroki. Drobiazgowe zajmowanie się np. rodami, mało znaczącemi w sensie intelektualnym czy społecznym, jest bezwartościowe. Małe też znaczenie posiada szczegółowe zestawienie konjunktur finansowych w różnych latach it. Wyrzućmy z przyszłych badań regjonalnych ten balast nieżywotny i mało naukowy, a uwzględniajmy więcej dzieje ogólnokulturalne i duchowe!

Alfons Szyperski.

Września.

Wspominki regjonalne

BOGUSŁAWSKI I KOŚCIUSZKO JAKO „OSTATNI POLACY"

W okresie upadku dawnej Rzeczypospolitej Polski w latach mianowicie 1793 i 94, przebywał przez dłuższy czas w Warszawie poeta i publicysta niemiecki Jan Gottfried Seume (1763—1810). Był on wtedy oficerem armji rosyjskiej, towarzyszem i wychowawcą majora Igelstroema, syna znanego generała. Ale był też wybitnym znawcą teatru. Często zabierał głos w tej dziedzinie, dał też kilka wzmianek o Bogusławskim i o jego operze „Krakowiacy i górale", którą widziałem w Warszawie dwa razy.

Według Seumego jest to sztuka wolna napozór od tendencyj politycznych, ale pomimo to podniecała do żywego tłumy w pamiętnych dniach warszawskich. Wypływało to, zdaniem jego, z licznych warjantów tekstu, które wygłaszali na scenie aktorzy, najprawdopodobniej w tym względzie przez kogoś pouczeni — jak pisze. Trzy razy grano tylko „Krakowiaków", bo zabroniła dalszych przedstawień cenzura, ale to wystarczyło, że żyło niemi całe miasto, że poszczególne arje śpiewano i nucono na ulicy, że grały je nawet wojskowe orkiestry rosyjskie. „Bogusławski, czytamy dosłownie, który potrafi jak mało kto grać na uczuciach ludzkich, wykazał najdobitniej, że jest w równej mierze artystą jak i patrjotą."

Kiedy po kilku latach wypadło Seumemu w drodze do Rygi, Tallina i Petersburga zawadzić znów o Warszawę, tak w swym dzienniku podróży („Mein Sommer im 1805") o Bogusławskim pisze: „Zawsze tu jeszcze prowadzi swój teatr Bogusławski, który zaprawdę zasługuje na to, aby go razem z Kościuszką nazwać ostatnim Polakiem („der letzte Pole"). Bezwątpienia jest to w swoim zawodzie jeden z największych artystów swego czasu i w zupełności należy mu się miejsce obok Ifflanda, niekiedy nawet przed nim. Pracę jego cechuje najwyższy takt, najsubtelniejsze odczucie piękna... Jest on przecież uczniem Stanisława Poniatowskiego a wiadomo, że ten był pierwszym arbitrem elegantiarum. Otwarcie to mówię, chociaż jestem przyjacielem Ifflanda i bez obawy, abym jego przyjaźń tem samem utracił."

Jeśli zważymy, że pisał to serdeczny druh Ifflanda, to w istocie sąd nadzwyczaj pochlebny. „Ostatnimi Polakami" oczywiście ani Seume ani Bogusławski, ani Kościuszko nie byli — lecz wielkimi, każdy w swoim zakresie, pozostali.

Z. Grot.

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły". Nr. 7. Treść: M. Jaskólski: „Organizacja nauczania i wychowania a czas". — Dr. F. Kulański: „Wyrobienie fizyczne". — Dr. A. Klęsk: „Wychowanie a zdrowie". — Dr. Cz. Skopowski: „O uświadamianiu młodzieży w sprawach seksualnych". — R. Heising: „Higjena głosu". — S. Racinowski: „Ćwiczenia oddechowe". — J. Flisak: „Lekcja gimnastyki dla dzieci od 8—10 lat". — Wycinki: Gimnastyka wyrównawcza dla dziatwy szkolnej. — Kalendarz higjeny szkolnej. — Nowości wydawnicze. — K. Króliński: „Podręczny leksykon pedagogiczny „Przyjaciela Szkoły". — Adr. Red. Poznań, ul. Wielka 18.

„Gazeta Literacka". Nr. 7. Treść: O. Forst-Battaglia: „Współczesna proza niemiecka". — J. E. Skiwski: „Porozumienie jest konieczne". — Głosy o Wacławie Berencie. — Kolumna poezji. — A. Fierla: „Sercem w przekop". — J. Birkenmajer: „Zona zgubiłem ..." — N. Nucci: „Wywiad z Jego Eks. Marinetti'm". — A. Bunsch: „O kompozycji obrazu". — K. L. Koniński: „Cień Parakleta". — J. M. Galuszka: „Wybitny talent. — Kolumna Śląska. — Praca na kresach. — Sezon muzyczny. — Teatr krakowski. — Książki. — Poezje. — Kronika. — Adr. Red. Kraków, ul. Słoneczna 15, m. 9.

„Sprawy Narodowościowe". — Nr. 6. Treść: M. Handelsman: „Geneza Polaków zagranicznych". — K. Kaschnitz: „Prasa niemiecka w Polsce". — L. Zieleniewski: „Ustawodawstwo językowe Finlandji". — Kronika. — Recenzje. — **Adr. Red. Warszawa, Nowy Świat 21.**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Szkodliwy pospiech

Z dużą zawsze niechęcią podchodzimy do tematu międzynarodowych konferencyj gospodarczych. Nie dlatego, abyśmy byli przeciwnikami pewnych przedsięwzięć, podejmowanych wspólnym wysiłkiem narodów, lecz dlatego, że wszystkie dotychczasowe kongresy w sprawach gospodarczych i finansowych kończyły się fiaskiem. Ten objaw tłumaczy się w znacznej mierze nie należytem przygotowaniem konferencyj omawianego rodzaju i zniechęca do wszelkiej myśli o możliwości rozwiązania ogromnych, bieżących trudności gospodarczych na forum międzynarodowem.

Leżało w zwyczaju organizatorów zjazdów genewskich itp., wyrywanie pewnych kwestyj specjalnych z całokształtu bieżących zagadnień finansowo-ekonomicznych i ograniczanie dyskusji do tychże spraw podrzędnego nieraz znaczenia. Taka metoda kryła w sobie niebezpieczeństwo fiaska, albowiem w dziedzinie ekonomicznej wszystko z sobą łączy się w kompleks niepodzielny. Nie można zeń wyrywać szczegółów, bo nie dojdzie się do porozumienia. I w rzeczywistości, fragmentaryczność porządków obrad leżała u podłoża jałowości dotychczasowych poczynań na terenie międzynarodowym.

Niedość na tem. Pomijano wstydliwie rozpatrywanie strony politycznej zagadnień gospodarczych, zupełnie tak, jakgdyby nie wiedziano nic o przemożnym wpływie polityki na ekonomikę. I to również mściło się na konferencjach gospodarczych.

To też z dużym sceptycyzmem patrzymy na możliwość skutecznego odbycia światowej konferencji gospodarczej — w dzisiejszych warunkach politycznych. Żyjemy pod znakiem niepokoju politycznego o tak silnem napięciu, jakiego dotychczas nie było w Europie powojennej. Dążność do rewizji traktatów, przejawiająca się nietylko w pijanych zwycięstwem „rewolucji narodowej" Niemczech, lecz i w innych państwach — zawiesza znak zapytania nad przyszłością pokoju europejskiego.

I w takiej to chwili mianoby spokojnie radzić nad sposobami przywrócenia pokoju ekonomicznego w świecie? Znaczyłoby to: narażać przyszłą konferencję londyńską na niechybne fiasko, zaprzepaścić ideę gospodarczej współpracy międzynarodowej i wywołać beznadziejną walkę wszystkich z wszystkimi na terenie światowej polityki ekonomicznej.

Następstwa, o których mowa powyżej, nie byłyby wynikiem jakiegoś nieuniknionego fatum, lecz skutkiem zaniedbania woli i rozumu ludzi, którzy nie byli zdolni do stworzenia koniecznych międzynarodowych gwarancyj porządku politycznego i gospodarczego. Odpowiedzialność rządów byłaby jasna i mogłyby one usunąć się od odpowiedzialności.

Przedewszystkiem nie szkodzić — ta zasada powinna obowiązywać nietylko lekarzy, lecz i dyplomatów. Niechaj lepiej konferencja światowa nie odbędzie się, niż gdyby miała zaszkodzić światu!

To też z wielkim niepokojem czytamy wiadomości nadchodzące z zagranicy o staraniach np. Normana Davisa o przyspieszenie terminu zwołania konferencji londyńskiej. Wprawdzie technicznie konferencja została dobrze przygotowana przez rzeczoznawców w Genewie (program prac bowiem obejmuje istotnie całokształt zagadnień finansowych i gospodarczych), jednak politycznie jest ona zupełnie nieprzygotowana. A ponieważ, jak sądzimy, konferencja rzeczywiście jest ostatnią stawką w grze o lepsze jutro — nie wolno dopuścić, by i ta stawka, jak wiele innych, poszła na marne.

Krótkie informacje gospodarcze

— Niemcy przyznały Rumunji kontyngent importowy 6000 sztuk bydła rogatego kwartalnie.

— Według obliczeń oficjalnego biura statystycznego w Waszyngtonie, zbiór bawełny sezonu 1932/33 wynosi 12 994 000 bel (a 500 lbs). W roku ub. ogólne zbiory wynosiły 17 060 722 bel. w r. 1931 — 13 931 597 b. i w r. 1930 — 14 824 861 bel.

— Wywóz złota z Indyj do Europy i Ameryki trwa w dalszym ciągu. Dnia 28. b. m. odpłynął z Bombay'u statek „Korfu" z trzema wielkiemi partjami złota.

Polskie drzewo na rynkach zagranicznych

Według jednego z ostatnich biuletynów niemieckiego instytutu dla badania konjunktury rok 1932 wykazuje w stosunku do roku o najwyższej produkcji następujący spadek w światowej produkcji przemysłowej: w Polsce o 48 proc., w U. S. A. o 46,7 proc., w Niemczech o 43,6 proc., w Kanadzie o 37,4 proc., w Chile o 35,7 proc., w Francji o 32,1 proc., w Austrji o 30,4 proc., na Węgrzech o 30,1 proc., we Włoszech i Belgji o 29,7 proc., w Anglji o 16 proc., w Japonji o 7,3 proc.

Nie wszystkie gałęzie wytwórcze wykazują równy spadek produkcji, gdyż np. przemysł drzewny, z powodu ustania ruchu budowlanego, w niektórych państwach ograniczyć musiał produkcję o przeszło 50 proc. Z poszczególnych rynków drzewnych najwięcej interesuje polskiego drzewiarza ruch środkowej i zachodniej Europy.

Na pierwszy plan wysuwa się rynek niemiecki. Jeszcze w roku 1930 Polska potrafiła umieścić tam 2 800 tys. tonn drewna o wartości 159 milj. zł, w r. 1931 — 1 809 tys. tonn o wartości 24,8 milj. zł, a w roku 1932 już tylko 1 044 tys. tonn o wartości 12,5 milj. zł. Fatalny spadek naszego wywozu drewna do Niemiec datuje od chwili nieodnowienia prowizorjum drzewnego czyli od 1. 1. 1931. Nowy cios spotkał polskiego eksportera w dniu 1. 3. 1933, od którego to dnia po stronie niemieckiej stosuje się znaczną podwyżkę stawek celnych. Dla sortymentów najwięcej interesujących polskiego eksportera stawka celna wynosi dziś 12 fen. za 100 kg (72 fen. za 1 m³) drewna iglastego fornierowego tj. drewna o najmniej 27 cm. śred. w c. k., 80 fen. za 100 kg (4,80 mk. za 1 m³) słabszego drewna iglastego, tj. drewna nie wyżej 7 m dług i 22 cm średnicy w c. k. jak kopalniaki i inne, 40 fen. za 100 kg (2,40 mk. za 1 m³) innego surowca iglastego. Podwyżkę stawki celnej ponosi, jak zwykle, właściciel lasu; tak np. przed 1. 3. 1933 r. uzyskiwano za bloki sosnowe 42 zł za 1 m³ loco wagon st. zał., a dziś już tylko 34 zł. Najlepiej trzymają się na rynku niemieckim dziś jeszcze belki, kantówka, drewno parkietowe oraz dykty i forniery.

Najlepszym odbiorcą polskiego drewna jest obecnie Anglja (w roku 1930 za 72 milj. zł, w 1931 r. za 71,1 milj. zł, w 1932 r. za 35,5 milj. zł). Jeżeli eksport zeszłoroczny w porównaniu do 1931 r. spadł o 50 proc., to wina w tem bezwzględna konkurencji bolszewickiej. Wobec zmniejszenia się tam również ruchu budowlanego, a przedewszystkiem produkcji kopalnianej z jednej strony, a konieczności wyzbycia się drewna przez kraje mające jego nadmiar z drugiej strony, walka o rynek angielski staje się zaciekłą;

Utrzymuje się ten, kto dysponuje większą swobodą ruchów w cenie, a tym jest Rosja. Nie pomogą w takim wypadku nawet tradycje, wiążące w tym względzie Anglję z Gdańskiem, który jest właściwym bezpośrednim dostawcą polskiego drewna do Anglji.

Jeżeli chodzi o Gdańsk, to według cyfr Gdańskiej Rady Portu przeładunek materjałów drzewnych wynosił w 1932 r. 560 000 tonn, podczas gdy w 1931 r. 977 000 tonn. Spadek spowodowany jest głównie przez zmniejszenie się eksportu polskiej tarcicy. Gdańscy eksporterzy dziś są słabsi finansowo niż w latach poprzednich i nie są w stanie finansować większych transakcyj w kraju; również banki gdańskie niechętnie wchodzą teraz w interesy drzewa. Obroty w różnych sortymentach się stale zmniejszają, a nawet rozwijający się świetnie eksport buczyny do Anglji ustał obecnie prawie zupełnie, gdyż wyręczyła nas Czechosłowacja — nasze zaś buki karpackie stoją i czekają.

Twierdzą, że Gdańsk nie potrafi konkurować; np. na rynku belgijskim oferty gdańskie za sosnę U. S. 2½×7" — 6" na 7 funtów szterl. za standard cif nie zostały akceptowane, gdyż belgijscy importerzy uważają je za wysokie. Wprawdzie udało się Gdańskowi ulokować w Belgji większą partję okrągłego dębu wołyńskiego; także przez Niemcy poszły ostatnio znaczniejsze ilości materjałów dębowych i bukowych. Aczkolwiek Belgja nie stosuje wobec Polski takich środków prohibicyjnych, jak Francja, umieszczanie tam drewna staje się z roku na rok trudniejsze (w r. 1930 za 14.5 milj. zł, w r. 1931 za 16.6 milj. zł, w 1932 r. za 12,6 milj. zł). Główną przyczyną tego jest konkurencja Rosji, z którą znowu toczą się pertraktacje na dostawę tarcicy miękkiej. To też rynek belgijskie dziś już nie może być uważany za jeden z lepszych, gdyż przemysł meblowy kuleje, materjały skrzynkowe nie mają zbytu, długie kopalniaki dębowe mają zbyt niską cenę; jedynie kopalniaki iglaste cieszą się lepszem powodzeniem, co prawdopodobnie stoi w związku z uproszczonym spławem kopalniaków do Zagłębia Charleroi przez rozszerzenie kanału z Brukseli do Charleroi.

Wartościowo lepszym zbytem Polska wykazać się może wobec Holandji (w 1930 r. za 20,6 milj. zł, 1931 za 25.3 milj. zł, w 1932 za 15,3 milj zł). Gdyby Holendrzy nie byli takimi pedantami, polski eksport mógłby być z nich zadowolony. Jednakże ich wymagania nieraz są wprost niewykonalne, co wynika już z tego, że liczba dostawców mimo dzisiejszej zazdrości konkurencyjnej jest stosunkowo mała. Polska dostarcza tam przedewszystkiem piloty i tarcicę. Za piloty otrzymuje się chwilowo 17,50 fl. hol. za 1 m³ cif Rotterdam, za materjał tarty według listy 16,50 fl. hol. cif.

Stosowany od pewnego czasu przez różne kraje handel kompensacyjny nastąpi może niedługo z Szwajcarją. W r. 1930 wywieźliśmy do Szwajcarji drewna za 2,4 milj. zł, w 1931 r. za 7,5 milj. zł, w 1932 r. za 5.3 milj. zł. Dotąd Szwajcarja sama dzieliła kontyngenty, i to tylko tym firmom, które w imporcie brały udział w 1931 r. Jej pragnieniem jest rozszerzyć swe obroty; dlatego też proponuje układ kompensacyjny, który obejmowałby budowę rzeźni, chłodni i szpitala w Gdyni przez przedsiębiorstwo szwajcarskie, wzamian za co Polska dostarczyłaby towary. W naszem min. przem. i handlu odbyła się niedawno konferencja z przedstawicielami szwajcarskimi, w której udział brały również poważne jednostki drzewiarskie.

Czechosłowacja i Węgry dziś stały się dla polskiego drewna prawie niedostępne, gdyż tak tu, jak i tam ograniczenia dewizowe, przywozowe i celne stwarzają sytuację coraz trudniejszą.

Niestety podobnie sprawa się ma na rynku francuskim. Zdawało się w r. 1930 i 1931, że Francja pozostanie jednym z najlepszych odbiorców polskiego drewna, zwłaszcza sosny. Była to jednak płonna nadzieja, gdyż począwszy od 27. 8. 1931 r. sypie się jedno ograniczenie za drugiem, godzące coraz więcej w polski eksport. Jeżeli się zważy, jakich przywilejów doznaje np. Austrja (wielki kontyngent i preferencja celna), a także i Rumunja, która otrzymała nawet pewien kontyngent w sośnie północnej — której tam wogóle nie ma — to trudno oprzeć się wrażeniu wyraźnego krzywdzenia przez Francję polskiego drzewiarstwa. Efekt jest ten, że w roku 1930 ulokowaliśmy na rynku francuskim drewna za 20 milj. zł, w 1931 r. za 36 milj. zł, a w 1932 r. tylko za 12,8 milj. zł.

Ogółem wywieziono zagranicę materjałów drzewnych w roku 1930 za 348.2 milj. zł, w 1931 r. za 224,8 milj. zł, w 1932 r. za 119,9 milj. zł.

Alfa.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Kiedy następuje redukcja pretensyj skarbowych?** Min. skarbu okólnikiem z 23 marca 1933 r. zarządziło, że w razie zawarcia przez płatnika ugody sądowej z wierzycielami, redukującej ich pretensje, izby skarbowe są upoważnione do wyrażania zgody na odpisanie zaległości podatkowych w takim stosunku, w jakim wierzyciele redukują swoje pretensje. Zgoda ta jednak może być wyrażoną tylko po wniesieniu przez zainteresowanych płatników podań, popartych przychylną opinją właściwej Izby Przemysłowo-Handlowej, oraz z zastrzeżeniem, że odpis zredukowanej sumy zaległości podatkowych nastąpi dopiero po całkowitem wypłaceniu kwoty, (w czasokresie oznaczonym w układzie), do uiszczenia której płatnik się zobowiązał.

Przed Targami Poznańskiemi

(k) **W przejazdach do Poznania na Targi 70 proc. zniżki.** Ministerstwo komunikacji, doceniając znaczenie Targów Poznańskich, zezwoliło dyrekcjom kolejowym w całej Polsce na urządzanie specjalnych pociągów na Targi w dniu 30 kwietnia, 3 maja i 7 maja, ze zniżką 70 proc., tak w drodze na Targi, jak i powrotnej. W ten sposób Targi Poznańskie przy tak wydatnej pomocy min. komunikacji będą zwiedzane przez tłumy z najdalszych zakątków Polski. W związku z tygodniem rzemiosła, ze specjalną propagandą taniego budownictwa i z największym pokazem międzydzielnicowym rzemiosła polskiego, Targi nabędą prawdziwie odświętnego charakteru.

Wszyscy śpiewają:

„Każdemu wolno kochać"

a mnóstwo osób pisze recenzję z tego kapitalnego filmu i bierze udział w „zawodach recenzenckich „Kurjera Poznańskiego".

Ogłoszony przez nas konkurs na recenzję z arcywesołego filmu **„Każdemu wolno kochać"**, który obecnie **z niebywałem powodzeniem wyświetla Kino „Słońce"**, wywołał **olbrzymie zainteresowanie** w najszerszych sferach naszych Czytelników, czego dowodem dzisiejsza poczta, która przyniosła nam znowu mnóstwo recenzyj! **Wszystkie stany są reprezentowane** w tym naszym oryginalnym konkursie. Starzy i młodzi, ludzie na wybitnych stanowiskach, uczniowie, młode panienki a nawet dojrzałe matrony biorą udział w naszych zawodach!

Wszyscy piszą recenzję!

Wszyscy chcą wygrać jedną z 33 nagród ustanowionych przez Redakcję „Kurjera Poznańskiego" i Kino „Słońce!"

Albo czy to tak trudno?! Wystarczy napisać kilkadziesiąt szczerych słów, a nagroda nie minie! Fachowość recenzji ani literackie opracowanie nie wymagane! **Chodzi tylko o szczere wyrażenie swego sądu o tym kapitalnym filmie, a recenzja gotowa!**

Film „Każdemu wolno kochać" odniósł niebywały rekord kasowy i artystyczny! W pierwszych 3 dniach podziwiało go zgórą przeszło 14 000 osób, a olbrzymia sala „Słońca" aż zanosiła się od spazmatycznego śmiechu rozbawionej publiczności!

Zresztą szkoda słów! Spieszcie do „Słońca" i piszcie czemprędzej recenzję!

Termin zgłoszeń tylko do niedzieli, dnia 23 kwietnia włącznie!

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w terminie do 1 maja br.

KUPON „Kurjera Poznańskiego"
upoważniający do wzięcia udziału w **wielkich zawodach o nagrodę za recenzję filmową.**

(Wyciąć i dołączyć do koperty)

Walka o byt przed 50 milj. lat

O świecie zwierzęcym minionych epok posiadamy wiadomości bardzo niedostateczne. W przeważającej liczbie wypadków znamy tylko odciski ich iał. pozostawione w skamieniałej ziemi. Rzadziej pozostały po nich kości, zęby itp. Jedynie w warunkach nadzwyczaj sprzyjających zachowały się przeddziejowe zwierzęta w całej swej postaci, jak n. p pozostałe w zmarzniętej ziemi syberyjskiej całe mamuty. Ten rówieśnik człowieka przedhistorycznego należy wprawdzie już do epoki czwartorzędnej, czyli geologicznie biorąc do epoki dzisiejszej. Tymczasem znamy już także szczątki zwierzęce z epoki poprzedniej czyli trzeciorzędnej, której początki sięgają 50 do 60 milj. lat wstecz.

W tych to czasach począł się tworzyć dzisiejszy obraz naszej ziemi. Wówczas to ssaki rozwinęły się do odmian, które bogactwem swych form opanowały ziemię Razem z nimi pojawiają się także wszystkie grupy żyjących dzisiaj owadów Znamy je bowiem stąd, że szczątki ich zachowały się w skamieniałej żywicy drzew, w szczególności zaś w bursztynie. Zamknięte w ten sposób owady są do tego stopnia doskonale zakonserwowane, że mimo dziesiątek miljonów lat dzisiaj jeszcze rozpoznać można wszelkie najdrobniejsze szczegóły ich budowy. Nieraz pozycja ich zdradza jeszcze ostatnią śmiertelną walkę, jaką owad staczał z otaczającą go lepką masą.

Bogate pokłady skamieniałych mas żywiczych istnieją w wszystkich częściach świata. Najczęściej szczątków organicznych posiada wszakże bursztyn, znajdujący się w niewyczerpalnych ilościach nad wybrzeżami bałtyckiemi. Już dwa tysiące lat temu przewożono bursztyn do Rzymu i krajów nad Morzem Śródziemnem i wyrabiano z niego najrozmaitsze przedmioty zdobnicze. Od tej pory odbywa się stała eksploatacja tych pokładów, która w ostatnich latach dosięgała kilkuset tysięcy kg.

Pokłady bursztynu znajdują się w warstwie ziemi, zwanej „niebieską", pochodzącą z epoki trzeciorzędnej. W epoce tej w okolicach dzisiejszego Morza Bałtyckiego dalej na północ panował niewątpliwie klimat gorący. Kiedy warunki klimatyczne zaczęły się zmieniać, gdy nad okolicami temi szalały straszliwe burze, kiedy lodowce poczęły zakuwać ziemię i całą wegetację, las zmuszony był staczać śmiertelną walkę o swój byt, a z zadanych drzewom ran, coraz częściej płynęły masy żywicy, mające chronić drzewo od zagłady. Tem się tłomaczą olbrzymie masy żywicy, jakie tam się nagromadziły, w postaci bursztynu. Bursztyn zdradza nam także, że w lasach tych rosły oprócz zachodzących u nas dzisiaj gatunków drzew, cedry, magnolje i palmy.

Świat owadów lasów bursztynowych nie różnił się zasadniczo od dzisiejszego stanu. Zachodziły tam już wszystkie znane dzisiaj odmiany i to już na obecnym poziomie ich rozwoju i ustroju. W i P.

OVOMALTINE

ZNANA NA CAŁYM ŚWIECIE
ODŻYWKA WITAMINOWA

STANIAŁA!

OTRZYMASZ PUSZKĘ JUŻ ZA 2 ZŁ

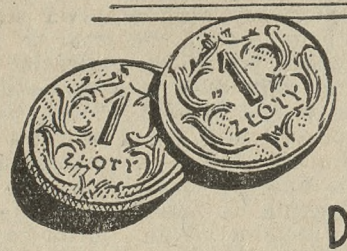

FABRYKA CHEM. FARM.
Dr. A. WANDER S.A. KRAKÓW

ng 9128

Troskliwą nianię poznajemy w powyższem zdjęciu. Jest nią „Buddy", ulubiona szympansica w zoologu nowojorskim, która z przedziwną miłością zaopiekowała się małym szczeniakiem australijskiego gatunku „Dingo". Szczeniaka musiano zabrać od matki, która pożarła już dwa własne szczenięta. Uratowany w ten sposób szczeniak czuje się doskonale.

Idealna małżonka musi być... tatuowana

Kelner restauracyjki w San Gaetano, jednej z najstarszych twierdz portugalskich w południowej Afryce, zaofiarował nam swe usługi jako przewodnik po wsiach murzyńskich plemienia Vandan, które w myśl legendy uważa się za potomka biblijnego Dawida. — pisze znany podróżnik angielski Mc Intosh

Przewodnik-kelner na drugi już dzień pobytu naszego w San Gaetano wyruszył wraz z nami w kierunku Beira Po mozolnej przeprawie w lektykach poprzez bagna i zarośla mangrowe, dotarliśmy do celu. Tu przekonaliśmy się, iż najpotężniejszy z monarchów nie czyni tyle trudności przy udzieleniu audjencji, co wódz murzyński z rodu Vandan, asystujący podczas ceremonji tatuowania dziewicy, należącej do jego rodu. Fatalnym zbiegiem okoliczności, tego właśnie dnia znaleźliśmy się u bram pilnie strzeżonego miasta.

Delegacja wysłana w naszem imieniu do wodza powróciła z wiadomością, iż musimy zaczekać przez dni kilka — tak długo bowiem trwa ceremonja „wyświęcania" dziewicy murzyńskiej z rodu Vandan. W ciągu tych kilku dni zebraliśmy pewne informacje, dotyczące aktu tatuowania jak i znaczenia, jakie mu nadają tubylcy.

Przedewszystkiem więc nie jest to, jak mylnie sądzą europejczycy, metoda upiększania. Najidealniejsza piękność, ale bez tatuażu, nie zdołałaby skłonić mężczyzny rodu Vandan do poślubienia jej

Według wierzeń tubylców, te setki blizn wypalane na ciele młodej niewiasty rozpalonym do czerwoności kamieniem, mają jakoby wypędzić z niej wszelako zło i chronią ją od pokus Dziewczyna decydująca się na wypalenie potrójnego rzędu blizn na piersiach, cieszy się wyjątkowem powodzeniem.

Młode murzynki-mężatki z roku Vandan poddają się jeszcze boleśniejszej operacji, która polega na nader zręcznem nacięciu ciała mniej więcej na 10 cm głębokości i długości wzdłuż obu bioder w ten sposób, iż tworząc rodzaj „stojaka", matka daje możność dziecku oparcia nóżek na biodrach, gdy — zwyczajem murzyńskim — nosi go na plecach

Na szczęście żadna z młodych czarnych dam nie była zmuszona poddać się tej operacji, w przeciwnym bowiem razie musielibyśmy czekać na audjencję chyba ze dwa tygodnie Tak długo trwa wyżej wspomniany zabieg, odbywający się w obecności naczelnego wodza.

Gdyśmy wreszcie zostali przyjęci przez wodza naczelnego, nie umieliśmy wytłumaczyć sobie, czy okazywane nam względy były rekompensatą za długotrwałe wyczekiwanie, czy też wódz chciał nam dowieść jak się wysoko ceni i że ród swój faktycznie wywodzi od legendarnego Dawida Po wytwornej uczcie, wydanej na naszą część, przywołał wódz najmłodszą córkę, polecając jej odśpiewać starą bo przeszło 2 tysiące lat liczącą pieśń, wysławiającą czyny przodka swego Dawida, który, uśmierciwszy groźnego olbrzyma celnym strzałem z procy, uratował od zagłady cały swój ród

Dzięki pomocy naszego nieocenionego przewodnika i tłomacza w osobie skromnego kelnera z portugalskiej restauracyjki w San Gaetano, zdołaliśmy — mówi znany podróżnik angielski Mc Intosch — poznać bliżej tajemnicze plemię murzyńskie Vandan, o którem krążą w Beirze mniej lub więcej fantastyczne opowieści.

M. K.

Lot sowiecki do stratosfery w drugiej połowie lipca

Komitet budowy stratostatku VA.1 odbył w tych dniach posiedzenie, na którem uchwalono, że należy dołożyć wszelkich starań, aby statek, mający wyruszyć w stratosferę, był wykończony najpóźniej 1 czerwca by lot w stratosferę mógł być uskuteczniony już w połowie tego miesiąca. Jest możliwem, że do tego czasu stratostatek będzie w zupełności wykończony Lot do stratosfery uskuteczniony będzie w którymś z środkowych rejonów Rosji sowieckiej. Pierwszy lot próbny ma na celu osiągnięcie 12 kilometrów wysokości. W locie tym wezmą udział budowniczy statku inż. Czetrowskij i konstruktor Wasenko. W drugim locie osiągnięta ma być maksymalna wysokości 22 kilometrów. W locie mają wziąć udział prof. N. A. Rynkin i prof. A. F. Joffe.

Niezwykły oszust

Za kulisami teatrów paryskich zjawiał się młody, elegancko ubrany człowiek, który powołując się na znane „gwiazdy" i pokazując ich karty wizytowe, starał się u aktorów albo o pożyczkę, albo o bilet rekomendacyjny. Młodzieniec ów zawsze urządzał się w ten sposób, aby być przyjętym przez artystów na chwilę przed wywołaniem ich na scenę. Zwykle aktor zostawiał gościa samego w garderobie, z czego ten korzystał, przywłaszczając sobie portfel, zegarek i t. p. przedmioty wartościowe, poczem ulatniał się. Oczywiście artysta, po powrocie ze sceny, konstatował, że padł ofiarą mistyfikatora.

Karjera oszusta mogłaby trwać dość długo, gdyby nie przeszkodził mu w tem jeden z kontrolerów teatru de Nouveautes.

Kontroler ów zadzwonił pewnego razu do p. Barreau, sekretarza komisarjatu Faubourg Montmartre, że w garderobie znanego komika Boncot, podczas jego nieobecności przebywa jakiś natarczywy a nieproszony gość.

Na polecenie p Barreau, „gościa" natychmiast aresztowano i odprowadzono do komisarjatu, gdzie po dokonaniu rewizji, w kieszeniach złodzieja znaleziono kilka portfeli, wiecznych piór i t. p.

Handlowiec bez pracy, czy też wogóle nie poszukujący jej, 24-letni Charle Tachon, rodowity paryżanin, — zeznał, że już od wielu miesięcy oddawał się „zarobkowaniu" w ten sposób, aby móc utrzymać swą kochankę.

Ofiara mody

Jedyny w swoim rodzaju wypadek zdarzył się w Nowym Jorku.

Pewna młoda kobieta, żona jednego ze znanych przemysłowców amerykańskich, była ciemną brunetką. Ponieważ moda teraz „wyróżnia" blondynki, pani Berta Drawn poszła do fryzjera, by zmienić swój kolor włosów na bardziej modny Nowojorski cyrulik „farbował" klientkę coś trzy godziny, aż wreszcie stała się czarującą blondynką.

Cóż się jednak okazało? Pani Drawn, zdejmując w domu kapelusz, zdjęła go wraz z włosami. Wyłysiała bowiem zupełnie — jak gentlemen po kilkunastu latach lumpek nocnych.

Tak srodze dotknięta klientka wystąpiła przeciw fryzjerowi na drogę sądową, żądając 50 tys. dol. odszkodowania. W tych dniach odbyła się rozprawa sądowa, na której w roli widzów i słuchaczy zjawił się sam kwiat nowojorskich fryzjerów, panie wszystkich sfer społeczeństwa i stu reporterów.

Sąd skazał fryzjera na poniesienie kosztów zakupu peruki dla lekkomyślnej ofiary mody.

S. F.

„Straszny Dwór"

arcydzieło operowe Moniuszki dla naszych Czytelników

Jak było do przewidzenia — nasza zapowiedź o przedstawieniu operowem St. Moniuszki

„Straszny dwór"

wyznaczonem w Teatrze Wielkim we czwartek, 20 b. m. o godz. 8 wieczorem dla czytelników „Kurjera Poznańskiego" i „Ilustracji Polskiej" wywołała niezwykłe zainteresowanie. Administracja naszego pisma jest dosłownie oblężona przez tłumy P. T. Publiczności, pragnącej godziwej rozrywki Nic zresztą dziwnego! Bilety bowiem na pierwsze w sezonie zniżkowe przedstawienie operowe są do nabycia w administracji pisma naszego po cenach o **50 proc. tańszych,** a najtańszy bilet kosztuje zaledwie **49 groszy.**

Dla Czytelników **„Ilustracji Polskiej"** znajduje się w administracji pisma ograniczona ilość

bezpłatnych biletów

Po 2 bilety otrzyma, kto wykaże się kwitem abonamentowym na II kwartał, a pominięty został przy ostatnim podziale biletów do Teatru Wielkiego.

KUPON

„Straszny dwór"

w Teatrze Wielkim, 20 kwietnia

Kupon niniejszy upoważnia do nabycia 2 biletów za pół ceny.

Tabliczka mnożenia na podwórzu szkoły gminnej w Lahore (Indje brytyjskie). Mali Hindusi, jak to na zdjęciu widoczne, okazują dla nauki arytmetyki duże zainteresowanie.

Elektryczny rower

W okresie powszechnego kryzysu rower, jako najtańszy środek komunikacyjny, ma doskonałe widoki dalszego szerokiego rozpowszechniania. Jak donosi prasa z krajów o najbardziej rozwiniętym przemyśle rowerowym, dotkliwy zastój został w części w roku bieżącym przełamany i fabryki stwierdzają duże ożywienie rynku. Dążność do udoskonaleń i postępu, jako też konieczność dotrzymania kroku rozwojowi techniki motocyklowej, zachęcają do przeprowadzania coraz to ciekawszych doświadczeń, prób i wprowadzania nowości.

We Francji np. dokonują się od kilku lat próby zastosowania do napędu rowerowego prądu elektrycznego i zainstalowania odpowiednich urządzeń. Chodzi o to, by przeprowadzić nad drogami druty elektryczne, na które rowerzysta zarzuciłby odpowiedni przewód w tym mniej więcej sensie, jak to się dzieje przy tramwajach. Rzecz prosta, że rower zaopatrzony byłby w niewielki motorek elektryczny. Całe urządzenie byłoby jednak dość skomplikowane.

Obecnie udało się pewnej holenderskiej fabryce rowerów rozwiązać pomyślnie kwestję zelektryzowania roweru. Jako rezultat kilkuletniej pracy, wprowadziła w roku bieżącym wspomniana fabryka pierwsze modele roweru elektrycznego na rynek. Rower ten zaopatrzony jest w 12 woltowy akumulator i osiąga do 25 km na godzinę. W dostosowaniu do nowych potrzeb, nieznacznej zmianie uległa jedynie rama roweru, która w dolnej swej części obejmuje płaski akumulator i motorek elektryczny. Poza tem forma roweru pozostała niezmieniona. Rozwinięcie 25 kilometrowej szybkości jest, jak na rower, najzupełniej wystarczające. Poza urządzeniem elektrycznem, rower ten wyposażony jest również w pedały i przenośnię, dzięki czemu na wypadek przeszkody w podróży, kierowca nie jest skazany na prowadzenie roweru, lub co gorsza przerwanie jej i transportowanie uszkodzonego stalowego wierzchowca na grzbiecie. Niestety prasa holenderska, z której wiadomość tę bierzemy, nie podaje najważniejszych danych, a mianowicie wielkości motoru elektrycznego, ani na jak długo wystarcza akumulator, a to jest przecież wiadomość podstawowa. S. F.

Vivat Academia!

Jeszcze tylko do 1 maja. A co potem?...

Potem wszystko będzie inaczej. Potulnie i cicho (bez lasek) zastępy młodzieży podążać będą zgóry przewidzianemi ulicami, aby w gmachach uniwersyteckich przerabiać się i przekuwać na nowych ludzi w myśl wskazań też zapewnie nowych prefosorów — na ludzi, którzy już nigdy nikomu zawadzać ni szkodzić nie będą.

Szczegóły i szczególiki tej sielankowej i tak niedalekiej przyszłości przewidział już dokładnie mistrz Grus. Jego proroczy duch wzbił się ponad smutną rzeczywistość. Grus począł działać, a ponieważ nie jest prawnikiem nie potrafił stworzyć parągrafów, w myśl których należałoby młodzież uczyć i oduczać od pewnych rzeczy. To, co przewidział — wyrysował i to dokładnie, aby nawet najbardziej nielojalny student, a nawet nietylko student, lecz i ten, kto zdołał już uiwersytet ukończyć lub nie ukończył nawet szkoły powszechnej, zrozumiał doniosłe znaczenie wychowawcze najnowszych ustaw.

Pouczający ten album, który wszyscy winni zobaczyć z powodu: 1) że Grus, 2) autonomja.... będzie niebawem wydany.

Kto wpłaci zgóry na konto P. K. O. 201.410 dwa złote, rzecz tę otrzyma. Kto chce nabyć później — zapłaci drożej, bo 2.80 zł. A więc?..

Podziękowanie Klubu Szyderców

Klub Szyderców „Pod kaktusem" składa tą drogą podziękowanie swoim P. T. wielbicielom, którzy go z okazji świąt Wielkanocnych obrzucili życzeniami, kwiatami i prezentami (w szczególności firmie M. Dziennik). Dziękujemy również autorom anonimowych życzeń i z przyjemnością konstatujemy przy tej sposobności, że anonimy te stają się coraz to dowcipniejsze; wkrótce ich autorzy będą już mogli śmiało podpisywać się pod niemi — i mamy nadzieje, że rozwiną się z czasem tak dalece, że będą mogli nawet wystąpić u nas. Jest to nasze pierwsze wielkie zwycięstwo: ważny punkt pięcioletniego planu „Klubu Szyderców", mianowicie u d o w c i p n i e nie polskiego społeczeństwa, urzeczywistnia się znakomicie! — A więc dowidzenia, kociaki, do soboty!

Mydło Bebe Szofmana — niezastąpione
ng 8 761

RADJO

Czwartek, dnia 20 kwietnia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. **11.40** (Warszawa); godz. **12.10** koncert z Warszawy; godz. **13.20** koncert z płyt; godz. **14.00** giełda pieniężna; godz. **14.15** kom. gospodarczy; godzina **16.40** tr. z Warszawy; godz. **17.00** lekcja języka franc. met. lingwaf.; godz. **17.15** płyty; godz. **17.25** feljeton rolniczy pt. „Mleczarnia a kontrola mleczności" — wygł. p. M. Próchnicki; godz. **17.40** „Dawni polscy żeglarze" — p. J. Stępowski; godzina **18.00** odczyt dla maturzystów z Warszawy; godz. **18.25** tr. z Warszawy; godz. **19.15** rolnicza skrzynka radjowa; godz. **19.30** odczyt; godz. **20.00** koncert solistów; wyk.: M. Pomorska (sopran), prof. Z. Jahnke (skrzypce), A. Karpacki, art. op. (baryton), prof. F. Łukasiewicz (akomp.); godz. **21.30** słuchowisko z Warszawy; godz. **22.15** „Z nad krawędzi" (141 pogad. Br. Cezarego); godzina **22.30** sygnał czasu, kom. sport. i polic.

Warszawa (1412 m) godz. **11.40** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **12.10** koncert w wyk. Orkiestry P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego; godz. **13.20, 15.10, 15.15** komunikaty; godz. **15.25** ulubione piosenki z płyt; godz. **15.35** „Opieka społeczna nad dziewczętami" — wygł. p. H. Siemieńska; godz. **15.50** najnowsze przeboje taneczne i piosenki w wyk. Adama Wysockiego z płyt; godz. **16.25** francuski (kurs średni); godz. **16.40** odczyt (z cyklu „Ukochania przyrody ojczystej"); godz. **17.00** płyty gramofonowe; godz. **17.40** odczyt; godz. **18.00** odczyt dla maturzystów „Odrodzenie państwa polskiego", odczyt II — wygł. dr W. Lipiński; godz. **18.20** wiadomości bieżące; godz. **18.25** odczytanie wierszy zakwalifikowanych przez jury do konkursu poetyckiego P. R.; godz. **19.00** rozmaitości; godz. **19.20** „Kom. Rolniczy Przysp. Rolniczego"; godz. **19.30** St. Młodożeniec odczyta własne opowiadanie w gwarze sandomierskiej pt. „Łąka"; godz. **19.45** pras. dz. radjowy; godz. **20.00** koncert wieczorny; wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota, A. Stromberg (klarnet) i L. Urstein (akomp.); godz. **20.55** wiadomości sportowe; godz. **21.00** dodatek do pras. dziennika radjowego; godz. **21.30** słuchowisko pt. „Rozwód" p/g Zdzisława Marynowskiego; godz. **22.15** muzyka tan. z Gospody Towarzyskiej w Domu Fukiera; godz. **22.55** kom. meteorologiczny i kom. polic.; godz. **23.00** muzyka taneczna ze Lwowa.

Programy zagraniczne: Paryż (1724 m) 20.00 „Manon" op. Massenet'a; **Daventry** (1554 m) 22.45 muzyka taneczna; **Oslo** (1083 m) 21.20 koncert, 22.15 tr. zagraniczne; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 21.20 pieśni Schumana, Brahmsa i Liszta odśp. Richter, 22.00 koncert orkiestry; **Lahti** (1796 m) i **Helsinki** (368 m) 20.30 płyty; **Budapeszt** (550 m) 20.40 słuchowisko, 22.30 muzyka cygańska z kawiarni; **Wiedeń** (516 m) 20.05 tr. z sali koncertowej; **Praga** (488 m) 16.10 koncert z Brna, 19.25 muzyka popularna z Mor. Ostrawy, 20.05 koncert symfoniczny; **Beromuenster** (459 m) 20.00 wieczór Mozarta z Bazylei; **Rzym** (441 m) 20.45 koncert symfoniczny; **Bukareszt** (394 m) 20.00 koncert symfoniczny; **Medjolan** (331 m) 21.00 tr. z opery.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Uczestników Powstania im. Ignacego Paderewskiego dzien. III. Zamek.** W środę, 19 bm. o godz. 20 w lokalu św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22, zebranie miesięczne. Na porządku obrad dalszy ciąg referatu o gazach i bardzo ważne sprawy.

— **Stow. Młodzieży Polskiej — Boże Ciało.** Zebranie plenarne odbędzie się d. 19 bm. w środę o godz. 19.30 w ognisku przy Wałach Jagiełły.

— **Koło Muzyczno-Sceniczne „Dzwon".** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 19 b. m. w sali p. Jaszyka przy ul. Kraszewskiego o godz. 20.

— **Klub Damskich Fryzjerów.** Zebranie w środę, 19 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej przy ulicy Masztalarskiej 8.

— **Polski Związek Lokatorów i Sublokatorów R. P. — oddział śródmieście** — zwołuje na czwartek, dnia 20 bm. o godz. 19 w sali p. Beyerowej przy pl. Bernardyńskim 2, zebranie.

Białe zęby: Chlorodont
ng 8 756

— **Stow. Absolwentów przy III. szkole wydziałowej.** Dnia 20 bm. o godz. 19.30 odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie w związku z zakupieniem kajaków. W razie braku quorum, zebranie odbędzie się w drugim terminie o 30 min. później w szkole.

— **Zw. Zaw. Automobilistów Rz. P.** — Nadzwyczajne walne zebranie oddziału poznańskiego odbędzie się w dniu 19 bm. o godz. 20 w lokalu „Pawilon", ul. Podgórna 13. O ile o godz. 20 nie stawi się conajmniej 51 proc. członków, odbędzie się następne zebranie o godz. 20.30 bez względu na ilość obecnych.

— **Klub Introligatorów.** Zebranie plenarne w środę 19 bm. o godz. 19 u p. Beyerowej. Na porządku obrad wykład o nowej ustawie o stowarzyszeniach.

— **Żeńskie Tow. „Przemysł".** Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek, 20 bm. o godz. 19.30 na sali Domu Królowej Jadwigi. Program wielce urozmaicony.

— **Stow. Młodzieży Polskiej pod wezw. św. Stanisława Kostki — Wilda.** Plenarne zebranie 20 bm. o godz. 19.30 w ognisku.

— **Koło Senjorów Poznań-Jeżyce.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę 19 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku obrad m. in. bardzo ciekawy wykład p. Cypryckiego Józefa.

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek d. 20 bm. o godz. 20 w „Ognisku" przy Al. Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad ciekawy i zajmujący wykład p. kur. Spartego p. t. „Sądy kupieckie".

ng 9 129

— **Komitet Tow. dzielnicy Łazarz-Górczyn.** Walne zebranie odbędzie się 21 b. m. o godz. 20 w lokalu p. Dusika, ul. Marszałka Focha 62.

— **Tow. Przemysłowców Poznań-Rataje.** Plenarne zebranie odbędzie się w sobotę, dnia 22 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Przybeckiego.

— **Koło Śpiew. im. B. Dembińskiego** urządza w sobotę, dnia 22 bm. zabawę wiosenną w sali Loży.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 18 bm. zgłoszono: Zofja Kędziorzanka, 4 dni. Marja Wojciechowska, 2 mies. 15 dni. Tadeusz Szymanowski, sekretarz wójtostwa, 41 l. Marjan Niesiołowski, dyrektor dóbr, 66 l. Marcin Łajp, robotnik, 75 l. Marja Janina Piotrowa, z domu Szlacińska, wdowa, 47 l. Jan Wawrzyniak, 1 rok 5 mies. 19 dni. Franciszek Przybył, ślusarz, 59 l. Stanisława Machnicka, 1 dzień. Stanisława Lebiodkowska, z domu Ciesielska, wdowa, 72 l. Edward Tilgner, inżynier, 54 l. Pelagja Jerzykiewiczowa, z domu Rakowska, 58 l. Jerzy Hełpa, 16 dni. Stanisław Niewitecki, 7 godzin. Seweryna Skórzewska, właścicielka realności, 83 l. Jan Wojciechowski em. wachmistrz P. P., 62 l. Antonina Tymianka, krawcowa, 24 l. Stanisław Żurek, handlowiec, 21 l. Marja Grzybowska, z domu Barciszewska, wdowa, 75 l. Pelagja Amrogowiczowa, z domu Gąsiorowska, wdowa, 79 l. Jan Tadeusz Musiałek, 3 l. 5 mies. Józef Tomaszkiewicz, ślusarz, 27 l. Elżbieta Maciejewska, z domu Pijanka, 70 l. Józef Samulski, budowniczy, 47 l. Marcin Czajka, robotnik, 52 l. Alfons Szymański, robotnik, 26 l. Dymitr Makutratz, strzelec, 22 l. Marja Nowacka, 9 mies. 2 dni.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Wł. M. za zdrowie żony 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 185,50 zł.

Dnia 18 bm. wypłaciliśmy p. Marji Paczkowskiej złożone w naszej administracji składki na tablicę pamiątkową śp. Anieli Tułodzieckiej 148,60 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Z szlachetnych gatunków kakao wyborowe Czekolady
„RENOMA", „GORZKA"
oraz opodatkowaną na rzecz L. O. P. P.
„LOTNICZĄ" poleca
A. PIASECKI, S. A.
ng 8 991

†

Dnia 18 kwietnia 1933 roku, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babcia, ś. p.

z Kachlów

Konstancja Trafasowa

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 21 bm., po poł. o godzinie 5 z kaplicy przedpogrzebowej Wały Jana III, na cmentarz farny, o czem donosi

w ciężkim smutku pogrążona

Poznań, Luboń, Toruń, Fulda, 19. 4. 1933 **rodzina.**

dg 3105

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak, Poznań, Plac Nowomiejski 10, tel. 10-46.

†

Dnia 17 kwietnia 1933 roku, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa, ukochana matka, babcia i najukochańsza teściowa, siostra, ś. p.

Elżbieta Maciejewska

z domu Pianka

w 70 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 20 bm., o godz. 4.15 po południu z kostnicy cmentarza w Jeżycach. Msza św. za duszę drogiej Zmarłej odbędzie się nazajutrz o godz. 8 w kościele parafjalnym św. Florjana.

zg 18 599

Ciężko strapieni

Poznań, Warszawa. **dzieci, wnuki i rodzina.**

Przewielebnemu Duchowieństwu, Magistratowi i Radzie Miejskiej, wszystkim Organizacjom kościelnym i świeckim, Cechowi Murarsko-Ciesielskiemu w Inowrocławiu, Krewnym, Przyjaciołom oraz wszystkim Znajomym i życzliwym za oddanie ostatniej przysługi naszemu drogiemu Zmarłemu, ś. p.

Michałowi Kopańskiemu

również za liczne dowody współczucia i przesłane wieńce składają serdeczne

ng 9130

Bóg zapłać!

Kruszwica, w kwietniu 1933 r. **żona z rodziną.**

†

W drugie święto Wielkanocy, o godz. 8.15 wieczorem, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Marcin Czajka

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 20 kwietnia br., o godz. 5 po poł. z kaplicy cmentarnej parafji Bożego Ciała.

zg 18 601

W ciężkim smutku pogrążeni **żona z dziećmi i rodziną.**

Poznań, ul. Górna Wilda 31.

Żelazo: sztabowe i inne
Blachę: cynkową, ocynkowaną, żelazną, białą, miedzianą, ołowianą, aluminjową falistą.
Bednarkę: ocynkowaną, żelazną.
Cynę: w blokach i prętach 99%, — do lutowania 40%.
Ołów: hutniczy.
Rury: ołowiane.
Uchwyty: do rur. **Piece** kąpielowe dg 2565
poleca korzystnie
Polska Hurtownia Blachy
Szesz i Ska w Poznaniu
ul. Sew. Mielżyńskiego nr. 23
telefony 55-46 i 33-76
Kupujemy stare metale.

Majętność Bukowiec
powiat Nowy Tomyśl
odda ca. 14 mórg
szparagów
na tegoroczny użytek.
zg 18 602

W drugą bolesną rocznicę śmierci mego drogiego męża i naszego najdroższego ojczulka, ś. p.

Edwarda Mazurkiewicza

odprawi się w piątek, dnia 21. bm., o godz. 9 w kościele św. Marcina

nabożeństwo żałobne

za spokój duszy Jego, o czem zawiadamiają

zg 18 600 **żona i córki.**

SAMOZATRUCIE NA TLE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości. bóle artretyczne, łamanie w kościach. bóle i zawroty głowy. wzdęcia odbijania. bóle w wątrobie. niesmak w ustach. brak apetytu. swędzenie skóry. skłonność do obstrukcji. plamy. zmarszczki i wyrzuty na skórze. skłonność do tycia. podenerwowanie i bezsenność. nerwowe bicia serca, mdłości język obłożony. TRUCIZNY wewnętrzne wytwarzające się we własnym organiźmie, zanieczyszczają krew. niszczą organizm i przyśpieszają starość. Choroby z samozatrucia i złej przemiany materji LECZĄ NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA. Wątroba i nerki są organami oczyszczającemi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby nerek 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA" H. Niemojewskiego

jako żółcio . czopedne są jedynym naturalnym czynnikiem odciążającym soki ustroju od truciżn własnych. zapewniającym szybki powrót do zdrowia. Bezpłatne broszury Dr. med. T. NIEMOJEWSKIEGO otrzymać można w labor. fiz.-chem. „CHOLEKINAZA" H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, Nowy Świat (L) na prowincje wysyłka pocztą. ng 9 131

Dr. med. T. Niemojewski przeniósł przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Litewskiej nr. 8 na ul. Koszykową nr. 1 (róg Al. Ujazdowskiej).

Dr. Schlingmann

naczelnik chirurg S. S. Elżbietanek

Łąkowa 1/2

przyjmuje osobiście codziennie od godziny 12 — 1. dg 3 100

Belki, kantówki, łaty

deski podłogowe i wszelki materjał stolarski po cenach konkurencyjnych poleca

IGNACY KONIECZNY

Poznań, Tama Garbarska 4—5. Tel. 3327.

dg 3074

Gospodarstwo

53 morgów roli, gleba pszenna wraz z gościńcem i składem towarów kolonjalnych położone w Dalewie pow. Kościan **zostanie sprzedane w drodze przymusowego przetargu w Sądzie Grodzkim w Kościanie, dnia 25 kwietnia rb. o godzinie 10 przed południem, pokój nr. 17.** Warunki korzystne, szkoła i kościół na miejscu. Pg 9976/77-54.277/78

Mamy w Wiedniu do oddania kilkanaście tysięcy

szylingów austrjackich

za gotówkę. Oferty pod „Pieniądz" do Agencji Reklamy Prasowej, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 9135

IWONICZ-ZDRÓJ **Województwo Lwowskie pow. Krosno.**

Najsilniejsza solanka jodowa, znakomita borowina.

SEZON LETNI OD 10-go MAJA — CENY ZNIŻONE.

Dwa Sanatorja otwarte cały rok. dg 3023

Wszelkich informacji udziela Dyrekcj. Zakładu i Komisja Zdrojowa.

Tapety
Linoleum
Ceraty i Chodniki
Kokosowe

poleca najtaniej

Wysyłkowy Dom Tapet

S. Stryszyk

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19.

„Haftoplis"

wykonuje mereżkę, okrętkę dziurki plisowanie dekatyzowanie hafty monogramy obciąganie guzików nadrabianie stóp podnoszenie oczek terminowo najtaniej.

St. Rynek 10 wejście Kurzanoga

obok Fa. Czepczyński i Kruk filja Romana Szymańskiego 1 (plac Świętokrzyski).

Podróżujący

potrzebny od zaraz.

Hurtownia Win i Wytwórnia Soków

Czesław Wański

Toruń, ul. Strumykowa 2/11. Pg 9 979-64.21

Na nowy, w kwietniu rozpoczynający się

3-letni kurs ogrodnictwa

w Szkole Ogrodniczej W. I. R. w Koźminie przyjmie się jeszcze kilku kandydatów. Nauka bezpłatna. Kandydat otrzymuje wszechstronne wykształcenie ogrodnicze. Przy szkole jest internat. Zgłoszenia odwrotne Program na żądanie bezpłatnie. ng 8966

Dyrektor Szkoły.

---

59 LICYTACJA

bydła rozpłodowego

odbędzie się

w piątek, dnia 28 kwietnia r. b.

na terenie Targów Poznańskich w Poznaniu

Otwarcie wystawy o godz. 8-mej, początek licytacji o godz. 11-tej. Drogą licytacji sprzedanych będzie około 30 buhajów z pierwszorzędnych obór zarodowych.

Katalog otrzymać można w Sekretarjacie Towarzystwa lub w dniu licytacji na miejscu ng 9132

Wielkop. Tow. Hodowców bydła nizinnego czarno-białego

Poznań, ulica Mickiewicza 33.

OGŁOSZENIE

W rzeźni miejskiej w Swarzędzu wakuje od zaraz posada **LEKARZA WETERYNARYJNEGO** celem wykonywania urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa. Praktyka prywatna dozwolona. pobory 200 złotych miesięcznie. Zgłoszenia wraz z życiorysem i uwierzytelnionemi odpisami świadectw przyjmuje ng 9136

Magistrat w Swarzędzu

Staniewski, burmistrz.

Swarzędz, 18. 4. 1933.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Konia
klacz tanio. Dolna Wilda 10. zdg 95 852

Parcele
idealnie położone za Bramą Warszawską bezpośrednio przy osiedlach „Dom Własny" i „Praca" wodociągi. kanalizacja i światło na miejscu sprzedam bardzo tanio. Małecki Droga Debińska 1. telefon 11-90. Pg 9459-9.80

Maszyny do pisania
używane gwarancja od zł 80.— najnowsze zł 600 Skóra S-ka. — Aleje Marcinkowskiego 23. Pg 9717 14 96

Losy
najszczęśliwsze, tylko w kolekturze Keuziory, Poznań, Sieroca 5/6, narożnik Nowej. zdg 91 451

Meble
najtaniej, najlepsze. dogodne warunki. Fabryka Mebli. Poznań. Rynek Śródecki. zdg 90 146

Nasiona
Buraków pastewnych Ekendorfy oryg. uznane przez Pozn. Izbę Roln. o normalnej sile kiełkowania. Żółte zł. 18.— czerwone 21.— zł. Przy ilościach ponad 1000 kg znacznie taniej. Nasiona Marchwi — Brukwi nasiona warzywne i kwiatowe przy cenach hurtowych — S. Tomaszewski Toruń ul. Chełmińska 10. telefon 326 skrytka pocztowa 3. dg 3 054

Dywan
ręcznie wiązany 3 × 4. salonowe firany 4 okna na sprzedaż. Skarbowa 4 parter lewo. zdg 95 809

Salon
złocony Ludwika XV na sprzedaż. Skarbowa 4 parter lewo. zdg 95 810

Okazyjna
sprzedaż saloniku. Woźna 12. zdg 95 980

Meble
po cenach fabrycznych. Woźna 12 zdg 95 981

Tokarnię
długość toczenia 4 m wysokość kłów od łoża 260 mm wysokość w kolanie 540 mm. korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 969

Huty Szklane —
Zawiercie — Ząbkowice
Hortensje — Stolle
Dąbrowy — Ireny
tychże wyroby stale na składzie. Hurtownia Porcelany Wronieckа 24 podwórze zdg 95 971

Pianina Sommerfelda
Niezrównana jakość — ceny najniższe Skład fabryczny, Poznań ulica 27 Grudnia nr. 15. Używane pianina stale na składzie. Pg 9471-11,40

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz centralę mebli Szpryngacz. Swarzędz naprzeciw poczty — tam najtaniej. Pg 9448

Radjo
prąd zmienny trzylampowe okazyjnie. Adres Kurjer Poznański zdg 95 963

Płaszcze
kostjumy damskie
po cenach rewelacyjnie niskich. Olbrzymi wybór. Specjalny dział miarowy. P. Szczawińska Ska. ul. Wodna 1. Przyjmuje asygnaty „Kredyt". Pg 9488-12.86

Sypialnie
nowoczesne stylowe oraz kuchnie tanio wyprzedaje Stolarnia. ul. Kwiatowa 6 zdg 95 254

Do pielęgnowania nóg
sól Sudoral zmiękcz.
aptekarza L. Sikorskiego zmiękcza stwardniałą skórę. Sól Sudoral wysuszająca zapobiega nadmiernemu wydzielaniu potu. — Żądać wyraźnie preparatu Sudoral. Pg 9482-12.36

Antykwarnia
Antoniego Pióro. Marcinkowskiego 28. poleca zainteresowanie niebywale zniżonemi cenami bez obowiązku kupna. — Wyroby srebrne od dwunastu groszy gram. meble. porcelanę. bronzy. obrazy znanych mistrzów sztychy o 30—40% niżej cen dawniejszych. Pg 9484-11.100

Pianina Bettinga
o pięknym wielkim tonie Ceny zniżone. Dogodne warunki spłaty. Skład fabryczny plac Wolności 2 dg 3056

Paski
damskie od 0.45 torebki damskie parasole. teki portmonetki laski manicury i walizy. Ceny kryzysowe 50 Własna pracownia. W. Czysz Szkolna 11 naprzeciw Szpitala. Pg 9 732-15.92

Szczęście
przynosza obrączki ślubne od Chwiłkowskiego św. Marcin 40. para od 6—100 zł. zdg 95 764

Radjo
4 lampowe akumulator. aparat anodowy tanio Kreta 5 m. 2. zdg 95 671

Kraty
rozsuwane tanio. Kreta 5. m. 2. zdg 95 672

Skład
kolonjalny z mieszkaniem na sprzedaż Wyspiańskiego 36 zdg 95 664

Skład kapeluszy
damskich blisko Starego Rynku z towarem na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdg 95 753

Dywan
prawdziwy. tibris 3 × 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 609

Skład
z przyległem mieszkaniem i urządzeniem w dobrem położeniu korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 95 745

Willa
dwie morgi ogrodu. wpłaty 12 000 Małecki Rybaki 20 a. zdg 95 863

Forda
sprzedam. telefon 21-41. zdg 95 858

Koncesję
Monopolu tytoniowego odstąpię. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 859

Parcele
kupisz najtaniej. Marcinkowskiego 13. zdg 95 854

Meble
najtaniej ze składnicy Bakosia. ul. Wenecjańska 1 Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdg 95 689

Taksówkę
„Chevrolet" z konc. i zegarem sprzedam. Wysoka 12 m. 15. zdg 95 685

Sklep
składem kolonjalnym mieszkaniem 3 pokojowem towarem. mieście powiatowem zaraz objęcie 2 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 95 635

Maszyna
do pisania lampa duża do stołowego. bufet szufladami składowy. Przecznica 2. m. 4. zdg 95 781

Pianino
tanio. Górna Wilda 76. mieszk. 5. zdg 95 785

Domek
3 pokoje i kuchnia albo 2 razy pokój i kuchnia i 1 320 mtr. ogrodu owocowego przy ul. Marsz. Focha na sprzedaż. Informacyj udzieli kiosk Marsz. Focha końcówka tramwaj. 4. zdg 95 714

Gospodarstwo
46 mórg. budynkami inwentarzem sprzedam cena 7 000 wpłaty 4 000. Sowiński Poznań Ratuszowa 35 skład. r 6 401

Wiatrówkę
dobra sprzedam. Wały Jana 10. suterena. zdg 95 837

Radjo
4 lampowe bateryjne komplet. głośnik Philipsa cena 200 zł. — Grobla 6 m. 3 od 14—15 i 18—21 zdg 95 919

Rower damski
tanio. Graniczna 13 mieszkanie 7 zdg 95 917

Skład
towarów krótkich zaraz tanio sprzedam śródmieściu. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 95 903

Place
obok rzeźni sprzedam Kreta 22. 6. zdg 95 953

Fortepian
płyta metalowa 450 zł sprzedam. Grunwaldzka 33. restauracja. zdg 95 905

Limuzyna
„Ford" w dobrym stanie do sprzedania. Margolin Stary Rynek 40. zdg 95 887

Maszyna
Singera wpuszczana dobrze utrzymana. Szyperska 3 m. 3. zdg 95 817

Leżankę
nowa 30 zł sprzeda pracownia Półwiejska 33. zdg 95 820

Motocykl
Motosacoche 800 cmm za bezcen. Żydowska 29. Pg 9 949-15.143

Skład
kolonjalny zaprowadzony. wino piwo. towarem maglem. przyległym pokojem sprzedam. Adres Kurjer Pozn. Stary Rynek rg 6 415

Dom
2 pokoje kuchnia Łazarz 500 m² mieszkanie wolne sprzedam cena 4 000 wpłaty 1 500. Sowiński. Poznań. Ratuszowa 35 skład. rg 6 411

Maszynę
Singera do szycia galanterji sprzeda Warsztat. Kraszewskiego 5. zdg 95 787

Maszynę
do szycia i zegar ścienny sprzedam. Szkolna 3 m. 21. zdg 95 791

Rower
wyścigowy na cynglach. Wielkie Garbary 55 mieszk. 13. zdg 95 793

Sprzedam
skład kolonjalny 3 pokoje kuchnia centrum. Adres Kurjer Poznański zdg 95 795

5 KUPNA

Domek
lub parcele kupię Żabikowo Poznań Szczegóły do Kurjera Poznańskiego zdg 95 418

Kupię
używane krzesła i szkła do restauracji. Oferty Miśkowiak. Bo-nowo. ng 9 125

Aparat fotograficzny
używany kupię tylko 6½×9 Compur F 4.5 podwójny wyciąg. — Oferty Kurjer Poznański zdg 95 661

Pianino
pierwszorzędnej marki kupię. — Oferty cena Kurjer Poznański zdg 95 921

Motor
samochodowy z magnetem 15—20 K. M. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 416

Biurko
damskie kanapkę tanio kupię — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 95 865

Części starego Forda
1924 — 1927 kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 95 695

Rower
półwyścigowy Oferty Kurjer Poznański zdg 95 697

Rower
trzykołowy z budką lub wózek dwukołowy kryty kupię. Piekarnia. ul. Chociszewskiego 45. zdg 95 637

Kupię gospodarstwo
do 70 morgów Poznańskiem. martwy. żywy inwentarz. zabudowania kompletne gotówką. — Agenci wykluczeni. Emil Erber. Ostrów. Pozn.. Kaliska 37a. m. 21. ng 9134

Ogród
działkowy. okolica Jeżyc. Oferty cena do Kurjera Pozn. zdg 95 934

Pianino
600—800 kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 772

Harmonjum
kupię. Cena Kurjer Poznański zdg 95 906

Głośnik
kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 95 884

Kupię
śmietnik przenośny i rower męski. Bilski. Łąkowa 10. telefon 50-47. zdg 95 804

Kupię
prostownik do ładowania akumulatorów radjowych i samochodowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 983

Radjo
prąd stały do sieci. wbudowanym głośnikiem adapterem. gramafon elektryczny. bandfiltry korzystnie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 619

6 KAMIENICE

Domek
w Poznaniu 5 lokatorów donosi 130 złotych sprzeda Juska. Woźna 14 parter. zdg 94 708

Kamienicę
okolicy Focha dochód 10 200 cena 70 000 wpłaty 42 000. Tomczak Wierzbięcice 31. zdg 95 675

Kamienica
trzypiętrowa nowa dochód 6 500 cena 50 000 wpłaty 25 000. Karalus Poznań Marszałka Focha 25. zdg 95 782

7 PIENIĄDZ

Wspólnika
gotówką 10 000—15 000 do korzystnej transakcji poszukuje — Pewność wysoki zysk zapewnione. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 892

50 000
na I. hipotekę pewnej i wartościowej nieruchomości poszukuje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 95 845

105 000 zł
szukam na I. hipotekę. obszar 350 hektar. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 798

Pożyczki
w kwocie 500 zł poszukuje etatowy urzędnik pod zastaw i 20 procent. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 986

Oddam
hipotekę 2 000 zł w złocie płatna czerwiec 1936) za 70 proc. wartości. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 665

500 zł
pożyczki poszukuję. gwarancja. wysoki procent. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 95 690

10 000
—20 000 poszukuje na I. hipotekę mam 2 domy Poznaniu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 915/6

8 DO WYNAJĘCIA

5
pokoi z wygodami ul. Fredry III. od gospodarza zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 481

Trzypokojowe
kuchnia. łazienka czynsz 60.— Pokój kuchnia 18 złotych od gospodarza wynajmie „Pawilon". Marszałka Focha 15. zdg 95 706

Dwupokojowe
komfortowe. Słoneczna 10. gospodarz. zdg 95 626

Dwa pokoje
kuchnia 65 miesięcznie. najchętniej urzędnikowi wynajmę. — Wyspiańskiego 11 m. 13. zdg 955 625

Oddam
tanio pokój kuchnia częściowo meble stanowisko urzędowe. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 615

6—7
pokoi Matejki 57 odnowione wolne natychmiast do objęcia Informacje: mieszkanie 3. zdg 95 902

Mieszkanie
4 pokojowe z przynależnościami. I piętro za zwrotem kosztów remontu wynajmę. czynsz miesięczny 120 zł. Chwaliszewo 58/59 m. 3. zdg 95 780

Czteropokojowe
z kuchnią odstąpię za zgodą gospodarza. Polna 21 m. 11. zdg 95 898

Pokój
kuchnia do wynajęcia zaraz — Zgłoszenia 4—6. Różana 6 m. 12. rg 6 413

Próżny
pokój sutereny śródmieście elektryka Oferty Kurjer Pozn zdg 95 973

4 pokojowe
komfort centrum drugie piętro za zwrotem kosztów renowacji oddam Oferty Par. Al. Marcinkowskiego 11 pod 54 280 Pg 9 975-54.280

Dwa
pokoje kuchnia 650. zwrot kosztów dzierżawa 40. Jeżyce wskazie Świerca Słowackiego 27. zdg 95 696

Pięciopokojowe
Słowackiego wolne. Czarnecki. Marcina 62 II. zdg 95 976

Mieszkanie
pokój kuchnia od 1. 5. do wynajęcia Rataje 48 b. zd 95 816

9 SZUKA MIESZK.

Pokoju
kuchni względnie dwóch pokoi. czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn zdg 95 725

Poszukuję
mieszkania 2—3 pokoi łazienka. śródmieście Łazarz Jeżyce płace zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 621

Pokoju
kuchni do 25 zł. czynsz ½ roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 747

Mieszkania
3 pokojowe wygodami. okolica kościoła Marcinskiego od gospodarza szukam Oferty Kurjer Poznański zdg 95 688

Poszukuję
mieszkania frontowe sutereny lub parter pół roku zgóry lub z meblami. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 638

1—2
pokoi poszukuje od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 825

Pokój
próżny lub z kuchnią dla małżeństwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 940

Szukam
3 pokojowego mieszkania z elektrycznem pół roku zgóry Oferty Kurjer Pozn zdg 95 768

Mieszkania
2—3 pokoi z komf. w śródmieściu poszukuje pewny płatnik Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 95 701

Mieszkania
3—4 pokojowego z łazienka Łazarz poszukuje zaraz lub 1 czerwca emeryt wprost od gospodarza czynsz 1½ roczny zgóry Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 95 702

Poszukuję
pokoju z kuchnia okolica Jeżyc zapłace zgóry wprost od gospodarza. Oferty Orędownik zd 95 914

Mieszkania
1—2 pokojowego poszukuje wprost od gospodarza. Oferty prosze do Kurjera Pozn. zdg 95 882

Poszukuję
mieszkania 1 pokój z kuchnia wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 95 941

Poszukuję
pokoju kuchni wprost od gospodarza dzierżawe dam zgóry — Oferty Kurjer Pozn zdg 95 794

Trzy
lub czteropokojowego mieszkania albo 2 próżnych pokoi śródmieście poszukuje bezdzietne małżeństwo urzędnik. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 95 814

Poszukuję
zaraz 3 do 4 pokojowego mieszkania I lub II piętro w okolicy W. Garbar, Strzelecka Rybaki lub plac Bernardyński pewny płatnik właściciel Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 95 815

Mieszkania
3—4 pokoi w centrum poszukuje wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 949

Kto
wskaże pokój i kuchnie lub dwa temu przy umowie zapłace 40 zł. Urzędnik kolejowy. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 95 959

11 POKOJE UMEBL.

Frontowy
słoneczny paniom panom. Słowackiego 42. m. 7. zdg 95 517

Nobliwy
elektryczność niekrepujący. Wały Jana III. 11. m. 4. zdg 95 459

Pokój
zaraz. Jeżycka 2 mieszkanie 10. zdg 95 458

Paniom
Bukowska 21 mieszkanie 13. zdg 95 428

Balkonowy
słoneczny. Strusia 2 — 10. zdg 95 373

Słoneczny
balkonowy. Wawrzyniaka 21. I. lewo. zdg 95 532

Inteligentnym
Półwiejska 19. m. 12. zdg 95 762

Dwuosobowy
Słowackiego 29. m. 9. zdg 95 761

Działyńskich
3. m 4. jedno - dwuosobowy zdg 95 722

Półwiejska
13. II. lewo zdg 95 721

Pokój
Matejki 55 m. 10. zdg 95 667

Polecam
pokój dwuosobowy z utrzymaniem lub bez Warunki i cena według ugody Grunwaldzka 20 a. m. 3. Drowa Borowiakowa. zdg 95 682

Frontowy
centrum Długa 12 mieszkanie 11 zdg 95 669

1 — 2
osoby niekrepujący. Młyńska 3. m. 11. zdg 95 662

1 — 2
słoneczny. Poznańska 27. m. 6. zdg 95 663

Dwuosobowy
Marcin 34 mieszk. 7. zdg 95 631

Pokój
słoneczny Skrytą 8 mieszk 7. zdg 95 633

Skromny
słoneczny pokoik wolny. Czesława 17. mieszkanie 6. zdg 95 614

Dwuosobowy
Wierzbięcice 3. I. lewo. zdg 95 607

Pokój
umeblowany 1—2 osobom. Dąbrowskiego 52 front I. piętro, mieszkanie 5. zdg 95 752

Zaraz
jedno — dwuosobowe pokoje. — Bukowska 33 m. 2 zdg 95 749

Pokój
wolny tanio. Poznańska 20 m. 2 zdg 95 748

Jedno-
dwuosobowy. utrzymaniem bez Grudnia 10 m. 2 zdg 95 746

Frontowy
Małeckiego 21. m. 4. zdg 95 740

Pokój
dwom. elektryczność. Długa 4. front m. 9. zdg 95 739

Klatki
schodowej. Kanałowa 17 m. 27. zdg 95 734

Pokój
dwuosobowy. Zamysłowska Fredry 3. zdg 95 732

Pokój
1—2 panów niekrepujący. Św. Marcin 33 m. 9. zdg 95 728

Umeblowany
inteligentnemu Topolowa 6 I. koniec Ratajczaka. zdg 95 724

Pokój
utrzymaniem telefon Ratajczaka 29. m. 9. zdg 95 878

Dwuosobowy
Rzeczypospolitej 2 mieszkanie 7 zdg 95 864

Dwuosobowy
elektryczność Stroma 26 mieszkanie 7. zdg 95 867

Umeblowany
niekrepujący Wożna 18 m. 9. zdg 95 856

Dwuosobowy
elektryczność. Kraszewskiego 4. m. 8. zdg 95 933

Dla pań
jednej lub dwóch pokój. Towarowa 21 a. m. 19 zdg 95 687

Dwuosobowy
Dąbrowskiego 34 m. 13. zdg 95 686

Dwuosobowy
elektryczność. Orzeszkowej 5 wysoki parter. zdg 95 681

Marcin 50
mieszkanie 12 frontowy jedno lub dwuosobowy. zdg 95 678

Pokój
elektryczność. Patrona Jackowskiego 29. mieszkanie 8. zdg 95 676

Pokój
elektryczność. Św. Wojciech 24. I. prawo. zdg 95 591

Park Wilsona
komfortowe pokoje słoneczne. telefon. Matejki 61 m. 10. zdg 95 573

1 — 2
osobom. Śniadeckich 21. mieszkanie 4. zdg 95 583

Pokoje
fortepian utrzymaniem — bez. Focha 27. mieszk. 7. zdg 95 586

Pokój
dwom panom frontowy. Długa 10 mieszkanie 3. zdg 955 659

Małżeństwo
Szamarzewskiego 30 mieszk. 10. zdg 95 639

Pokój
frontowy. słoneczny. zaraz lub 1. 5. Łukaszewicza 10. mieszk 9. zdg 95 641

Dwuosobowy
pokój wynajme zaraz lub później. Mickiewicza 7. m. 9. zdg 95 643

Dwuosobowy
zaraz. Ogrodowa 11 mieszk. 10. zdg 95 647

Pokój
słoneczny. łazienka elektryczność Stroma 27. m 8 zdg 95 822

Dwuosobowy
Kraszewskiego 19 — 7. zdg 95 928

Dwuosobowy
Patrona Jackowskiego 36 m. 10. zdg 95 929

Staszica
19 — 10. zdg 95 930

Słoneczny
frontowy umeblowany — próżny zaraz wynajme. Dąbrowskiego 19 b. m. 8 zdg 95 931

Elegancki
słoneczny. niekrepujący. Telefon 6075. zdg 95 932

Dwuosobowy
słoneczny dobrze umeblowany. — Patrona Jackowskiego 9. m. 6. zdg 95 693

Dwuosobowy
(paniom) osobne wejście Poznańska 42. m. 2. zdg 95 935

Pokój
Piekary 10 — 3 zdg 95 922

Wspólny
panience. Grobla 15. m. 8. zdg 95 923

Zupełnie niekrepujący
czysty panu. przyjezdnemu. — Kantaka 1 II. prawo zdg 95 924

Jackowskiego
9 m 10 jedno dwuosobowy inteligencji zdg 95 927

Spokojny
solidn. (pianino). Jeżycka 36. mieszk. 10 zdg 95 770

Pokoik
Poznańska 46/8 m 5. zdg 95 777

Pokój
zaraz. obiady bez. Słowackiego 35 m. 10. zdg 95 778

Kwiatowa
3 mieszkanie 3 wszelkie wygody telefon zdg 95 956

Dwuosobowy
słoneczny. utrzymaniem. Łazienka fortepian. Cieszkowskiego 7. mieszk. 11. zdg 95 943

Słoneczny
centralne łazienka elektryczność. Kramarska 19/20. m 9 narożnik Masztalarskiej. zdg 95 945

Grunwaldzka
17 — 4 pokój niekrepujący na 1 lub 2. zdg 95 960

Utrzymaniem
bez. Słowackiego 29 wejście Asnyka m. 3. zdg 95 964

Jedno — dwuosobowy
wolny Mielżyńskiego 1. mieszkanie 13. zdg 95 966

Solacz
Mazowiecka 62 słoneczny panu. zdg 95 968

Staszica
17. parter niekrepujący utrzymaniem. zdg 95 985

Frontowy
paniom — panom utrzymaniem. Św. Marcin 4 I. inteligentnym. zdg 95 972

Dwuosobowy
balkonowy utrzymaniem Focha 47 a. m. 2. zdg 95 977

Komfortowy
Przecznica 3 I p. dzwonić Topińska. zdg 95 978

Solidnym
panom. paniom elektryczność telefon 1. 5. Matejki 53. m. 10. zdg 95 811

Pokój
słoneczny czysty stałemu lokatorowi. Wierzbięcice 11. m. 10. zdg 95 812

Pokój
dwom panom. Skarbowa 13 m 2 zdg 95 786

Pokój
frontowy słoneczny. elektryczność Górna Wilda 3. m. 18. przy Półwiejskiej. zdg 95 423

Elegancki
(pianinem) utrzymaniem. bez od zaraz. Ogrodowa 18 m. 6 zdg 95 422

Pokoik
bez pościeli. Aleje Marcinkowskiego 20. m. 13. zdg 95 851

Pokoik
czysty. Dolina 3. m. 7. zdg 95 842

Bez pościeli
Romana Szymańskiego 4. m. 7. zdg 95 846

Matejki
60 mieszkanie 1. wygodami. telefon. zdg 95 830

Solidnym
dwuosobowy zaraz. Kraszewskiego 5. m. 6. zdg 95 834

Pokój
dwie osoby z utrzymaniem lub bez. Kręta 4 m. 9. zdg 95 835

Elegancki
jednej — dwom osobom. elektryczność. Śniadeckich 18. m 8. zdg 95 893

Frontowy
Piekary 22. mieszk 12 zdg 95 712

Słoneczny
balkon elektryczność niekrepujący zaraz. Stroma 6. mieszk. 14. zdg 95 710

Gwarna
17. m. 9. 1—3 osobom. zdg 95 708

Pokój
2 panom. Długa 3 m. 4. zdg 95 704

Ładny
frontowy. dwuosobowy. Marcina 58. m. 8. zdg 95 705

Pokój
2 osobowy. Poznańska 58. m. 6. zdg 95 703

Słoneczny
Półwiejska 22 mieszkanie 7. zdg 95 904

Pokój
osobnem wejściem. elektryczność. jedno — dwuosobowy tanio. Słowackiego 27 mieszkanie 1. zdg 95 903

Zygmunta
Augusta 10 mieszkanie 11. zdg 95 908

Zaraz
1—2 pokoje. Pocztowa 21. I. — 4. zdg 95 909

Jasna 6/7
wejście Krasińskiego 2. m. 1. inteligencji. od 2—5. zdg 95 912

Młyńska
12 I. prawo. pokój zdg 95 899

Pokój
Śniadeckich 22 parter. zdg 95 818

Pokoik
zaraz. Jeżycka 35 m 5. zdg 95 819

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem). pianino. dwuosobowy jeden. zdg 95 888

Pokój
umeblowany. Masztalarska 7. — mieszkanie 3. zdg 95 042

Słoneczny
panom. Plac Bernardyński 1. m. 4. zdg 95 803

Pokój
dla 2 panien elektryczność Nowak Matejki 36 zdg 95 805

Duży
front. 1—2 osób solidn. 1. 5 Pl. Wolności 14 a. m. 11. zdg 95 806

Śródmieście
frontowy. dwuosobowy elektryczność. Młyńska 3 m. 7. zdg 95 807

Pokoje
inteligencji. Aleje Marcinkowskiego 1 — 7. zdg 95 808

Pokoik
Kwiatowa 6 m 10 zdg 95 716

12 SZUKA POKOJU

Skromnego
taniego szuka student śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 612

Fortepianem
śródmieście pokój tanio. studentka Oferty Kurjer Poznański zdg 95 616

Poszukuję
pokoju w domu kulturalnym jednoosobowego. niekrepującego. czystego. widnego od 22 kwietnia. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 90 681

Pokoiku
do 15 zł pan Oferty Kurjer Poznański zdg 95 750

Jednoosobowego
niekrepującego do 30 zł poszukuje od 25. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 653

Klatki
lub niekrepujący pokój południowy otwarty widok potrzebny pierwszego. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 95 656

Pokoju
umeblowanego z używaniem kuchni na Jeżycach od zaraz poszukuje młode małżeństwo z z dzieckiem. Zgłoszenia Kurjer Poznański z podaniem ceny zdg 95 677

Pokoiku
Wilda poszukuje pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 644

Pokoju
miłego elektryczność. łazienka. św. obiady poszukuje pan osoba Zgłoszenia cena Kurjer Poznański zdg 95 926

Pokoju
słonecznego. czystego. I piętro. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 813

Zupełnie
niekrepującego pokoju bezwzględnie czystego. możliwie w śródmieściu w cenie ca 40 zł poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 951

13 LOKALE

Poszukujemy
pokoju parterowego możliwie próżnego względnie małego składziku. Zgłoszenia telefon 75-55. dg 3 102/3

Ubikacje
na warsztat blacharski. Warunki do Kurjera Poznańskiego zdg 95 628

Skład
i dwie składnice przy ruchliwej ulicy blisko centrum wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 694

Wspólnego
lokalu śródmieściu z oknem wystawowem poszukuje. Zgłoszenia. warunki adresować: Franciszek Olas. Rudki. poczta Oborniki. zdg 95 775

Skład
mały z pokojem od gospodarza. Kraszewskiego 9. zdg 95 715

Pokoje
2 duże umeblowane na biura telefon. Św. Marcin 15. m. 7. zdg 95 889

Skład
kolonjalny lub inna branże wynajmie gospodarz Wożna 1. zdg 95 881

Skład
na papier — galanterje poszukiwany Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 95 984

Pokój
wolny. Matejki 57 mieszkanie 6 zdg 95 668

14 DZIERŻAWY

Dzierżawy
800 460 420 250 mórg od właścicieli natychmiast oddam. — Rutkowski. Grolba 29. zdg 95 444

Plac
o powierzchni ca 1 000 mtr. kw. poszukuje na Jeżycach Łazarzu lub Wildzie. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 955 629

Restauracja
pełna koncesja urządzeniem od właściciela Poznaniu objecie 1 500 Lemański. Szewska 11. mieszkanie 9. zdg 95 868

Wrasztat krawiecki
zaraz. Wielkie Garbary 3 m. 1. zdg 95 698

Skład bławatów
dobrze zaprowadzony z powodu stosunków rodzinnych zaraz do wynajęcia wraz z mieszkaniem dobra i pewna egzystencja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 95 840

10 lat
bezpłatna dzierżawa szałasu i kiosku dla inwalidy z koncesem objecie ca 1 500 — zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 95 711

Mleczarni
w dobrej okolicy mlecznej poszukuje. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 95 900

Gościniec, kolonjalkę, bez konkurencji dwadzieściacztery
morgi pszennej inwentarzem towarem. objecie 2 500. Nowak. Poznań. Kramarska 15 telefon 1689 zd 92 364

Powiat Środa, folwark pięćset mórg
zabudowaniem inwentarzem właściciela 12 lat. objecie 8 000 Nowak. Kramarska 15 telefon 1689 zdg 92 361

Czterysta mórg pszennej sześćdziesiąt mórg
jeziora czterdzieści mórg łąk inwentarzem objecie 7 000 —. Nowak Poznań. Kramarska 15 telefon 16-89. zdg 92 371

Skład
kolonjalny dwie ubikacje próżny dobrem położeniu właściciel Mazowiecka 62 Solacz. zdg 95 967

Poszukuję dzierżawy składu
nadającego sie na bławaty w mieście powiatowem lub innem. dobrem miejscu Dzierżawe płace zgóry. Oferty Kurjer Pozn zdg 95 950

Młyna
wodnego poszukuje celem dzierżawy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 955

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Sanatorjum
Sanato" Fundacja Imienia Sp. Doktorowej Zofij Aleksiewiczowej Iwonicz-Podkarpacie. Choroby gruczołów stawów kości gruźlica reumatyzm) zaburzenia przemiany materji (artretyzm otyłość) rekonwalescencja Znakomita kuchnia staranne leczenie Prospekty za nadesłaniem znaczka 30 groszy ng 8 811

Nowoczesne
urządzenia zdrojowe. Doskonałe warunki kuracyjno lecznicze posiada zdrojowisko solankowe i borowinowe Inowrocław Wodolecznictwo Emanatorjum Radowe. Kuracje Ryczałtowe. Informuje Zarząd ng 8 856

Puszczykówko Kobylnica
Pokoju od zaraz z utrzymaniem ewentl używaniem kuchni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 718

Letnisko
las woda. ogród utrzymaniem lub bez. Schildknecht Mosina, willa za strzelnica. zdg 95 604

Puszczykówko
Willa Zofja. pokoje utrzymaniem — bez. zdg 95 727

Rymanów - Zdrój Pensjonat Teresa
Kąpiele mineralne i borowinowe od 15 maja pokoje słoneczne z całem utrzymaniem. Ceny przystępne. elektryczność kanalizacja Zgłoszenia przyjmuje Alina Budziszewska. zdg 95 839

16 OSOBISTE

Raid
Europa. Afryka motocyklem z przyczepka poszukuje towarzyszki lub towarzysza. Oferty Kurjer Pozn zdg 95 974

21 ZGUBY

Zgubiłem
gaze jedwabna uprasza sie o zwrot za dobrem wynagrodzeniem. Generała Umińskiego 23. mieszkanie 2. zdg 95 723

Portfel
z papierami zgubiłem. O łaskawy zwrot prosi Degórski Bukowska 15. zdg 95 855

22 ROZMAITE

Akuszerka
Kleinwächterowa. Poznań, centrum, ul. Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo. drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 22 584/5/6

Starsza
osoba najchętniej kobieta znajdzie opiekę i spokój u bezdzietnego małżeństwa za jednorazowem wynagrodzeniem za opiekę i spokój ręce słowem honoru. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 885

Dziecko
lepszego pochodzenia za jednorazową spłatą przyjmie na własne bezdzietne małżeństwo Oferty Kurjer Poznański zdg 95 886

Salon mód, Kantaka 2
komplety — suknie francuskie modele. ceny znacznie zniżone. zdg 94 575

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miarę, Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr 27. parter zdg 95 743

Krawcowa
z dobrem szyciem poleca się na wieś. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 800

Regulację ksiąg
uskuteczni a abonencie biegły książkowy bilansista. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 948

Inteligentna
rodzina przyjmie dziecko na wychowanie od roku wzwyż za wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn zdg 95 952

Przyjmuje
wszelką bieliznę do prania — prasowania. Piotra Wawrzyniaka 3. zdg 95 970

Dziecko
przyjmie na wychowanie inteligentne bezdzietne małżeństwo. — Oferty Kurjer Poznański zdg 95 650

Mody
damskie i męskie wykonuje gustownie i tanio. Piekary 10 — m. 3. zdg 95 920

Malarz
przyjmuje prace malarskie wykonuje tanio. Mikołajski. Półwiejska 19 zdg 95 713

Oddam
dziewczynkę 3 miesiące za własne ewentualnie za jednorazowem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn zdg 95 700

Bieliznę
niemowlęca w olbrzymim wyborze poleca po cenach fabrycznych Fabryka Bielizny Dom Płócień. J. Schubert. Wrocławska 3 Pg 9 713 13.85

Hemoroidy
Czopki hemoroidalne „Varicol" (z kogutkiem) usuwają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żylaki). Sprzedają apteki. ng 8 777

Plisowanie
Mereżkę — Okrętkę — Dziurki — Guziki — Hafty — dekatyzowanie, wykonuje tanio, terminowo. Ozdoba konf. damskiej, ul. Wielka 27, tuż przy Starym Rynku). Pg 9172-11.75

Dywany
reperuje fachowo tanio. Grzemielewski św. Marcin 20 mieszkanie 6. zdr 95 413

W zakres ogrodnictwa
wchodzące prace i stałą opiekę nad ogrodami ozdobnemi przyjmuje wykonuje bardzo tanio. — Garncarek. zakłady ogrodnicze. Poznań. Strumykowa 16. zdg 95 744

23 OŻENKI

Kawaler
przemysłowiec przystojny z lepszej rodziny posiadający własne przedsiębiorstwo handlowe oraz wartościową nieruchomość poszukuje z lepszego domu sympatycznej i przystojnej żony. Panie solidne. z dobrej rodziny. chcące znaleźć odpowiednią partję zechcą z całem zaufaniem podać swój adres celem nawiązania korespondencji ewentl. za pośrednictwem znajomych lub rodziców. Uprasza się o dołączenie fotogr., która się zwraca Sprawę traktuje się bardzo poważnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zzdg 95 605

Wdowiec
emeryt państw. i właściciel domu z pięknem ogrodem w miasteczku powiatowem szuka spokojnej inteligentnej religijnej żony, panny lub wdowy bezdzietnej we wieku od 45—55 lat cośkolwiek gotówki pożądane dobrobyt zapewniony. cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografją do Kurjera Poznańskiego pod zdg 95 850

Panna
lat 24, posiadająca trzy tysiące majątku pozna pana w celu matrymonjalnym. o szlachetnem charakterze najchętniej rzemieślnika mającego stałą prace. Poważne oferty do Kurjera Pozn. zdg 95 655

Panienka
inteligentna, muzykalna, pragnie poznać inteligentnego pana cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 683

Kawaler
lat 36, kupiec branży spożywczej, posiadający cośkolwiek gotówki, szuka wspólniczki lub ożeni się. Poważne oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 95 652

Samotna
inteligentna biedna pozna starszego pana o subtejlnej szlachetnej duszy. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 911

Nauczycielka
państwowa stała (wiek starszy) wyjdzie zamaż. Warszawa. Bracka 17 Par". „Bonerówna". Pg 9 541-62 173

Kawaler
lat 26. samodzielna stała posada poszukuje panny celem ożenku Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 95-

24 NAUKA

Pianistka
poszukuje posady repertuarem zaraz lub 1 5. 33 Oferty Kurjer Poznański zdg 94 207

Kursy
handlowe. Kromczyńska. Ogrodowa 16 II zd 25 265

Tłumaczenia
angielskie francuskie niemieckie przepisywanie na maszynie lekcje Standowska Aleje Marcinkowskiego 24 m 31. ng 7437

Angielskiego Francuskiego
udziela Dolgow Artyleryjska 6. m 6 telefon 58-48 Zgłoszenia 6–8. zdg 95 736

Student
udzieli korepetycyj za pokój lub gotówka. Oferty Kurjer Pozn zdg 95 942

25 MUZYKA

Jazzbandzista
humor śiepw wolny 1 maja 33 r. Ofery Kurjer Poznański zdg 95 849

26 ROZRYWKA

Kino Renaissance
Od dziś nadzwyczajne przedstawienia filmowe wyłącznie dla dorosłych od lat 18. potężny film seksualny „Alkoholizm prostytucja i ich skutki" Miejsca oddzielne dla kobiet i mężczyzn. Ceny biletów na wszystkie miejsca po 50 groszy Film poprzedzi odczyt. Pg 9578-16.6

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Przyjezdna
dyrektryza krojczyni wykwalifikowana z długoletnią praktyką wykonuje suknie płaszcze. kostjumy według najnowszych modeli szuka posady 130 zł miesiecznie Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 210

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem lub posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 95 365

Dziewczyna
uczciwa porządna, skromna poszukuje posady w lepszym domu. z dobrem traktowaniem od 1. lub 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 95 670

Dziewczyna
do wszystkiego lub pokojowa z prowincji poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 95 913

Gospodyni - kucharka
samodzielna z wykwintnem gotowaniem zna się na chowie drobiu i wszelkich zapraw z bardzo dobremi świadectwami przyjmie posadę w lepszym domu względnie do samotnej osoby. Fabryczna 35. mieszkanie 4. zdg 95 674

Poszukuję
posługi zaraz lub od pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 902

Gospodyni
młodsza samodzielna z gotowaniem i szyciem poszukuje posady od 1. 5 1933 w majątku lub w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 910

Pani
inteligentna samotna z dobrej rodziny prezencji, usposobienia szereg lat prowadziła własne gospodarstwo domowe i kulinarne poszukuje pracy jako samodzielna. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 630

Młoda
panienka poszukuje posady jako początkująca krawcowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 632

Panienka
lat 20 sierota przyjmie posade do dzieci i lekkich prac domowych Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznański zdg 95 624

Osoba
młoda z lepszej rodziny szuka posady zaraz na prowincje zna kuchnia i wszelkie prace domowe Oferty Kurjer Poznański zdg 95 620

Gospodyni samodzielna
włada polskim i niemieckim językiem poszukuje posady na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 955 618

Starsza
dziewczyna dobrem: świadectwami. poszukuje posady. Oferty Kurjer Poz zdg 95 890

Nauczyciel
żonaty 7 klas gimnazjalnych przyjmie prace biurowa zaraz. Skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. rg 6 410

Nadmłynarz
dzielny fachowiec poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 610

Służąca wiejska
uczciwa zaufana do wszystkiego szuka posady z gotowaniem — Oferty Kurjer Pozn zdg 95 788

Krawcowa
dzielna poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 790

Młodsza
uczciwa dziewczyna szuka posługi na cały dzień z praniem gotowaniem od 1 5 33 r. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 946

Sierota
w średnim wieku skromna i uczciwa zna także niemieckie szuka posady do wszelkich prac domowych z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 742

Kucharka
uczciwa spokojna szuka posady w lepszym domu ewentl. do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdg 95 741

Poszukuję
posługi cały dzień z gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdg 95 729

Panienka
znająca prace domowe i kuchnie poszukuje posługi zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 95 726

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszelkiej pracy, dobremi świadectwami 1. 5. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 95 866

Dzelna
kupcowa zna prowadzenie domu szuka zajęcia Oferty Kurjer Poznański zdg 95 654

Panienka
z prowincji poszukuje posady do wszystkiego 1 maja Oferty Kurjer Poznański zdg 95 699

Dziewczyna
czysta pracowita poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. z poleceniami. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 684

Dziewczyna
uczciwa silna znająca się na wszelkiej pracy domowej szuka posady do wszystkiego Zgłoszenia Marsz. Focha 35. m 7. zdg 95 680

Panna
z językiem polskim niemieckim poszukuje posady ekspedjentki w branży żywnościowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 657

Dziewczyna
z gotowaniem i praniem poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 95 636

Nauczycielka
domowa skromnych wymagań. muzyka pocz. francuskiego. niemiecki obejmie posadę. udzieli także prywatnych lekcji w francuskiem niemieckiem. muzyce. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 92 130

Bufetowa
z obsługą gości z kaucją. szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 797

Posługi
poszukuje raz w tygodniu. polecenia dobre. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 801

Panienka
wykształcona szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 965

Krawcowa
dobra poszukuje pracy 2 zł dziennie Oferty Kurjer Poznański zdg 95 961

Szukam
posady jako początkująca do cukierni lub piekarni język polsk. niemiecki. Oferty Kurjer Pozn zdg 95 947

Maszynistka
sierota z wynikiem dobrym szuka posady Oferty Kurjer Pozn zdg 95 954

Która
szlachetna osoba pomoże inteligentnej sierocie osiągnąć posade samodzielnej ekspedjentce biegła w rachunkach polskim niemieckim. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 957

Kuchmistrzyni gospodyni
dobrze polecona poszukuje posady od zaraz lub 1 maja. Kurkiewicz Mikołajewo poczta Ciszkowo pow Czarnków. zdg 95 640

Posługaczka
szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 642

Ogrodnik
kawaler z 7-letnią praktyką obeznany we wszystkich gałęziach swego zawodu z dobremi świadectwami poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 95 645

Pierwsza
pokojowa poszukuje posady z praniem i prasowaniem od 1 maja. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 646

Kucharka
samodzielna gotowaniem. dobremi poleceniami szuka posady tylko do lepszego domu także z wykwintnem praniem i do wszelkiej pracy domowej najwyżej do trzech osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 649

Nauczycielka
wychowawczyni egzam. język francuski. niemiecki: długoletnia praktyka przyjmie posadę małem wynagrodzeniem. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 821

Praczka
uczciwa akuratna szuka prania 3 50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 767

Panienka
inteligentna poszukuje posady do dzieci. świadectwa bardzo dobre najchętniej na wyjazd. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 769

Bezpłatnego
zajęcia przy noworodku szuka kwalifikowana pielęgniarka — Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 771

Gospodyni
starsza intelig. dobrze gotująca poszukuje spokojnej stałej posady u samotnej osoby z praca domowa od 1 maja lub później. Obecnie w posadzie na prowincji. Długoletnie dobre świadectwa. Łaskawe oferty Kurjer Pozn zdg 95 774

Uczciwy
szuka posady stróża Oferty Kurjer Poznański zdg 95 827

Służąca
poszukuje posady od 1. z gotowaniem polecenia dobre. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 829

Dziewczyna
dobrze polecona poszukuje posady z gotowaniem 1. 5 lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 831

Dziewczyna
poszukuje posługi na cały dzień. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 95 833

Ogrodnik
kawaler. wszechstronnie obeznany z dobremi świadectwami i poleceniami szuka posady pozatem zakłada oraz odnawia wszelkie ogródki tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 086.

Freblanka
z praktyką przyjmie posadę do dzieci 3–7 lat Oferty Kurjer Poznański zdg 93 149

Osoba
z towarzystwa znająca języki: niemiecki i francuski poszukuje posady jako sekretarka Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 94 710

Osoba
z towarzystwa. znająca języki: niemiecki i francuski poszukuje posady jako sekretarka. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 94 710

Ekspedjentka
starsza dzielna uczciwa szuka posady złoży kaucje Oferty Kurjer Poznański zdg 95 533

Dla
służącej uczciwej. pracowitej. umiejącej gotować poszukuje posady od 15. 4. lub 1 6. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 356

Pokojowa
znająca obsługę prasowanie sztywnej bielizny. poszukuje posady miejscowość obojętna — Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 396

Dziewczyna
umiejąca gotować znająca także szycie. haftowanie poszukuje posady pokojowej lub do wszystkiego od 1. 5. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 398

Czeladnik
kowalski dzielny w swym zawodzie szuka posady obeznany z maszynerją rolniczą i kuciem koni. Miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 95 314

Pierwszorzędna
krawcowa szyje suknie. płaszcze kostjumy podług najnowszych wzorów paryskich szuka posady po domach Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 221

Gospodyni
inteligentna szuka posady tylko do samotnych Oferty Kurjer Poznański zdg 95 370

Dziewczyna
wiejska dobrze polecona długoletnie świadectwa poszukuje posady zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 367

Posługi
poszukuje dwa razy w tygodniu Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 401

Ogrodnik
kawaler. lat 29 dzielny fachowiec obeznany z hodowlą pod szkłem kultura doniczkowa warzywnictwie kwiaciarstwie owocarstwie. pielęgnowaniu zakładaniu parków i t. p. poszukuje zaraz posady jako ogrodnik lub kierownik Wł. Lewandowsk. Królewska Huta ul Hajducka 53 III. piętro zdg 95 575

Młodszy
pomocnik stolarski szuka pracy. Zna również prace budowlane. Wynagrodzenie skromne miejscowość obojętna Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 95 576

Gospodyni - kucharka
lat 30 wierna pracowita z dobremi poleceniami poszukuje posady na wsi lub małem mieście. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 94 503

Ślusarz - szofer
25 lat kawaler sumienny i trzeźwy pewny w jeździe z dobremi świadectwami szuka posady. Jankowski Murowana Goślina Kochanowskiego 9 zdg 95 080

Krawcowa
szyje bardzo elegancko szuka pracy w dom Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 388

Dziewczyna
z mniejszem gotowaniem do dwojga osób zaraz lub pierwszego szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdg 95 386

Młody
ślusarz spawacz autogeniczny instalator zna prace w ogrodzie poszukuje posady przyjmie także stróżostwo miejscowość obojętna Ofery Kurjer Poznański zdg 95 468

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 463

Młody
dyplomowany drogerzysta poszukuje opsady pomocnika w drogerji. Wymagania bardzo skromne Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dg 9066

Posługaczka
poszukuje posługi z gotowaniem praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 719

Małopolanka
uczciwa. pracowita. zdolna do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Zgłoszenia: Gniewosz Dąbrowskiego 54. zdg 95 836

Ogrodnik - kawaler
z dobremi świadectwami i dłuższa parktyka poszukuje posady zaraz lub od 1. 5 Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 95 838

28 WOLNE MIEJSCA

Służąca
młodsza praniem. gotowaniem. skromne wymagania zaraz potrzebna. Piekary 3 m. 2. zdg 95 606

Służąca
sumienna czysta gotowanie zaraz. Słowackiego 36 — 4 Zerkowska. zdg 955 634

Posługaczka
potrzebna. Niegolewskich 5 mieszkanie 6. zdg 95 623

Krawcowa
potrzebna ze spaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 613

Krawcowa
w dom potrzebna Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 95 730

Poszukujemy
pań — panów gotówką najmniej 400 zł celem samodzielnego prowadzenia nowootwieranych filij. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 611

Kobiecie
inteligentnej dam mieszkanie za posługę. Romana Szymańskiego 1. m. 1. zdg 95 735

Bufetowa
rutynowana przystojna potrzebna zaraz. gwarancja pożądana. Zgłoszeni z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 95 880

Propagandzistki
potrzebne. Woźna 18. m 9. godz. 18 do 20. zdg 95 857

Sprzedawców
na pokupny artykuł przyjmiemy. potrzeba 20 zł. — „Samochron", Plac Bernadyński 1 a I.. zdd 95 136

Palacz
do wypalania towaru ceramicznego potrzebny zaraz Parowa Cegielnia Wł. Lompa. Śrem wójtostwo. zdg 95 648

Marszantkę
dzielna tylko pierwszorzędna siła samodzielna stała posada dobre wynagrodzenie. potrzebna Oferty Kurjer Poznański zdg 95 651

Służąca
z gotowaniem do restauracji potrzebna od 1. 5. Bartelak Szewska 6. zdg 95 823

Służąca
uczciwa do wszelkich prac domowych i jednego dziecka zaraz — Wierzbięcice 30 m. 19. od 4.–6 zdg 95 824

Bona
potrzebna od zaraz tylko z bardzo dobremi świadectwami — Aleje Marcinkowskiego 11. m. 4. Zgłoszenia od 10–12 i od 4—6. zdg 95 939

Posługaczka
gotowaniem na cały dzień potrzebna. Słowackiego 25 m. 11 zdg 95 936

Od zaraz
potrzebna służąca do wszystkiego z gotowaniem Staszica 1. m. 7. zdg 95 925

Zdolny
rysownik budowlany obeznany z betoniarstwem znajdzie zatrudnienie Betoniarnia Rudki poczta Oborniki. zdg 95 776

Potrzebna
krawcowa na firanki Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 95 843

Szofer
z kaucją 700 zł potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 844

Samodzielna
z gotowaniem praniem uczciwa czysta potrzebna Oferty Kurjer Poznański zdg 95 828

Dziewczyna
młoda prac domowych potrzebna Cieszkowskiego 6 mieszkanie 7. zdg 95 832

Dzielną
fryzjerkę potrzebuje od zaraz. — Plac Sapieżyński 5. zdg 95 717

Dzielny młynarz
potrzebny do młyna gospodarczo-handlowego Zgłoszenia z podaniem odpisów świadectw oraz żądanego wynagrodzenia do Kurjera Pozn. zdg 95 707 Nieuwzględnione oferty pozostają bez odpowiedzi

Zastępstw udzielamy
na wyjątkowo dogodnych warunkach piśmienne zgłoszenia kierować pod adresem T-wo Bankowe w Grudnie Hoowera 9 zdg 92 819

Pomocnik
fryzjerski. M. Focha 84 narożnik Emilji Sczanieckiej. rg 6 414

Młoda
sympatyczna zgrabna panna do pomocy ekspedycji potrzebna. — W Garbary 37 skład zdg 95 789

Krawcowa
samodzielna potrzebna. Murna 3. m 6. zdg 95 799

Panienka
młodsza począwszy od lat 15 do pomocy i mniejszych posyłek składzie tytoniowym kolonjalnym. Półwiejska 15 zdg 95 799

Biuralistkę
kasjerkę. kaucja przyjme. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 802

Chłopca
do posyłek z kaucją Szewska 1. zdg 95 979

Stenotypistkę
własna maszyna Oferty Kurjer Poznański zdg 95 982

Kelnera
z gwarancja Oferty Kurjer Poznański zdg 95 975

Szofer
na dorożkę kaucja Oferty Kurjer Poznański zdg 95 426

Kucharki
do prac domowych uczciwa akuratna i zdrowa z dobremi świadectwami poszukuje. Kurjer Pozn wskaże adres zdg 95 550

Służąca
do czerwca potrzebna zaraz polski niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 95 596

Bufetowa
rutynowana dzielna poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn zdg 95 390

Freblanka
z prawem nauczania Wielkopolanka z praktyka niemieckie, kurs pielęgniarski poszukuje posady Łskawe zgłoszenia Pańczak Grudziadz Małomłyńska 7 dla M K. zdg 94 689

Szachmistrz
samotny uczciwy z niwelatorem chwilami potrzebny Oferty Kurjer Poznański zdg 95 763

Rolnik
samotny doświadczony, uczciwy potrzebny chwilami do pomocy na mały objekt Życiorys Kurjer Poznański zdg 95 765

Freblanka
z ukończona szkoła pielęgniarską tylko samodzielna potrzebna od 1. 5. 33 r do niemowlęcia. 3 i 5 letn dzieci. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego zdg 95 895

Zaufana
osoba do niemowlęcia 3 i 5 letnich dzieci potrzebna od 1. 5. 33. Zgłoszenia od godz. 6. Szewska 1 m 22. zdg 95 8[illegible]

Służąca
samodzielna tylko z dobrem gotowaniem potrzebna Zgłoszenia: Szewska 1 m. 22. zdg 95 8[illegible]

Ekspedjentka-kierowniczka
branży porcelany potrzebna Pożądana kaucja 3 000 zl. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 891

Kupcy, biuraliści, urzędnicy, registratorzy, rysownicy
nabywają niezbędny podręcznik do nauki pisania pism ozdobnych i reklamowych. Wysyła po wpłaceniu złotych 5 25 na P. K O. 213 443. T Wieczorkiewicz Poznań dg 3 104

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Wiedza Radosna". premjera z gościnnym występem p. Romanem Niewiarowiczem

Czwartek, 20. 4 „Wiedza Radosna" i dni następne

Teatr Wielki (Opera): Dziś „Zemsta Nietoperza"

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Pod Twoją Obronę".
Aurora: „Przygoda Sobowtóra" i „Za grzechy brata"
Colosseum: „Miłość Złoczyńcy"
Corso: „Pat i Patachon w Lunaparku"
Dom Rzemieślniczy: Matka Boska z Lourdes.
Metropolis: „Pod Twoją Obronę"
Odeon: „Moskwa bez maski".
Orzeł: „Krwawy szlak"
Renaissance: „Film dla dorosłych".
Roxy: „W wirze wielkomiejskim".
Sfinks: „Puszcza" Ina-Benita
Słońce: „Każdemu wolno kochać".
Wilsona: „Czarujący Chłopiec".

Humor zagraniczny

— Czy jest w domu pan Stefan? Jestem jego narzeczoną!
— Bardzo mi miło — ja jestem jego żoną! S. F.
(Hamburger Jllustr.)

Przedpłata na miesiąc maj 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 12. większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072. filja Stary Rynek 25-65. — P. K O. Poznań, nr. 200 149